

1904.

KOLENDAR

DRUŽBE

SV. CIRILA IN METODA

V LJUBLJANI

ZA PRESTOPNO L. 1904.

IZDALO IN ZALOŽILO VODSTVO

**Železnato
vino**

**LEKARJA
Piccoli -ja**
v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

 **krepča
malokrvne,
nervozne in
slabotne osebe**

Kemične analize odličnih strokovnjakov
kateri so

v železnatem vinu

lekarja Piccoli-ja v Ljubljani

vedno potrdili navedeno množino železa, so najboljše
spričevalo ter dajejo največje poročstvo za njega učinek.

To vino je kaj dobro za slabokrvne, nervozne, in vsled
bolezni oslabele osebe, za blede, sloke (suhe) in bo-
lehavne otroke.

Cena polliterski steklenici 2 kroni.

Svarilo! P. n. občinstvo se opozarja, da se v
trgovino na brezvesten način spravlja
vino, katero nima ni trohice železa v sebi ter je s koše-
niljo pobarvano. Tako vino nima nobene
zdravilne veljave, pa ga tudi košeniljina
primes ne stori za dijetetično sredstvo.

KOLENDAR

(Vestnik)

==== XVI., XVII. ====

šolske družbe sv. Cirila in Metoda

v Ljubljani

za prestopno leto

1904.

Izdalo in založilo vodstvo.

Cena 1 K 20 v.

V Ljubljani.

Tisk „Narodne tiskarne“.

1903.

Vsebina.

---

1. Koledar za leto 1904.
2. Domovina.
3. Ivan Vesel (s podobo).
4. Dragotina Ketteja še nenatisnjeni prevodi ruskih pesmi.
5. Zapadla zvezda.
6. Kunovska.
7. Drobnosti o Prešernu.
8. Vestnik družbe sv. Cirila in Metoda XVI. in XVII.

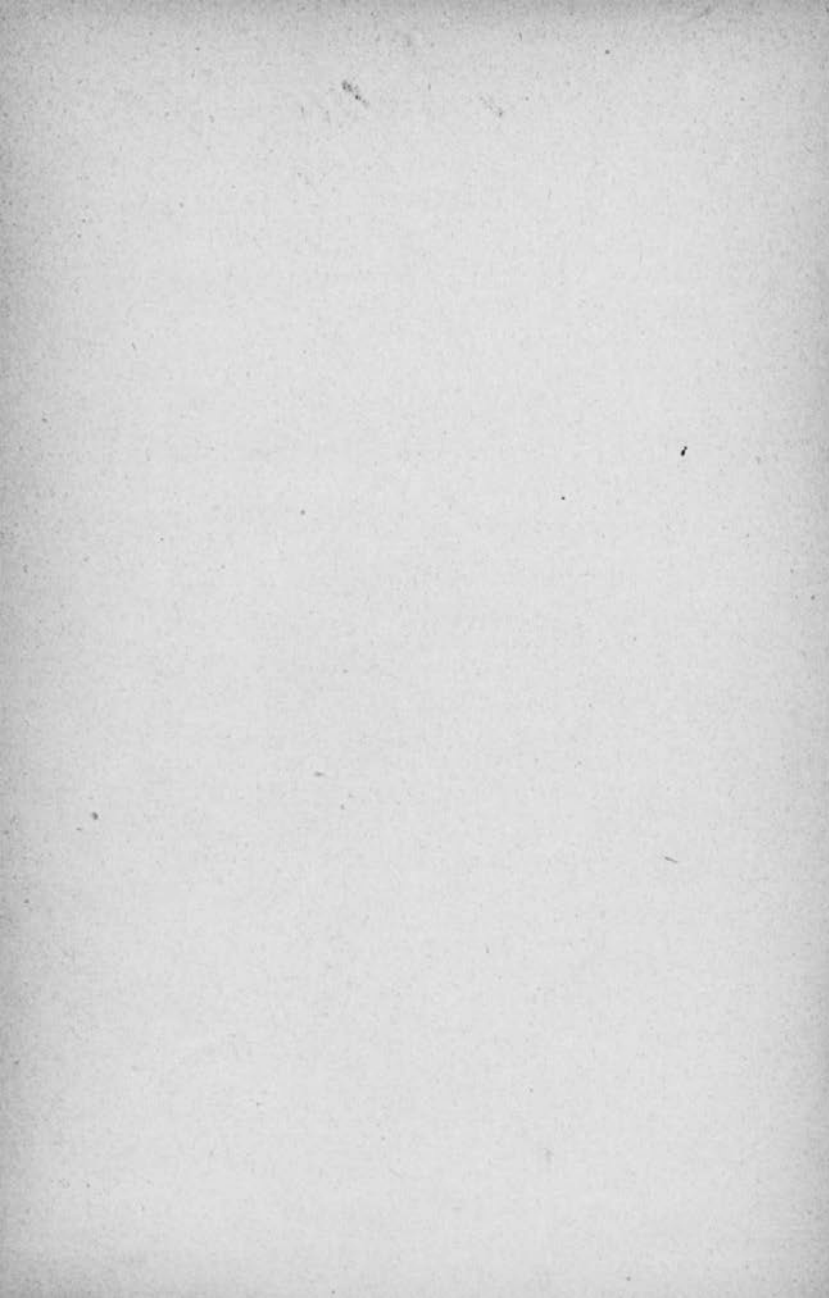

030024084

II. C 33.564c

Tralhois
Gubiana.

Leto 1904

je prestopno in ima 366 dni (med temi 67 nedelj in praznikov); začne se s petkom in konča s soboto.

Začetek leta 1904.

Občno in drž. leto se začne novega leta dan, 1. prosinca.
Cerkveno leto se začne 1. adventno nedeljo, 27. listopada.

Godovinsko število.

Zlato število 5	Rimsko število 2
Epakta ali lunino kazalo XIII	Nedeljska črka . . . C in B
Solčni krog 9	Letni vladar: Mars.

Letni časi.

Začetek pomladi 21. sušca.	Začetek jeseni 23. kimavca.
Začetek poletja 21. rožnika.	Začetek zime 22. grudna.

Premakljivi godovi.

Sedemdesetnica 31. prosinca.	Binkošti, 22. vel. travna.
Pust, 16. svečana.	Telovo, 2. rožnika.
Velika noč, 3. mal. travna.	1. adv. nedelja, 27. listopada.
Vnebohod, 12. vel. travna.	

Od božiča do pepelnice je 7 tednov in 5 dni.

Znamenja za lunine premene.

Mlaj . . . . . ☽	Ščep ali polna luna . . . ☽
Prvi krajec . . . . . ☾	Zadnji krajec . . . . . ☾

Solčni mraki leta 1904.

L. 1904. mrkne solnce dvakrat; pri nas ne bomo videli teh mrakov.

1.) Solnce mrkne deloma dne 17. sušca. Mrak bodo videli na vzhodu Afrike, v južno-vzhodni Aziji, na Indijskem Oceanu in na zahodni polovici Velikega Oceana.

2.) Solnce mrkne popolnoma dné 9. in 10. kimavca. Mrak bodo videli na Velikem Oceanu in v zahodni polovici Južne Amerike.

Luna leta 1904. ne bo mrknila.

Cerkveni prepovedani časi.

Ženitve so prepovedane od 1. adventne nedelje do razglašenja Gospodovega, — in od pepelnice do bele nedelje.

Kvaterni in drugi posti so s križcem (†) zaznamovani.

Državni prepovedani časi.

Igre v glediščih in javni plesi so prepovedani: na veliki četrtek, veliki petek, veliko soboto, o Telovem in božični dan. — Druge veselice, n. pr. koncerti, besede, godbe itd. so prepovedane: zadnje tri dni velikega tedna in 24. grudna.

Hrvatsko: Siečanj.

Češko: Leden.

31 dni.

Poljsko: Styczeń.

Rusko: Январь.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji	
1 Pet.	Novo leto. Obrez. Gosp.	Spominjajmo se družbe sv. Cirila in Metoda!
2 Sob.	Makarij, op.; Martinijan, šk.	
Ko je bil Herod umrl. Mat. 2, 19-23.		
3 Ned.	Ned. pred razgl. Gosp. ☉	Beleške.
4 Pon.	Tit, šk.; Izabela.	
5 Tor.	Telesfor, pap. muč.; Simeon	
6 Sred.	Sv. trije kralji ali razgl. Gosp.	
7 Čet.	Valentin, šk.; Lucijan, muč.	
8 Pet.	Severin, op.; Bógoljub, muč.	
9 Sob.	Julijan in Bazilisa, muč. ☾	
12letni Jezus v templju. Luk. 2, 42-52.		
10 Ned.	1. po razgl. Gosp. Pavel I.	
11 Pon.	Higin, pap. muč.; Božidar, op.	
12 Tor.	Arkadij, muč.; Ernest, šk.	
13 Sred.	Veronika, dev.; Bogomir.	
14 Čet.	Hilarij, šk.; Feliks iz Nole, sp.	
15 Pet.	Pavel, pušč.; Maver, op.	
16 Sob.	Marcel, p.; Ticijan, šk.	
O svatovščini v Kani Gal. Jan. 2, 1-11.		
17 Ned.	2. po razgl. Gosp. Ime Jez. ☉	
18 Pon.	Sv. Petra stol v Rimu.	
19 Tor.	Kanut, kr.; Marij in Marta, m.	
20 Sred.	Fabijan in Sebastijan, muč.	
21 Čet.	Agna (Neža), dev. muč.	
22 Pet.	Vincenc, m.; Anastazij, m.	
23 Sob.	Zaroka Marije Dev.	
Jezus ozdravi gobavca. Mat. 8, 1-13.		
24 Ned.	3. po razgl. Gosp. Timotej.	
25 Pon.	Spreobrnitev Pavla, ap. ☽	
26 Tor.	Polikarp, šk.; Pavla, vd.	
27 Sred.	Ivan Zlatoust, cerkv. uč.	
28 Čet.	Julijan šk.; Efrem, vel. šk.	
29 Pet.	Frančišek Sal.šk.; Konštantin.	
30 Sob.	Martina, dev.; Ivan mil., šk.	
Prilika o del. v vinogradu. Mat. 20, 1-16		
31 Ned.	1. predpeeln. Peter Nol., sp.	

Dan vzraste za 56 min.

Dan je dolg 8 ur 36 min. do 9 ur 39 min.

SVEČAN ★ FEBRUAR

Hrvatsko: Veljača.
 Češko: Unor.

☞ 29 dni. ☞

Poljsko: Luty.
 Rusko: Февраль.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji		
1 Pon.	Ignacij, šk. m.; Efrem, c. uč. ☉	Ljubimo svoj krasni jezik! <hr style="width: 50%; margin: 10px auto;"/> Beležke.	
2 Tor.	Svečnica. Darovanje Gosp.		
3 Sred.	Blaž, šk.; Oskar, šk.		
4 Čet.	Andrej Kor., šk.; Veronika, d.		
5 Pet.	Agata, d. m.; Japonski muč.		
6 Sob.	Doroteja, dev. m.; Tit, šk.		
Prilika o sejalcu in semenu. Luk. 8, 4-15.			
7 Ned.	2. predpeeln. Romuald, op.	Beležke.	
8 Pon.	Ivan Mat., sp.; Mlada bl. ☾		
9 Tor.	Ciril Al., šk.; Apolonija, dev.		
10 Sred.	Sholastika, dev.; Viljem, puš.		
11 Čet.	Adolf, šk.; Deziderij (Željko).		
12 Pet.	Humbelina, dev.; Evalija, d.		
13 Sob.	Katarina, dev.; Štepan, kr.		
Jezus ozdravi slepca. Luk. 18, 31-43.			
14 Ned.	3. predpeeln. Valentin, m.		
15 Pon.	Favstin in Jovita, muč.		
16 Tor.	Pust. Julijana, d. m. ☿		
17 Sred.	† Pepelnica. Donat in tov., m.		
18 Čet.	Simeon, šk.; Flavijan, šk.		
19 Pet.	Julijan, sp.; Konrad, sp.		
20 Sob.	Elevterij, šk. m.; Evharij, šk.		
Hud. duh skuša Jezusa. Mat. 4, 1-11.			
21 Ned.	1. postna. Maksimilijan, šk.		
22 Pon.	Stol sv. Petra v Antiohiji.		
23 Tor.	Peter Damijan, šk.; Romana.		
24 Sred.	† Kvatre. Prestopni dan. ♃		
25 Čet.	Matija, apostol.		
26 Pet.	† Kvatre. Valburga, op.		
27 Sob.	† Kvatre. Marjeta Kort., sp.		
Jezus se na gori izpremeni. Mat. 17, 1-9.			
28 Ned.	2. postna (kvat.) Leander, šk.		
29 Pon.	Roman, op.; Rajko, sp.		

Dan vzraste za 1 uro 26 min.

Dan je dolg 9 ur 34 min. do 11 ur — min.

Hrvatsko: Ožujak.
 Češko: Březen.

☞ 31 dni. ☞

Poljskò: Marzec.
 Rusko: Мартъ.

Dnevi		Godovi in nedeljski evangeliji		
1	Tor.	Albin, šk.; Hadrijan, muč.	<hr/> Govorimo čisto slovensko ! <hr/>	
2	Šred.	Simplicij, pap.; Anežka Č. ☉		
3	Čet.	Kunigunda, ces.; Feliks.		
4	Pet.	Kazimir, sp.; Lucij I., pap.		
5	Sob.	Friderik (Miroslav); Evzebij.		
Jez. izžene hud. iz mutca. Luk. 11, 14-28.				
6	Ned.	3. postna. Fridolin, op.	<hr/> Beležke. <hr/>	
7	Pon.	Tomo Akv., c. uč.		
8	Tor.	Ivan Božji, sp.; Filemon, m.		
9	Šred.	Sredpost. Frančiška R., vd. ☾		
10	Čet.	40 muč. Kajin Aleksander, m.		
11	Pet.	Heraklij, muč.; Cozim, muč.		
12	Sob.	Gregor I., pap.; Teofanez, op.		
Jezus nasiti 5000 mož. Jan. 6, 1-15.				
13	Ned.	4. postna (sredp.) Rozina.		
14	Pon.	Matilda, kr.; Pavlina.		
15	Tor.	Longin, m.; Klement Dvořak.		
16	Šred.	Hilarij in Tacijan; Heribert.		
17	Čet.	Jedert, dev.; Ivan Sark., bl. ☿		
18	Pet.	Ciril Jeruz., šk.; Edvard, kr.		
19	Sob.	Josip, ženin D. M.		
Judje hote Jez. kamenjati. Jan. 8, 46-59.				
20	Ned.	5. postna (tiha). Feliks in t.		
21	Pon.	Božja Glava. Benedikt, op.		
22	Tor.	Benvenut, šk.; Vasilij, muč.		
23	Šred.	Viktorijan, m.; Nikolaj F., m.		
24	Čet.	Gabrijel, v. a.; Epigmenij. ☽		
25	Pet.	Oznanjenje Mariji Devici.		
26	Sob.	Emanuel, m.; Dizma, desni r.		
Jez. prihod v Jeruzalem. Mat. 21, 1-9.				
27	Ned.	6. postna (cvetna). Rupert.		
28	Pon.	Ivan Kap., sp.; Guntram, kr.		
29	Tor.	Ciril, šk.; Jona, muč.		
30	Šred.	Angela F., vd.; Amadej, sp.		
31	Čet.	† Vel. četrtek. Gvidon, sp. ☼		

Dan vzraste za 1 uro 38 min.

Dan je dolg 11 ur 3 min. do 12 ur 41 min.

MALI TRAVEN ★ APRIL

Hrvatsko: Travanj.
 Češko: Duben.

☾ 30 dni. ☽

Poljsko: Kwiecień.
 Rusko: Апрель.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji
1 Pet.	† Vel. petek. Hugon, šk.
2 Sob.	† Vel. sobota. Frančišek P.
Jezus vstane od smrti. Mark. 16, 1-7.	
3 Ned.	Velika noč ali vstaj. Gosp.
4 Pon.	Veliki poned. Izidor, šk.
5 Tor.	Vincenc F., spozn.; Irena, d.
6 Sred.	Sikst, pap.; Celestin, pap.
7 Čet.	Herman, sp.; Eberhard, p. ☾
8 Pet.	Albert, šk.; Dionizij, šk.
9 Sob.	Marija Kleofa; Demeter, m.

Jez. se prik. pri zap. vratih. Jan. 20, 19-31.

10 Ned.	1. povelik. (bela). Ecehijel, p.
11 Pon.	Leon I. Vel., pap.; Betina, d.
12 Tor.	Zenon, šk. m.; Saba, m.
13 Sred.	Hermenegild, muč.; Ida, dev.
14 Čet.	Justin m.; Tiburcij, m. ☾
15 Pet.	Helena, kr.; Anastazija, d.
16 Sob.	Turibij, šk.; Kalist, m.

Jezus, dobri pastir. Jan. 10, 11-16.

17 Ned.	2. povelik. Rudolf, muč.
18 Pon.	Apolonij, muč.; Eleverij, šk.
19 Tor.	Leon IX., pap.; Ema, vd.
20 Sred.	Marcelin, šk.; Agna, dev.
21 Čet.	Anzelm, šk.; Brunon, spozn.
22 Pet.	Soter in Kaj, pap. in muč.
23 Sob.	Vojteh, šk.; Viljem. ☽

Jez. napov. svoj odhod. Jan. 16, 16-22.

24 Ned.	3. povelik. Varst. sv. Josipa.
25 Pon.	Marko, evang.; Ermin, muč.
26 Tor.	Klet, pap.; Marcelin, pap.
27 Sred.	Peregrin, duh.; Sava, vel. šk.
28 Čet.	Pavel križev; Vital, muč.
29 Pet.	Peter, m.; Robert, op. ☽
30 Sob.	Katarina Sienska, dev.

Ne prodajamo slovenske
 zemlje tujcem!

Beleške.

P. dr. Mar. D. P. jr.

Gram. D. Mar. D. P. jr.

- P. dr. II.

Dan vzraste za 1 uro 33 min.

Dan je dolg 12 ur 43 min. do 14 ur 16 min.

VELIKI TRAVEN ★ MAJ Hrvatsko: Svibanj.
Češko: Květen.

☞ 31 dni. ☜

Poljsko: Maj.
Rusko: Mañ.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji
Jezus obeča učen. sv. Duha. Jan. 16, 5-14.	
1 Ned.	4. povelik. Filip in Jakob.
2 Pon.	Atanzij, šk.; Sekund, muč.
3 Tor.	Najdba sv. križa; Mavra, m.
4 Sred.	Florijan, muč.; Monika, vd.
5 Čet.	Pij V., pap.; Irenej, šk.
6 Pet.	Ivan Ev. pred lat. vr.; Judita.
7 Sob.	Stanislav, šk.; Gizela, kr. ☾
Jezus uči o molitvi. Jan. 16, 23-30.	
8 Ned.	5. povel. Prikazen sv. Mih.
9 Pon.	Gregor Nac., šk., c. uč.
10 Tor.	Antonin, šk.; Gordian. m. } Križ.
11 Sred.	Mamert, šk.; Gandolf, op. } Križ.
12 Čet.	Kristov vnebohod. Pankrac.
13 Pet.	Servacij, šk.; Glicerija, d.
14 Sob.	Bonifacij; Viktor in Korona.
Jez. gov. o prič. sv. Duh. J. 15, 16-27, 16, 1-4.	
15 Ned.	6. povelik. Zofija, m.; ☉
16 Pon.	Ivan Nep., muč.; Ubald, šk.
17 Tor.	Paskal, sp.; Maksima, dev.
18 Sred.	Feliks, sp.; Venancij, m.
19 Čet.	Celestin, pap.; Ivo, sp.
20 Pet.	Bernardin, sp.; Bazila, d. m.
21 Sob.	† Valent, m.; Feliks Kant., sp.
Jez. gov. o sv. Duhu in ljub. Jan. 14, 23-31.	
22 Ned.	Binkošti. Ivan Vladimir. ☽
23 Pon.	Binkoštni p. Andrej B., bl. m.
24 Tor.	Marija Dev., pomoč kristj.
25 Sred.	† Kvatre. Gregor VII., pap.
26 Čet.	Filip Nerej, sp.; Eleverij, muč.
27 Pet.	† Kvatre. Magdalena Pac., d.
28 Sob.	† Kvatre. Avguštin, šk.
Meni je dana vsa oblast. Mat. 28, 18-20.	
29 Ned.	1. pobink. Sv. Trojica. ☽
30 Pon.	Ferdinand, kr.; Feliks I., p.
31 Tor.	Kancijan s tov.; Angela, dev.

Podpirajmo domačine!

Beleške.*Olga vas. jst. 8. 2. 20.*

Dan vzraste za 1 uro 11 min.

Dan je dolg 14 ur 19 min. do 15 ur 30 min.

Hrvatsko: Lipanj.
Češko: Červen.

↻ 30 dni. ↻

Poljsko: Czerwiec.
Rusko: Июнь.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji	
1 Sred.	Juvencij, m.; Gracijan, m.	Svoji k svojim I
2 Čet.	Sv. Rešnje Telo. Marcellin.	
3 Pet.	Klotilda, kr.; Oliva, dev.	
4 Sob.	Frančišek K., sp.; Kvirin, šk.	
Prilika o veliki večerji. Luk. 14, 16-24.		Beleške. <i>6³ Mestni dom "Hatica" oliv' jbor</i> <i>S. M. P. Pet. oliv' jbor</i>
5 Ned.	2. pobink. Valerija.	
6 Pon.	Norbert, š.; Bertrand, š. ☾	
7 Tor.	Robert, op.; Bogomil, op.	
8 Sred.	Medard, šk.; Maksim, šk.	
9 Čet.	Prim in Felicijan, muč.	
10 Pet.	Srce Jezusovo. Marjeta, kr.	
11 Sob.	Barnaba, ap.; Marcijan, m.	
Prilika o izgubljeni ovci. Luk. 15, 1-10.		
12 Ned.	3. pobink. Ivan Fak., sp.	
13 Pon.	Anton Pad., spozn. ●	
14 Tor.	Vasilij, šk.; Elizej, prerok.	
15 Šred.	Vid in tov., muč.	
16 Čet.	Franč. Regij, sp.; Jošt, op.	
17 Pet.	Adolf, šk.; Lavra, nuna.	
18 Sob.	Feliks in Fort., m.; Marko	
O velikem ribjem lovu. Luk. 5, 1-11.		
19 Ned.	4. pobink. Julijana F., dev.	
20 Pon.	Silverij, p.; Florentina. ☽	
21 Tor.	Alojzij (Vekoslav), sp.	
22 Šred.	Ahacij, m.; Pavlin, šk.	
23 Čet.	Eberhard, šk.; Cenon, šk.	
24 Pet.	Ivan Krstnik. Kres.	
25 Sob.	Viljem, op.; Ivan, bl.	
O farizejski pravičnosti. Mat. 5, 20-24.		
26 Ned.	5. pobink. Ivan in Pavel, m.	
27 Pon.	Hema, vd.; Ladislav. ☼	
28 Tor.	† Leon II., pap.; Irenej, sp.	
29 Sred.	Peter in Pavel, ap.	
30 Čet.	Spomin sv. Pavla, ap.	

Dan vzraste do dné 21. za 16 min. in se zopet skrči do konca meseca za 4 min.

Dan je dolg 15 ur 31 min. do 15 ur 45 min.

MALI SRPAN ★ JULIJ

Hrvatsko: Srpanj.
 Češko: Červenec.

31 dni.

Poljsko: Lipiec.
 Rusko: Июль.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji		
1 Pet.	Teobald, pušč.; Julij.	Zažigajmo kresove sv. Cirilu in Metodul	
2 Sob.	Obiskovanje Marije Dev.		
Jezus nasiti 4000 mož. Mark. 8, 1-9.			
3 Ned.	6. pobink. Helijodor, šk.	<i>Ve. veselj. d. v. b.</i> Beleške. <i>400 l. ljublj. žubr.</i> <i>= Jastans. Sakob.</i> <i>Rise Waver, št. 146 20/6</i> <i>Na Tunaju</i>	
4 Pon.	Urh, šk.; Prokop, op.		
5 Tor.	Ciril in Metod, slov. ap. ☾		
6 Sred.	Izaija, prer.; Dominika, m.		
7 Čet.	Vilibald, šk.; Pulherija, kr.		
8 Pet.	Elizabeta, kr.; Kilijan, šk.		
9 Sob.	Anatolija, d.; Veronika J. d.		
O lažnivih prerokih. Mat. 7, 15-21.			
10 Ned.	7. pobink. Olga. kn.		
11 Pon.	Pij I., pap.; Peter F., sp.		
12 Tor.	Mohor in Fortunat, muč.		
13 Sred.	Marjeta, d. m.; Evgen. ☉		
14 Čet.	Bonaventura, šk. uč.		
15 Pet.	Vladimir, knez ruski.		
16 Sob.	Dev. M. Karm.; Groznata, bl.		
O krivičnem hišniku. Luk. 13, 1-9.			
17 Ned.	8. pobink. Aleksij, sp.		
18 Pon.	Kamil Lel., sp.; Miroslav.		
19 Tor.	Vincenc P., sp.; Makrina. ☽		
20 Sred.	Marjeta, d. m.; Elija, pr.		
21 Čet.	Danijel, pr.		
22 Pet.	Marija Magd., sp.; Teofil, m.		
23 Sob.	Apolinar, šk. in uč.; Liborij.		
Jezus se joka nad Jeruz. Luk. 19, 41-47.			
24 Ned.	9. pobink. Kristina, d. m.;		
25 Pon.	Jakob, ap.; Krištof, muč.		
26 Tor.	Ana, mati M. D.; Česlav, bl.		
27 Sred.	Pantaleon, m.; Natalija, m. ☿		
28 Čet.	Inocencij, pap.; Viktor, muč.		
29 Pet.	Marta, dev.; Beatriks, dev.		
30 Sob.	Abdon in Senen, m.; Julita m.		
O fariz. in cestninarju. Luk. 18, 9-14.			
31 Ned.	10. pobink. Ignacij Loj.		

Dan se skrči za 55 min.

Dan je dolg 15 ur 45 min. do 14 ur 50 min.

* VELIKI SRPAN * AVGUST *

Hrvatsko: Kolovoz.   31 dni.
 Češko: Srpen.

Poljsko: Sierpień.
 Rusko: Августъ.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji		
1 Pon.	Vezi Petra, ap.; Makab. brat.	Ne pozabimo, kaj sta nam dala blagovestnika sv. Ciril in Metod!	
2 Tor.	Porcijunkula. Alfonz L., š. u.		
3 Sred.	Najdba sv. Štef.; Avg. Gaž.		
4 Čet.	Dominik, sp.; Agabij, šk. ☾		
5 Pet.	Mar. Dev. snežna; Ožbalt, kr.		
6 Sob.	Preobraženje Gospodovo.		
Jezus ozdravi gluho. Mark. 7, 31-37.			
7 Ned.	11. pobink. Kajetan, sp.	- 4. Vel. ¹¹¹¹ pr. C. M. d. i žalost. Beleške.	
8 Pon.	Cirijak, Larg, Smaragd, m.		
9 Tor.	Roman, m.; Emigdij, šk.		
10 Sred.	Lovrenc, muč.; Hugon, šk.		
11 Čet.	Tiburcij, m.; Suzana, d. m. ☉		
12 Pet.	Klara, dev.; Hilarija, muč.		
13 Sob.	† Hipolit in Kas., muč.		
O usmilj. Samaritanu. Luk. 10, 23-27.			
14 Ned.	12. pobink. Anastazija.		
15 Pon.	Vel. gosp. Vnebovz. M. D.		
16 Tor.	Rok, sp.; Hijacint, red.		
17 Sred.	Liberat, m.; Sibila, d.		
18 Čet.	Helena, kr.; Agapit, m. ☽		
19 Pet.	Ludovik Toled. šk.; Julij, m.		
20 Sob.	Bernard, op.; Štefan, kr.		
Jezus ozdravi deset gob. Luk. 17, 11-19.			
21 Ned.	13. pobink. Joahim, oče M. D.		
22 Pon.	Timotej, muč.; Hipolit, šk.		
23 Tor.	Filip Ben., sp.; Bogovoljka.		
24 Sred.	Jernej, ap.; Ptolomej, šk.		
25 Čet.	Ljudevit, kr.; Patricija, d.		
26 Pet.	Cefirin I., pap.; Samuel, m. ☉		
27 Sob.	Josip Kal., sp.; Natalija.		
O božji previdnosti. Mat. 6, 24-33.			
28 Ned.	14. pobink. Srce Marijino.		
29 Pon.	Obglavljenje Ivana Krst.		
30 Tor.	Roza Lím., dev.; Feliks, m.		
31 Sred.	Rajko, sp.; Izabela, dev.		

Dan se skrči za 1 uro 28 min.

Dan je dolg 14 ur 49 min. do 13 ur 21 min.

KIMAVEC * SEPTEMBER

Hrvatsko: Rujan.
 Češko: Září.

☞ 30 dni. ☜

Poljsko: Wrzesień.
 Rusko: Сентябрь.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangellji		
1 Čet.	Egidij, op.; Verena, dev. m.	Pošiljajmo slovenske otroke v slovenske šole!	
2 Pet.	Štefan, kr.; Antonin, muč.		
3 Sob.	Evfemija; Bronislava. ☾		
Jez. obudi mlad. v Najmu. Luk. 7, 11-16.			
4 Ned.	15. pobink. Angelska. Roz.	Beleške.	
5 Pon.	Lovrenc J., šk.; Viktorin, šk.		
6 Tor.	Hermogen, m.; Pelagij, m.		
7 Šred.	Melihar in tov. m., bl.; Reg.		
8 Čet.	Mala gospojn. Roj. M. D.		
9 Pet.	Korbinijan, š.; Gorgonij. ☉		
10 Sob.	Nikolaj T., sp.; Pulherija, d.		
Jez. ozdravi vodeničnega. Luk. 14, 1-11.			
11 Ned.	16. pobink. Ime Marijino.		
12 Pon.	Macedonij, šk.; Gvidon, sp.		
13 Tor.	Virgilij, m.; Ljubivoj, š.		
14 Šred.	Povišanje sv. križa.		
15 Čet.	Nikomedej, m.; Evtropija, vd.		
16 Pet.	Ljudmila, muč. ☽		
17 Sob.	Lambert, šk. muč.		
O največji zapovedi. Mat. 22, 34-46.			
18 Ned.	17. pobink. 7 žalosti M. D.		
19 Pon.	Januarij, šk. muč.		
20 Tor.	Evstahij, muč.; Suzana, muč.		
21 Šred.	† Kvatre. Matej, ap.		
22 Čet.	Mavricij in tov., muč.		
23 Pet.	† Kvatre. Tekla, dev. muč.		
24 Sob.	† Kvatre. M. D. reš. ujet. ☿		
Jez. ozdravi mrtvoudnega. Mat. 9, 1-8.			
25 Ned.	18. pobink. Firmin, šk.		
26 Pon.	Justina, d. m.; Ciprijan, m.		
27 Tor.	Kozma in Damijan, m.		
28 Šred.	Venčeslav, kr.; Marcijal, m.		
29 Čet.	Mihael, vel. ang.; Evtihij, m.		
30 Pet.	Jeronim, c. uč.; Honorij, šk.		

Dan se skrči za 1 uro 34 min.

Dan je dolg 13 ur 18 min. do 11 ur 44 min.

Hrvatsko: Listopad.
Češko: Říjen.

☾ 31 dni. ☽

Poljsko: Październik.
Rusko: Октябрь.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji	
1 Sob.	Remigij, šk.; Areta, muč.	Zahtevajmo po slovenskih krajih slovenske javne napise!
Prilika o kralj. ženitnini. Mat. 22, 1-14.		
2 Ned.	19. pobink. Rožnov. ☾	
3 Pon.	Kandid, muč.; Evald, muč.	
4 Tor.	Frančišek Ser., sp.; Edvin, kr.	
5 Sred.	Placid in tov., muč.; Gala, vd.	
6 Čet.	Brunon, sp.; Fida, dev. muč.	
7 Pet.	Justina, dev.; Marko, grof.	
8 Sob.	Brigita, vd.; Simeon, sp.	
Jezus ozdravi kralj. sina. Jan. 4, 46-53.		
9 Ned.	20. pobink. Vintiř, bl. ☉	
10 Pon.	Frančišek B., sp.; Gereont, m.	
11 Tor.	Nikazij, šk.; Firmin, šk.	
12 Sred.	Maksimilijan, š. m.; Serafin.	
13 Čet.	Edvard, kr.; Koloman, muč.	
14 Pet.	Kalist, pap.; Domicijan, šk.	
15 Sob.	Terezija, d.; Brunon, šk.	
Prilika o kralj. računu. Mat. 18, 23-35.		
16 Ned.	21. pobink. Posv. cerk. ☽	
17 Pon.	Jadviga, vojv.; Viktor, šk.	
18 Tor.	Luka, ev.; Just, muč.	
19 Sred.	Peter Alk., sp.; Etbin, op.	
20 Čet.	Ivan Kentski, sp.; Felicijan.	
21 Pet.	Ursula, dev. m.; Hilarijon, op.	
22 Sob.	Kordula, dev. m.; Marija S.	
Dajte cesarju, kar je ces. Mat. 22, 15-21.		
23 Ned.	22. pobink. Severin, šk.	
24 Pon.	Rafael, vel. ang.; Kristina ☽	
25 Tor.	Krisant in Krispin, m.	
26 Sred.	Evarist, p. m.; Lucijan in M.	
27 Čet.	Frumencij, šk.; Sabina, muč.	
28 Pet.	Simon in Juda, ap.	
29 Sob.	Narcis, šk.; Hijacint, muč.	
Jezus obudi Jairovo hčer Mat. 9, 18-26.		
30 Ned.	23. pobink. Klavdij.	
31 Pon.	† Volbenk, šk.; Lucila, d.	

Beleške.

Število dni: 29. 10. 1919

Dan se skrči za 1 uro 36 min.

Dan je dolg 11 ur 41 min. do 10 ur 5 min.

LISTOPAD * NOVEMBER

Hrvatsko: Studeni.
 Češko: Listopad.

☾ 30 dni. ☽

Poljsko: Listopad.
 Rusko: Ноябрь.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji		
1 Tor.	Vsi svetniki. ☾	<hr/> Sovražniki nas pritisakajo, bodimo složni ! <hr/>	
2 Sred.	Vse verne duše; Just, m.		
3 Čet.	Viktorin, šk. m.; Ida, kr.		
4 Pet.	Karol Borom., šk.; Modesta, d.		
5 Sob.	Caharija, oče Iv. Krstn.		
Pril. o pšenici in ljuliki. Mat. 13, 24-30.			
6 Ned.	24. pobink. Lenart, op.	Beleške.	
7 Pon.	Prosdocim; Engelbert, š. ☽		
8 Tor.	Bogomir, šk.; Deodat, muč.		
9 Sred.	Božidar, m.; Orest, muč.		
10 Čet.	Andrej Av., sp.; Trifon, muč.		
11 Pet.	Martin, šk.; Mena, muč.		
12 Sob.	Martin, pap. m.; Livin, šk. m.		
Pril. o gorčičnem semenu. Mat. 13, 31-35.			
13 Ned.	25. pobink. Stanislav K., sp.		
14 Pon.	Serapijon, m.		
15 Tor.	Leopold, vojv.; Jedert, d. ☽		
16 Sred.	Edmund, šk.; Otmar, op.		
17 Čet.	Gregor, šk.; Viktorija, muč.		
18 Pet.	Odon, op.; Evgen, sp.; Hilda.		
19 Sob.	Elizabeta, kr.; Poncijan, p. m.		
O razd. Jeruz. in o sodbi. Mat. 24, 15-35			
20 Ned.	26. pobink. Varstvo M. D.	<i>gl. št. Ned. 1. adv.</i>	
21 Pon.	Darovanje Marije Device.		
22 Tor.	Cecilija, dev. m.; Maver, m.		
23 Sred.	Klement, p. m. Felicita, m. ☽		
24 Čet.	Hrizogon, muč.		
25 Pet.	Katarina, d. m.; Jukunda, m.		
26 Sob.	Konrad, šk.; Silvester, op.		
O poslednji sodbi. Luk. 21, 25-33.			
27 Ned.	1. adventna. Virgil, šk.		<i>gl. št. Ned. 1. adv.</i>
28 Pon.	Jakob iz Marke; Jozafat K., m.		
29 Tor.	Saturnin, muč.; Filomen, m.		
30 Sred.	Andrej, ap.; Justina, d. ☾		

Dan se skrči za 1 uro 11 min.

Dan je dolg 10 ur 3 min. do 8 ur 52 min.

Hrvatsko: Prosinac.
Češko: Prosinec.

☾ 31 dni. ☽

Poljsko: Grudzień.
Rusko: Декабрь.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji		
1 Čet.	Eligij, šk; Natalija, dev. m.	<hr/> Bodimo ponosni, da smo Slovani I <hr/>	
2 Pet.	Bibijana, muč; Pavlina, dev.		
3 Sob.	Frančišek Ks. sp.; Lucij, šk.		
Ivan Krstnik v ječi. Mat. 11, 2-10.			
4 Ned.	2. adventna. Barbara, d. m.	Beleške. <i>Agat, Glin, & go.</i> <i>Agat. ob 5 pom. Robida</i> <i>in stor. j. svetlo zračno</i> <i>Vom</i>	
5 Pon.	Saba, op.; Krispin, muč.		
6 Tor.	Nikolaj, šk; Apolinar, m.		
7 Sred.	† Ambrozij, šk; Agaton ☉		
8 Čet.	Brezn. spočetje Mar. Dev.		
9 Pet.	Peter Forezij, šk; Sirij, šk		
10 Sob.	Loret. M. B.; Melhijad, p. m.		
Ivan Krst. pričuje o Krist. Jan. 1, 19-28.			
11 Ned.	3. adventna. Damaz, p.		
12 Pon.	Epimah, m.; Maksencij.		
13 Tor.	Lucija, dev. m.; Otilija, dev.		
14 Sred.	† Kvatre. Spiridijon, šk. ☽		
15 Čet.	Kristina, dev.		
16 Pet.	† Kvatre. Evzebij, šk. m.		
17 Sob.	† Kvatre. Lazar, šk.; Berta.		
Ivan Krst. pokl. v prerok. Luk. 3, 1-6.			
18 Ned.	4. adventna. Gracijan, šk.		
19 Pon.	Nemezij, muč.; Favsta, vd.		
20 Tor.	Liberat, m.; Peter Kanizij, sp.		
21 Sred.	Tomo, ap.; Glicerij, muč.		
22 Čet.	Demetrij in Honorat, m. ☉		
23 Pet.	Viktorija, dev.; Dagobert, kr.		
24 Sob.	† Adam in Eva; Irmina, dev.		
O rojstvu Jezusa Krist. Luk. 2, 1-20.			
25 Ned.	Božič. Rojstvo Gosp.		
26 Pon.	Stefan, muč.; Arhelaj, šk.		
27 Tor.	Ivan, ev.; Fabijola, vd.		
28 Sred.	Nedolžni otročiči; Kastor, m.		
29 Čet.	Tomo, šk. m.; Trofim, m. ☾		
30 Pet.	David, kr.; Nicefor, m.		
31 Sob.	Silvester, p.; Pavlina, muč.		

Dan se skrči do dné 22. za 16 minut in zopet vzraste do konca meseca za 3 min.

Dan je dolg 8 ur 51 min. do 8 ur 38 min.

Slovanski svetniki in blaženi.

Bl. Andrej Bobola, m., 23. maja.	Sv. Kazimir, krljvč. polj., 4. suš.
Bl. Anežka Češka, op., 2. sušca.	Sv. Ljudmila, m., pat. č., 16. kim.
Sv. Avguštin Gažotič, š., 3. v. sr.	Bl. Melihar Grodecki in tov.,
Bl. Bronislava, red., 3. kim.	m., 7. kim.
Sv. Ćiril in Metod, ap. sl., 5. m. sr.	Bl. Mlada Přemyslovna, o., 8. sv.
Bl. Česlav, red., 26. mal. srp.	Sv. Modest, ap. koroški, 9. sveč.
Sv. Efrem, nadšk. kij., 28. pros.	Sv. Olga, kneg. ruska, 10. m. sr.
Bl. Groznata, op., 16. mal. srp.	Sv. Prokop, op., pat. č., 4. m. sr.
Bl. Hema, kneg. koroška, 27. rož.	Sv. Sava, v. š., pat. srb., 27. m. tr.
Sv. Hijacint, red., 16. vel. srp.	Sv. Stanislav, šk., m., 7. vel. tr.
Bl. Ivan, pušč., 25. ož.	Sv. Stanislav Kostka, sp., 13. list.
Sv. Iv. Kentski, pat. polj., 20. vin.	Sv. Štepan Nemanja, kralj
Sv. Iv. Nep., m., pat. č., 16. v. tr.	srbski, 13. sveč.
Bl. Ivan Sarkander, m., 17. suš.	Sv. Večeslav, m., pat. č., 28. kim.
Sv. Iv. Vladim., kr. dal., 22. v. tr.	Bl. Vintif, pušč., 9. vin.
Sv. Jadviga, vojvod., patrona	Sv. Vladimir, kn. rus., 15. m. srp.
sleska, 17. vin.	Sv. Vojteh, m., p. češki, 23. m. tr.
Sv. Jozafat Kuncevič, m., 28. list.	Bl. Zdislava, grof. češka, 1. pros.

Vladarji Slovanom.

Avstroogrskim: Frančišek Jožef I. , roj. dne 18. vel. srp. 1830.
Ruskim: Nikolaj II. , roj. dne 18. vel. travna 1868.
Bolgarskim: Ferdinand I. , roj. dne 26. svečana 1861.
Srbskim: Peter I. , roj. dne 11. mal. srp. 1846.
Črnogorskim: Nikolaj I. , roj. dne 7. vinotoka 1841.
Pruskim: Viljem II. , roj. dne 27. prosinca 1859.
Saksonskim: Jurij , roj. dne 8. vel. srp. 1832.
Italijanskim: Viktor Emanuel III. , roj. 11. list. 1869.
Turškim: Abdul Hamid II. , roj. 22. kim. 1842.

Število Slovanov v začetku XX. stoletja.

Rusov	95,165.023
Poljakov	18,764.353
Čehov in Slovakov	8,639.347
Lužičanov	108.884
Slovencev	1,352.780
Srbov in Hrvatov	8,107.131
Bolgarov	4,850.000
	<hr/>
	136,882.518

Po »Slov. Přehl.«

To število vzrašča vsako leto za več nego dva milijona; torej znaša sedaj število vseh Slovanov krog 143 mil. Narastek se ne more zaznamovati pri vseh slovanskih rodovih. **Število Lužičanov in Slovencev pada.** Vzrok je ponemčevanje. Zato **podpiraj vsak zavedni Slovenec družbo sv. Ćirila in Metoda**, ki vzgaja slov. deco v narodnem duhu in zabranjuje na ta način raznarodovanje in propad našega naroda.

Poštna določbe.

I. Določbe za pisemsko pošto.

Navadno pismo v Avstro-Ogrsko, v Bosno in Hercegovino ter v Nemčijo ne sme prekoračiti 20 gr (gramov). Na v a d n o pismo v vse avstro-ogrsko, bosniške in hercegovinske kraje (izvzemši sandžak Novi Bazar) in celo Nemčijo z Helgolandom, imeti mora tuzemsko znamko za 10 v (vinarjev). — Za lastni kraj, kjer se oddá pismo (za »mestna pisma«), je pisemsko-poštna znamka za 6 v, nad 20 gr 12 v.

Pismo nad 20 gr do vračunši 250 gr v vse avstro-ogrsko kraje, v Bosno in Hercegovino ter v Nemčijo imeti mora poštno znamko za 20 v.

Pisem nad 250 gr težkih ne sprejema pisemska pošta. Take odpošiljatve se odpravljajo po vozni pošti. — Le uradna, poštnine prosta dopisovanja sprejema pisemska pošta tudi v domačem prometu do 2½ kg (kilograma); taka pisma namenjena na Ogrsko, v Bosno in Hercegovino pa le do 1 kg.

Pisma v inozemstvo. V Nemčijo stanejo pisma do 20 gr 10 v, nad 20 do 250 gr 20 v; v Črnogoro za vsakih 15 gr 10 v; v Srbijo za vsakih 15 gr 15 v; v druge države za vsakih 15 gr 25 v.

Priporočena (rekomandirana) pisma plačati morajo kot priporočilno pristojbino brez razločka teže tako za tu-kakor za inozemstvo poleg navadne pisemske pristojbine še 25 v. Priporočiti se morejo vse pisemsko-poštne pošiljatve.

Vzvratni listi (retour-recepisi) se pridevajo pismu le na izrečno zahtevanje. Za to plača oddajnik 25 v.

Dopisnice so dovoljene v celem obsežju svetovno-poštnega društva. Ište stanejo v vse kraje Avstro-Ogrske in cele Nemčije 5 v; v Črnogoro 5 v; v Srbijo in druge k svetovno-poštnemu društvu spadajoče dežele 10 v.

Dopisnice s plačanim odgovorom stanejo dvakrat toliko, kakor navadne dopisnice; dovoljene niso samo v notranjem prometu Avstro-Ogrske, marveč v vse dežele svetovno-poštnega društva.

Tiskovine. Kakor tiskovine proti znižanim pristojbinam za take pošiljatve se dopuščajo: knjige, mehko in trdo vezane, slike, karte, objave itd., tiskane, kamnopolisane in fotografované. Zavite morajo biti tako, da se lahko pregleda njihova vsebina, ter ne smejo obsezati nikakršnih pisanih prilog ali dostavkov; v notranjem prometu, potem v onem z Nemčijo ne smejo prekoračiti teže 1 kg, v ostalem svetovno-poštnem prometu pa ne teže 2 kg.

Dovoljeno je pri cenilnikih lastnoročno vpisovanje cen in podpisavanje imen; pri korekturnih polah korekturni dostavki, celo na posebnih lističih; privedati se sme tudi rokopis.

Kot pristojbina za notranji promet Avstro-Ogrske in oni z Bosno in Hercegovino ter z Nemčijo je 3 v do 50 gr; 5 v do 100 gr; 10 v do 250 gr; 20 v do 500 gr; 30 v do 1 kg. V vse ostale dežele svetovno-poštne družstva je za vsakih 50 gr 5 v.

Obrazci in poskušnje blaga. Poskušnje blaga se morajo v vrečice, zabojčke ali zavoje, ki se dajo odpreti, tako zaviti, da se lahko pregleda vsebina. Imeti ne smejo nobene kupne vrednosti in nobenih drugih pisanih opazk, kakor ime ali trdko odpošiljalčevo, naslov prejemnikov, tovarniško ali trgovsko znamenje, številke, cene, teže in mero blaga, ter koliko ga je na razpolago. Dalje ne smejo poskušnje blaga presezati 30 cm v dolgosti, 20 cm v širokosti in 10 cm v visokosti, kakor tudi ne teže 350 gr.

Pristojbina v notranjem prometu in v onem z Bosno, Hercegovino in Nemčijo je 10 v do 250 gr, od 250 do 350 gr 20 v. V ostalem svetovno-poštnem prometu 5 v za vsakih 50 gr, najmanj pa 10 v.

Ekspresna pisma morajo imeti jako natančen naslov in opazko »pr. ekspres«. Ekspresna pristojbina znaša v kraju oddajnega poštne urada vedno le 30 v. Ako pa naj se izroči pismo zunaj oddajnega kraja (mestne proge), zaračuni se vročina z 1 K za vsakega $7\frac{1}{2}$ km (kilometra).

Poštno-denarne nakaznice (komad po 2 v) do zneska 1000 K sprejeti mora vsak poštni urad. Pri navadnih (ne brzojavnih) poštne nakaznicah v Avstro-Ogrsko in Liechtenstein se plača za zneske do vračunši 20 K 10 v, do 100 K 20 v, do 300 K 40 v, do 600 K 60 v, do 1000 K 1 K.

V Bosno, Hercegovino, Novi Bazar (samo v Plevlje, Priepolje in Priboj) in v Srbijo je od denarnih nakaznic plačati: do 40 K 20 v, do 100 K 40 v, do 300 K 80 v, do 600 K 1 K 20 v, do 1000 K 2 K.

V Nemčijo, Turčijo (c. kr. poštna urade) in Luksemburg je plačati od poštne nakaznic: do 40 K 20 v, za vsakih nadaljnih 20 K 10 v.

Pristojbina za denarne pošiljatve po nakaznici v druge vnanje države znaša: za vsakih 25 K 25 v, do 100 K; čez 100 do 1000 K od vsakih 50 K 25 v. — V Angleško, Irsko in Združene države Severne Amerike: za vsakih 25 K 25 v.

Za denarne pošiljatve po nakaznici izven Avstro-Ogrske je porabiti »mejnarodne poštne nakaznice«, katerih kom. stane 2 v.

Za brzojavne denarne nakaznice se morajo poleg teh pristojbin plačati tudi še posebne za brzojavno odpošiljatev itd.

Zalepke po 6 v, ozir. one po 10 v se rabijo kakor pisma.

Kdor hoče navadna pisma **nazaj vzeti** iz poštne urada pred odhodom ali po odhodu pošte, naznaniti mora to dotičnemu poštne uradu pismeno ter se obvezati, da ostane odgovoren

za vsako škodo, ki bi mogla nastati iz tega, da se pismo nazaj vzame. Ravno tako se tudi naslov že odposlanega pisma ali druge pošiljatve lahko spremeni. Pokazati se mora dotičnemu poštnemu uradu lastnoročno pisan, popolnoma enako glaseč se naslov, in ako je pismo zapečaćeno, tudi isti pečat. Pri priporočenih pošiljativah se mora na vsak način pokazati in oddajnemu uradu izročiti prejemni list. Pristojbina za že odposlana pisma je v notranjem prometu 35 v, v dežele svetovno-poštnega društva 50 v. Zgodi se to lahko tudi brzojavnim potom.

II. Določbe za vozno pošto.

Vozna pošta odpošilja: Denarna pisma in zavojčke (pakete) z denarjem; listine z navedeno vrednostjo; zaveznice in dr.; pisma brez vrednosti, ki tehtajo nad 250 gr; vozno blago, naj je vrednost navedena ali ne, do 50 kg; pošiljatve proti poštnemu povzetju; vrednostna pisma in poštna zavojčke.

Naslov pri voznopoštnih pošiljativah mora biti popolnoma jaseen; naveden mora biti kraj, dežela, kakor tudi mestni okraj, ulica in hišna številka.

Denarna pisma se morejo oddajati zaprta ali odprta; odprta le do teže 250 gr in v vrednosti od 1000 K naprej. Pri rabi poštnouradnih zavitkov za denarna pisma (komad po 2 v) zadostuje zapečaćenje z dvema pečatom; ako se rabijo pa drugi zavitki, spravljati se morajo denarna pisma v navzkrižne zavitke in zapreti s petimi pečati. — Zavita denarna svota se mora na naslovu navesti po svojih delih. Pošta jamči pri zaprtih pismih samo za izročitev nepokvarjenega pisma, ne za njegovo vsebino.

Vrednostni papirji, dolžna pisma, delnice itd. se morajo vedno zaprti oddati; navesti se mora njihova vrednost, ter naj se zapečaćijo s petimi pečati, ako se porabi navzkrižni zavitek.

Vozno-poštna pošiljatve morajo se vsebini primerno zaviti in trdno zapreti, da se ne more priti do vsebine, ako se ne odpró ali poškodujejo zavojčki. Na zaklepe zavoja (šive, špranje, konce vrvice itd.) pritisniti se morajo pečati v zadostnem številu.

Vsem voznim pošiljativam, ki presezajo 50 gr, pridejati se mora poštna spremnica (komad stane 12 v). Kupon poštna spremnice se sme porabiti za pošiljalčeva priobčila ter ga sme prejemnik odrezati.

Brez navedene vrednosti se morejo voznopoštna pošiljatve tudi pošiljati v notranjem prometu. V slučaju, ako se izgubi pošiljatev ali pa poškoduje, povrne poštni zavod od dokazane škode za vsak kilogram 4 K.

S poštnim povzetjem smejo voznopoštna pošiljatve do zneska 1000 K pošiljati vsi avstrijsko-ogrski ter bosniško-hercegovinski poštni uradi in do istega zneska tudi v Egipt.

Denarni znesek, katerega ima plačati prejemnik pošiljatve poštne uradu, navesti mora oddajnik na obeh naslovih (na zavojčku in na spremnici) pod zaznamkom v vrednosti z besedami: »povzetje . . . . K . . . v«, natančno s številkami in črkami, in sicer pri pošiljativah v inozemstvo tudi v veljavi dotične države.

Spremnic za pošto povzetje je različna od navadne poštne spremnice in stane komad 12 v.

Povračilo za pošto povzetje znaša za Avstrijo, Ogrsko, obsedne dežele, Črnogoro in Srbijo po $\frac{1}{8}\%$, to je 1 v od vsakih 2 K, najmanj pa 12 v.

Ekspresne pošiljatve. Tudi vozno-poštne pošiljatve dostavljajo se na zahtevanje takoj po njihovem prihodu s posebnim selom naslovniku v stanovanje. Na zavojček kakor tudi na pošto spremnico se mora razvidno zapisati beseda »ekspres« ali »s posebnim selom«. Pristojbina za ekspresno vročitev pri pošiljativah v mestne okraje znaša 50 v v slučajih, v katerih se pošiljatve same vroče, v onih slučajih pa, v katerih se dostavijo samo naznanila (avisi), 30 v. Za pošiljatve v deželne okraje znaša ta pristojbina 1 K na daljavo $7\frac{1}{2}$ km.

Lestvice za pristojbine štempljev ali kolekov.

I. Kolek za menice.

čez	Do	150 K	. . . . .	— K 10 v
	150	300	. . . . .	— „ 20 „
„	300	600	. . . . .	— „ 40 „
„	600	900	. . . . .	— „ 60 „
„	900	1.200	. . . . .	— „ 80 „
„	1.200	1.500	. . . . .	1 „ — „
„	1.500	1.800	. . . . .	1 „ 20 „
„	1.800	2.100	. . . . .	1 „ 40 „
„	2.100	2.400	. . . . .	1 „ 60 „
„	2.400	2.700	. . . . .	1 „ 80 „
„	2.700	3.000	. . . . .	2 „ — „
„	3.000	6.000	. . . . .	4 „ — „
„	6.000	9.000	. . . . .	6 „ — „
„	9.000	12.000	. . . . .	8 „ — „
„	12.000	15.000	. . . . .	10 „ — „
„	15.000	18.000	. . . . .	12 „ — „
„	18.000	21.000	. . . . .	14 „ — „
„	21.000	24.000	. . . . .	16 „ — „
„	24.000	27.000	. . . . .	18 „ — „

II. Kolek za pisma.

čez	Do	4 K	— K	— v
	4	40	—	14
"	40	80	—	26
"	80	120	—	38
"	120	200	—	64
"	200	400	1	26
"	400	600	1	88
"	600	800	2	50
"	800	1.600	5	—
"	1.600	2.400	7	50
"	2.400	3.200	10	—
"	3.200	4.000	12	50
"	4.000	4.800	15	—
"	4.800	6.400	20	—
"	6.400	8.000	25	—
"	8.000	9.600	30	—
"	9.600	11.200	35	—
"	11.200	12.800	40	—
"	12.800	14.400	45	—

III. Kolek za pogodbe.

čez	Do	20 K	— K	14 v
	20	40	—	26
"	40	60	—	38
"	60	100	—	64
"	100	200	1	26
"	200	300	1	88
"	300	400	2	50
"	400	800	5	—
"	800	1200	7	50
"	1200	1600	10	—
"	1600	2000	12	50
"	2000	2400	15	—
"	2400	3200	20	—
"	3200	4000	25	—
"	4000	4800	30	—
"	4800	5600	35	—
"	5600	6400	40	—
"	6400	7200	45	—
"	7200	8000	50	—

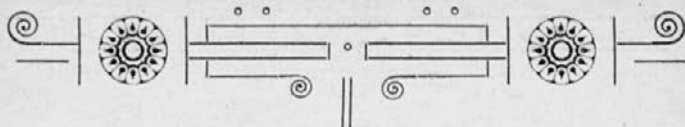

Zabavi in pouku.

Domovina.

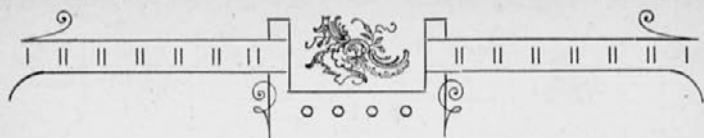
Kako lep si, dragi dom!
Ko blišči sred sivih gor
Tvoj se vrh, Triglav mogočni,
Al ko gleda v tmini nočni
V Savo zvezd nebeških kor.
Kako lep si, dragi dom!

Kako lep si, dragi dom!
Ljubi tebe blagi rod,
Zemlja mila, zemlja krasna!
Sreča tebi večno-jasna
Sveti naj brez vseh nezgod.
Kako lep si, dragi dom!

Kako lep si, dragi dom!
Tu prebival moj je ded,
Tu živijo dragi starši,
Bratje moji in tovarši,
Ljubši mi kot celi svet,
Kako lep si, dragi dom!

† Ivan Vesel, 9./5. 1863.

Ivan Vesel.

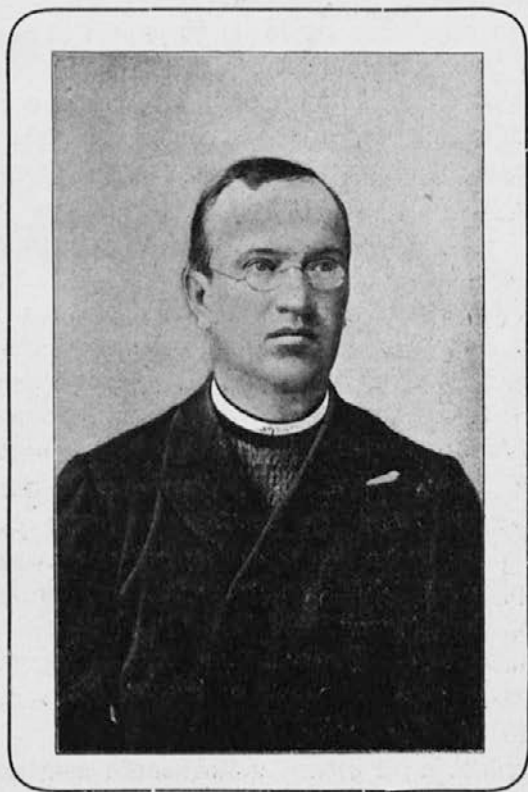
Družba sv. Cirila in Metoda si šteje v dolžnost spominjati se svojih umrlih dobrotnikov, ki so ji odhajaje v krilo rodne zemlje slovenske volili po večje vsote ali pa jo v svojih oporokah celo imenovali za glavno dedično. Spominjati se jih hoče v svojem koledarju s kratkimi životopisnimi črticami, katerim pridoda po možnosti njihove podobe.

Prvi bodi v tej častni vrsti Ivan Vesel, rojen v Velikem Mengšu št. 22 dne 16. velikega srpana 1840, umrl dne 10. grudna 1900.

Malokatera gomila je bila tako počeščena, kakor grob na vzvišenem holmcu trnovskem poleg Ilirske Bistrice, ki spava v njem smrtno spanje dekan Vesel. Prvi sedaj živeči slovenski pesnik Simon Gregorčič mu je napravil napis, okitile so ga dve slovenske in cvet slovenstva se je zbral o veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda dne 7. velikega srpana 1902 solzen krog njega bridko se zavedaje, da stoji ob grobu narodnega duhovnika.

Naroden duhovnik je bil pokojni trnovski dekan Ivan Vesel. Zadnji dokaz tega nam je njegova oporoka od dne 9. grudna 1900, ki proglašča družbo sv. Cirila in Metoda za glavno dedično. Po izplačanih

volilih in pristojbinah je prejela naša družba po rajnem Veselu ob požrtvovalnem trudu odvetnika ždrja Frančiška Štora v gotovini 3859 K 31 v in vrhutega krasno knjižnico vredno najmanj 1200 K, vkupe torej

5059 K 31 v. Po pravici prišteva družba sv. Cirila in Metoda Ivana Vesela svojim odličnim dobrotnikom.

A še bolj nego z oporoko je dokazal pokojnik svoje iskreno rodoljubje z življenjem, posvečenim

do zadnjega dihljaja slovenstvu. Par mesecev, predno je preminil, sem ga posetil. Kaj je storil prvi hip? Ni mi šel razkazovat svojega s tolikimi žrtvami sezidanega krasnega župnišča, nego vzhičen mi je takoj pokazal zbirko ruskih cvetov, presajenih na slovensko slovstveno gredo, ki jih je prirejal za natisek in imel prve tri pole že natisnjene v rokah. Od radosti mu je sijal obraz, ko mi je prebiral doneske pobratima Gregorčiča, Aškerca, drja Mencingerja, Ketteja. Sredi književnega delovanja ga je zalotila smrt. Omenjeno delo — Rusko antologijo v slovenskih prevodih — je častno dovršil Anton Aškerc po Veselovi smrti.

Slovenska knjiga je prirastla Ivanu Veselu na srce. Zvesto ji je služil dolgih štirideset let. Kako ji je služil, to sta nam popisala njegova prijatelja: dr. Karol Glaser v svoji slovstveni zgodovini in Anton Aškerc konec pravkar omenjene antologije.

Od nekdanj sem se s spoštovanjem oziral na Ivana Vesela kakor na pisatelja iz onega častitega kroga, ki mu je bil duša pokojni profesor Anton Janežič. Njegov „Slovenski Glasnik“ je bil tisti žrtvenik, ki je položil nanj Ivan Vesel skrivaje se pod psevdonimom: I. Vesnin leta 1861. svojega slovstvenega prvenca — črtico iz Prešernovega življenja naslovljeno: „Povodnji mož“.

Predno je bil vstopil v ljubljansko semenišče, je poslušnikoval Vesel v benediktinskem samostanu šentpavelskem na Koroškem hote se pomenišiti. To je bilo leta 1860. V istem samostanu je bival tedaj nekdanji Prešernov prijatelj benediktinec Radovljičan Blaž Zima, ki je nekoč v mladih letih spremljal pesnika v Ljubljani

tja „pod zvonarja, kjer je v lepo zidani hišici znani „Dolenec“ točil sladko dolensko vino“ in je cvetela ondokaj njegova hčerka krasotica Zalka, „lepša od lepe Vile, ki jo je rodila zelena gora“. Prešernovo srce je vzplamenelo zanjo. Snubil jo je, a Zalka ga je odbila rekoč: „Gospod dohtar je predober, jaz ga ne morem ljubiti“. Prešeren je vstal, šel domov in napisal „balado iz Valvasorja: Povodnji mož“. Takšen komentar je dal Prešernov prijatelj Zima tej prelestni pesmi.

Za „Povodnjim možem“ je prinesel „Glasnik“ Veselovo novelo „Bojmir“, ki so se ji čudili vrstniki zaradi lepote jezika, nam pa je dokaz, kako je gorelo njenega pisatelja srce za naroda svobodo.

V ljubljanskem semenišču, kamor je bil sprejel knezoškof Vidmar s Koroškega vrnivšega se Vesela, se je zasnvalo pred dobrimi štiridesetimi leti o začetku nove ustavne dobe živahno slovstveno gibanje. Središče temu gibanju je bil rokopisni časnik „Slovenska Lipa“. Krog „Lipe“ se je zbiral cvet tedanjih bogoslovcev: Mijo Ferenčič, Blaž Sušnik, Tomo Zupan, Janez Bilc, Friderik Križnar, Vilibald Zupančič, Janez Parapat, Janez Šafer, Josip Smrekar, dr. Jurij Strbenc, Lovro Bergant, Leopold Gorenjec-Podgoričan, Karol Klun, Matej Lotrič, France Štrukelj-Jaroslav in kajpada Ivan Vesel, ki je urejeval lista tretji in deloma četrti letnik. Ob koncu šolskega leta 1863. se urednik Vesel s toplimi besedami spominja odhajajočega drja Strbenca, ki je „vsadil „Lipo“ in neprestrašeno branil proti vsakemu nezgodnemu viharju, proti vsaki slani, ki bi jo bila hotela popariti. Podpirala sta ga v tem blagem delu precej iz početka Janez Bilc in Vilib.

Zupančič, vrla domoljuba, ki sta ji zvesta ostala do konca.“

Poleg materinščine so gojili nekateri semeniščniki razne slovanske jezike. Vesel se je z nenavadno vnemo lotil ruščine. Nanj je vplival prvi slovenski prevajalec iz ruščine Anton Žakelj — Rodoljub Ledinski,^{*)} ki je podaril bogoslovcu Veselu ruski almanah „Sčvernije cvěti na 1832 god.“ Iz tega zabavnika je poslovenil Ledinski Rozenovo pesem „Prokljatije“ in jo objavil v „Novicah“ leta 1852. Menda se ne motim trde, da je zlasti Ledinskega zgled in bodrilna beseda bila vzrok tisti plodonosni ljubezni do ruske poezije, ki je oduševljala Vesela prav do njegovih zadnjih hipov. Govore o Ledinskem, pripomnim, da je on priobčil Veselu Prešernov nadpis „Bog“, ki je šele v Pintarjevi izdaji natisnjen pravilno.

Vesel je jel prevajati iz Homjakova, Puškina, posebno pa iz Lermontova; prevel je tudi nekaj pesmi Vjazemskega, Karoline Pavlove, Kozlova, Nekrasova, Jazikova, Krylova, Deljviga, Polonskega. Na tem polju je malone oral ledino. Pred Veselom smo imeli Slovenci jako malo dobrih prevodov iz ruščine. V izbiranju tvarine je imel srečno roko. Večidel je dobro pogodil zmisel izvirnika in umel vlti svoje prevode v prikupno, zares slovensko obliko. Nekateri prevodi njegovi so klasiški. Kako diven je Puškinov „Gvadalkvivir“ v Veselovi preobleki!

Lehak zefir
Pihlja nemir.
Šumi,
Beži
Gvadalkvivir.

^{*)} Kdaj izda „Slovenska Matica“ zbrane poezije znamenitega Rodoljuba Ledinskega?

Glej, izšla je luna zlata,
Tiho . . . čuj . . . gitare glas . . .
Na balkon Španjolka mlada
Je oprla se ta čas.

Lehak zefir
Pihlja nemir.
Šumi,
Beži
Gvadalkvivir.

Spusti plašč, moj angelj sladki,
In kot jasen dan sijaj!
Vidim naj ta hipec kratki
Ti nožico skoz držaj!

Lehak zefir
Pihlja nemir.
Šumi,
Beži
Gvadalkvivir.

Vesel je priobčeval svoje prevode v Janežičevem „Glasniku“, pozneje v Matičnem „Letopisu“ (l. 1870. krasno zbirko pod zaglavjem: „Severni cveti“, povzetim z gori omenjenega almanaha) in v Trstenjakovi „Zori“. Večji spev, Lermontovljevo povest „Izmaelbej“ je objavil v „Cvetju“ leta 1864. Prvih XXI. poglavij tega prevoda se nahaja znatno popravljenih v rokopisni ostalini Veselovi, ki jo hrani družba sv. Cirila in Metoda. Zarodek krasne „Ruske antologije“ Vesel-Aškerčeve sega torej nazaj v semeniško dobo Veselovo.

Ali je Vesel peval kaj izvirnih pesmi? Malo. V javnost je prišla, kolikor je znano podpisnemu, samo ena, in sicer „Črnogorska mati“ v „Glasniku“ leta 1863. Ob Lovčenu se bori knez Mirko. Hrabra je njegova četa in zmagovita. Tudi žene pomagajo. Turčin

vstrelí Črnogorki sina. Ona se grozno osveti zato in usmrti tri sovražnike. Taka je vsebina Veselovi baladi.

Izmed malega števila v rokopisu ohranjenih izvornih pesmi njegovih so skoraj vse rodoljubne in razen treh štirih vse spočete v semenišču. Pesem „V pomladi“ nas spominja Levstikovega „Opomina k veselju“, in končuje z rodoljubnim refrenom:

Daje veselje nam nado,
Prišli da bodo kdaj srečniši dnovi,
Da oživela bo Slava,
Da se zbudili nje krepki sinovi.

Značilen je sonet iz l. 1863.: Domovini:

Ah domovina moja zemlja draga,
Napajala kdaj kri je trate tvoje,
In danes spenja zloba sile svoje,
Da tvojega duha za zmir premaga!

V krvavih bojih le cvete ti zmaga.
Glej vrag tvoj zbira vedno nove roje,
In zoper tebe vodi v divje boje,
Da čelo tvoje moči smrtna sraga.

Ak vzameš v bojne vrste tudi mene,
Da bijem boj za drage moje slavo:
Naj vse moči duha so posvečene,

Gori sreč za-te naj vse življenje;
Postavil o sebi sem močno trdnjavo,
Čuvaj bo môga naroda trpljenje.

Proroški je „Maščevanja dan“ (25. 11. 1863)
— slovanski „dies irae“:

Grozen dan bo maščevanja dan!
Ko strašno bo dvignil se Slovan,
Tirjal drago kri očakov svojih,
Vročo kri, prelito v divjih bojih;
Za skeleče solze, mile vzdih,

Glasne želje, za vse muke tihe
Maščevavni meč mu bo poslan!

Maščevavni meč mu bo poslan,
Z novim krepkim duhom bo navdan;
Oj krotil sovražnike bo grozno,
Tepel hudo, akoravno pozno,
Tisočletno maščeval teptanje,
Vse prevare in gorjé vsakdanje,
Ko napočil bo slavjanski dan.

Ko napočil bo slavjanski dan,
Pred sodbó sovražnik bo pozvan;
Polje, gora, reka bodo priče,
Kak Slavjan pravico božjo kliče;
Sam iskal takrat si bo pravice,
'Zmil v krvavi reki si krivice:
Le tako bo sramni čas opran.

Le tako bo sramni čas opran,
Le tako sovražni rod pregnan;
Svet pretresle bodo strašne bitve,
Meč zmaguje tam, kjer ni molitve;
Iz pepela orel se slavjanski
Dvignil bode fenis velikanski:
Grozen dan bo maščevanja dan.

Borbo med slovenstvom in ednajststoletnim zati-
ralcem njegovim je žarko opisal Ivan Vesel v svojem
„Drogu“ — petdejski žaloigri iz slovenske zgo-
dovine sredi druge polovice 8. stoletja. Zaradi tesnega
okvira, stavljenega tem črticam, in nadejaje se, da
družba čim prej razveseli Slovence z objavljenjem
„Droga“ opuščam podrobnejše poročilo o tej znameniti
igri, kateri je prisodilo dramatično društvo leta 1876.
darilo. Vesel je namerjal opiliti in izpopolniti „Droga“
in ga prirediti za slovenski oder; žal, da ni izvršil te
namere. Zelo ga je veselil napredek ljubljanskega slo-

venskega gledališča in nekaterokrat se je iz lože doli čudil večini naših igralcev. Menda je bil eden najlepših večerov njegovih tistikrat, ko je pred kakimi desetimi leti gledal uprizoritev Gogoljevega*) „Revizorja“, one krasne vesele igre, ki jo je bil on prevel iz ruščine in je izšla v „Slovenski Taliji“ l. 1884.

Najtrajnejši spomenik si je postavil Vesel v slovenskem slovstvu s svojimi „Psalmi“. Njihovega prevajanja se je lotil leta 1871. in ga ob izdatni pomoči prijatelja Simona Gregorčiča dovršil leta 1892. V uvodu lični knjigi nam pripoveduje, kako je slovenil psalme in izraža željo, da bi čitatelji spoznali njihovo lepoto. Lepo je jedro, ki ga hvali Vesel, a krasna, skoro dovršena je tudi oblika, v katero ga je povil prepesnitelj. Veselovi „Psalmi“ so prava dušna hrana slovenskemu narodu in jako bi bilo želeli, da se razproda brzo tistih štiristo izvodov, ki jim je sedaj lastnica družba sv. Cirila in Metoda.

Da izpopolnim sliko Veselovega slovstvovanja, omeniti mi je še „Olikanega Slovenca“, ki ga je po Kniggejevih in Wenzelovih delih spisal za „Matico Slovensko“ leta 1868. Kakor mi je pravil, je namerjal to knjigo predelati in iznova izdati.

Bivaje med narodom si je prilastil Vesel iz narodnega jezika marsikateri biser, ki ga je porabil v svojih prevodih. Erjavcu je nabiral za „potno torbo“ sadna in trtna imena. Še bogoslovec je priobčil v „Novicah“ l. 1861. štiri narodne pesmi iz okolice Loškega potoka.

Duhovit mož je bil pokojni trnovski dekan in „zmiraj vesel“, zlasti kadar se je iskrila na njegovi

*) Mimogrede omenjam tu, da Gogoljevega „Tarasa Buljbe“ ni poslovenil Vesel, nego Gorenjec-Podgoričan.

gostoljubni mizi kapljica z Gregorčičevega hriba. Z „goriškim slavčkom“ ga je spajala vez najiskrenejšega prijateljstva. Prijateljeval je domala z vsemi živečimi slovenskimi književniki; poseben prijatelj pa mu je bil starina dr. Mencinger.

Težko je opisati Ivana Vesela. Bil je premnogostransko delaven. Koliko je storil za šolo! Postojnski je bil čvrst voditelj za svojega kapelanovanja v notranjski metropoli ob hirajočem dekanu, slovenskem pisatelju Petru Hicingerju. Omenjene šole izvestje je prineslo dve leti zapored, namreč leta 1866. in 1867. sestavka izpod njegovega peresa: „Poezija v ljudskih šolah“ in „Zemljepis v ljudski šoli“. V „omike svete dom“ — v šolo med nežno mladino je rad zahajal dekan Vesel. Slovenski šoli je ostavil do malega vse svoje imetje, kakor sem omenil uvodoma.

Kaj je storil Vesel v duhovskem zvanju? Samo dveh točk omenjam tu — krasne gotiške cerkve, ki jo je zgradil pri sv. Duhu poleg Krškega, ko je tamkaj župnikoval. Fin umetniški ukus je dokazal Vesel s to zgradbo. Zlikal si ga je na mnogih potovanjih po Italiji, Nemčiji in Avstriji (še zadnje leto je nameraval posetiti pariško izložbo). Druga točka pa je uprav vilinsko župnišče, ki ga je postavil v Trnovem, ne da bi bil obremenil ondotnih župljanov.

Duhovska steza mu je postajala čezdalje trnoviteja. Ž nje ga je poklical v svoje kraljestvo večni plačnik dne 10. grudna 1900. „Kot z jasnega strela me je ta izguba zadela!“ pisal je Simon Gregorčič o smrti Ivana Vesela. Velika izguba je zadela tedaj ves narod naš, ki hudo pogreša takih duhovnikov, kakršen je bil Ivan Vesel.

I. Vrhovnik.

Dragotina Ketteja

še nenatisnjeni prevodi ruskih pesmi. *)

Angelj.

Puškin.

Stoji pred vhodom paradiža,
Lep angelj z nagnjeno glavó,
Zli démon pa, sovražnik križa,
Nad hadsko vzdigne se temó.

Dvoječi duh zanikovánja
Na čisto bitje vprè oči,
In prvikrat se črv kesanja
V njegovih prsih oglasi:

Zaman jaz nisem va-te vpíral
Očij, seráf. Ah, nisem jaz
Vsegà posvetnega p ezíral
Ni v raji vsèmu zrl v obraz.

---

*) V † Ivana Vesela zapuščini, kateri je sedaj lastnica družba sv. Cirila in Metoda, se nahajajo nekatere izvirne in prevedene pesmi pokojnega Dragotina Ketteja. Poslednje so bile namenjene „Ruski antologiji“. Razen Puškinove „Rože“ so ondi natisnjene vse, toda izpod peresa drugih prevajalcev. Z njihovimi prevodi naj se primerjajo tu objavljeni Kettejevi. Natisnjeni so brez izpremembe, takisto Veselove pesmi, kolikor jih prinaša letošnji „Koledar“.

Roža.

Puškin.

Kje naša roža,
Ljubi moj?
Uvela roža
Tukaj leži.
Ne govori:
Tak mladost gine,
Ne govori:
Tak radost mine,
Cvetku dej tam:
Adijo, mili,
In na cvet lilij
Pokaži nam.

Molitev.

Lermontov.

V trenutkih, kadar mi greni
Življenje zla bolest,
Molitev čarobna hiti
V azur do svetlih zvezd.

V soglasji živih mi besed
Je blagodejna moč,
Odpri se nenavaden svet
In dražesten kot noč.

Kot kamen dvojb od vroče se
Ti duše odvali
In verje se in joče se
In spet lahko je v nji.

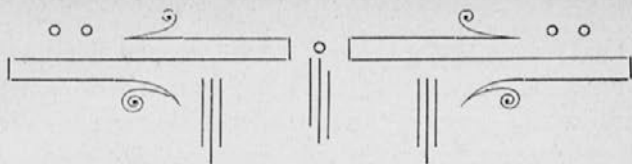

J a d r o .

Lermontov.

Iam jadro se beli edino
V meglicah sinjega morja.
Čemu pustilo domovino?
Kaj išče sredi teh voda?
Šepeče val, vihar pritišče
In škriplje jarbola, drhtí.
Ah, ono sreče pač ne išče,
Ah, in od sreče ne beži.
Pod njim srebrnih vod lazur je,
Nad njim pa solnca zlati soj,
Pa le nemirno prosi burje,
Kot da bi v nji le bil pokoj.

Zapadla zvezda.

Sedeli smo ob potoku za travnikom. Voda pod nami ni šumela, stala je tiho kakor bi poslušala ali bi spala in sanjala — nedaleč spodaj je bila struga za-ježena, da se je nabirala voda za mlin. Nocoj je mlet stari Lojze le na eno kolo. Šumenje padajoče vode se je slišalo od mlina precej jasno, a pod nami ni šumel potok. Če se je pogledalo v strugo, se je opazilo pri slabi mesečini, kako se pregiblje vršina leno in se ziblje komaj vidno dol proti mlinu.

Bil je tih, mlačen večer, večer, ob kakršnih se pasejo konji najrajši . . . Prijetno se sedi ob takih večerih v mehki travi — kakor bi sedel na blazinah v sanjavi sobi, se ti zdi. Vse tiho in mirno je naokoli, le žaba se oglasi včasih v potoku, na travniku zaprha konj, v vasi zalaja pes, zavriska kje fant, zapoje vrstico pesmi in umolkne spet . . . Prijetno se sedi ob takih večerih v mehki travi in prijeto se kramlja.

„ . . . Vsakemu človeku da Bog ob rojstvu zvezdo“ — je govoril z resnim glasom stric kovač, ki je poznal vse čudežne storijce in mnogo velikih skrivnosti. Njegovo lice je bilo mirno, samozavestno, oko je vpiral venomer v nebo. Tudi vsi mi smo zrlji zamišljeno tja

gor na krasni obok, ki se je razpenjal nad nami velik in resen in krasan in je bil posejan z neštevilnimi zvezdicami — vse več jih je bilo kakor na modrem oboku farne cerkve in mnogo lepše so bile kakor one v cerkvi, mnogo svetlejšje. Vsi smo se zagledali tja gor in smo poslušali vestno in napeto, pri srcih pa nam je bilo slovesno in svečano.

„Saj vidite, kako se prižiga zvezda za zvezdo — rodijo se ljudje, in Bog prižge vsakemu njegovo zvezdo.“

„A naš stric Matijec pravijo, da so zvezde take kakor naša zemlja“, se je oglasil nekoliko boječe sosedov Karlček.

„Kake? — Kakor naša zemlja?“ — se je razhudil stric. — „Ali je naša zemlja svetla, ali gori?“

„Matijec pravijo, da se z zvezd vidi naša zemlja ravno taka, kakor se zde nam zvezde.“

„Ta šleva! Ker tiči vedno v knjigah, so mu zmešale vso pamet. In v Boga ne veruje, zato kvasi take neslanosti.“

„In da so zvezde večje kakor je naša zemlja, pravijo.“

„Ta je šele prava! — Saj sem rekel, da ne veruje v Boga, zato je ves zmešan . . . Ne poslušajte Matijca, deca, in verujte meni: luči so, ki jih prižge Gospod Bog ob našem rojstvu . . . Pred Gospodom in Zveličarjem Kristusom ljudje niso imeli vsak svoje zvezde, se trdi. Niso bili kristjani . . . Pri rojstvu Gospodovem se je prikazala njegova zvezda, in otedaj imamo tudi mi vsak svojo, mi namreč, ki verujemo v Kristusa križanega.“

„In Turki jih nimajo?“ — je vprašal brat Lojzek.

„Trdi se, da ne. In meni se dozdeva to prav verjetno: kako naj prižge Gospod Bog zvezde tudi tem pesjanom, ki žro kristjane kakor črešnje.“

„Ali res jedo kristjane, stric?“ — se je oglasilo več radovednežev.

„Seveda jih . . .“

„Kaj pa, striček, ko kdo umre, kaj pa je tedaj z njegovo zvezdo?“ — je posegel vmes s svojim tenkim glaskom Janežev Leksej.

„Ko umre kdo? Zvezda se utrne in vgasne. Ali nisi videl še nikoli, kako se je utrnila zvezda?“

„Sem, stric . . .“

„In pravijo, da se ne sme ugibati, katera je ravno naša. Ali je res, striček?“ — je poizvedoval brat Tonček.

„Seveda ne. Če ugibaš in naletiš na svojo, se utrne in umreš?“

„Res? Umrl bi?“

„Umrl. Ali pa bi postal vsaj nesrečen za vse življenje, ker ne bi imel lastne zvezde — bil bi tako-rekoč že za življenja mrtev.“ —

V potoku je poskočila riba in je plosknila zvonko na vodo. Ozrli smo se vsi: veliki kolobarji so se zazibali po površju, od brega do brega, vse nebo se je gugalo v vodi, blede polmesec se je pačil prav čudno, zvezdice so trepetale, kakor bi tresel veter svetle plamenčke, ki gore globoko na dnu struge. Spodaj pri mlinu je zašumelo glasneje: mlinar je spustil še drugo kolo. Sem s ceste je zazvenel peket konjskih kopit — nekdo iz vasi je gnal konje šele zdaj na travnike.

Stric kovač je pripovedoval, kako je videl pasti neke noči z neba čudovito lepo zvezdo. Črez nekaj

dni se je izvedelo, da je umrl v tisti noči car ruski.

„Ali je bila ona zvezda carjeva?“ — je poizvedoval mali Leksej s tenkim, nekoliko boječim glaskom.

„Seveda carjeva“ . . .

In pripovedoval je dalje, kaka čudna znamenja da so se kazala na nebu pred stoletji, ko so prihajali turški pesoglavci v slovenske pokrajine. Vsi so poslušali napeto, a jaz sem slišal strička le napol. Legel sem v znak v mehko travo in se zatopil ves v neskončno nebo nad seboj. Lučica pri lučici . . . zvezdica pri zvezdici . . . Katera je pač moja . . . Ali ta — ali ona svetla poleg nje, ali ona nekoliko temnejša, ali ta . . . ali ta . . . Ne, postoj — ne sme se ugibati . . .

„Kako so morale padati pač tedaj zvezde, ko so morili grozni pesoglavci ljudi tako brez usmiljenja . . .“ je vzdihoval mali Leksej z boječim, otroškim glaskom.

„Saj sem rekel že: vse križema je šlo na nebu . . .“

Ali je ta moja . . . ali ta, ki tako drhti . . .

„Glejte, stric!“ — je zaklical Karlček.

Vsi so utihnili in so pogledali na nebo proti jutru, kjer se je utrnila velika svetla zvezda in je padala bliskovo v globočino. Za seboj je črtala dolgo svetlo pot — a kratek hip, in ugasnila je zvezda, in otemnela je svetla pot.

Jaz sem se ves prestrašil. Zakril sem si oči z rokami in sem zaplakal poltiho.

„Kaj ti je, Ksaver?“

Nisem odgovoril. Plakal sem še bridkeje.

„Ali ti je storil kdo kaj? Morda te je Tonček vščipnil?“

„Ne. — Moja zvezda se je utrnila.“

„Tvoja . . . ?“

„Da. Ugibal sem in ko sem prišel do te, se je utrnila.“

Molk je zavladal naokoli, težak, da je legal na prsi in je jemal sapo. Le spodaj je šumel mlin, in kobilica je zarezgetala prav tik nas, kakor bi se začudila ali bi jo bilo postalo strah ob našem hipnem molku.

„Ne bodi smešen, mali! Saj vse to ni res, jaz sem rekel le tako . . .“

A prepričal in potolažil me ni in ni mi izgnal iz srca boli, ki ga je napolnila do vrha, ker sem vedel, da nimam več zvezde in da umrem ali pa moram živeti vse življenje brez sreče, kakor mrtev že v življenju.

Vstal sem in sem se napotil v tihi noči sam proti vasi domov, in sem plakal vso pot . . .

In ko hodim zdaj v tihih nočeh po samotnih in žalostnih svojih potih in se zagledam v neskončno modrino nad seboj, vso okrašeno z blestečimi zvezdicami, se spominjam onega večera ob potoku na domačem travniku. In postane mi še težje pri srcu, kakor mi je podnevu, še bolestnejše. Čutim: res je, kar je pripovedoval onega večera stric kovač . . . In moja zvezda se je utrnila resnično oni večer, zato živim brez sreče na svetu, kakor mrtev že v mladem življenju . . .

Ksaver Meško.

Kunovska.

1878—1903.

Na vojsko, fantje Kunovci,
Naprej za dom in za pravico —
Naj jarem turški se zdrobi,
Kjer Lavdon že z močno desnico
Je pisal mir, zatiral rop,
Tam kjer grmel je Vegov top,
Razpel naš prapor v Belemgradu . . .

Imamo puške risane,
Slovenska kri pretaka žile,
Naš vodja vitez Prieger je —
Ž njim zmagamo sovražne sile:
Z očetom našim noč in dan,
Borimo se kot oroslan —
Vsi zvesti si gotove zmage!

Ura, na Jajce naš junak,
Naprej — na Livnem se ustavi,
Preganjaj s svincem sužni mrak,
S krvjo trinogov se proslavi —
Pred taboj begaj jad in strah,
Pred taboj begaj trinog plah —
Za njim pa smrt in maščevanje.

Čuj, Bosno stresa topov grom,
Nebo žarečih strel sikanje,
Doni jeklenih mečev lom . . .
To ni več boj — je vražje klanje:
Le glej naskok, glej vdar na vdar,
Za tropom trop in — nov vihar —
povsod pogum, obraz za zmago . . .

To smo slovenski Kunovci,
Mi smo, kot v naših gorah skala,
Pogum za dom nas vse bodri,
Svobode luč nam sveti dalje . . .
Le pridi vrag — a boj se nas,
Mi smo na bran ti vsaki čas —
Za dom, za krst, svobodo zlato!

Ivan Nep. Resman.

Drobnosti o Prešernu.

Dve posvetitvi „Krstá pri Savici“.

1.

V lilapapir vezan t. j. broširan „Kerft per Šavizi“ izza leta 1836. mi je lastina. Ko sem kupoval pred kakimi šestimi leti pri Giontiniju nekaj, dal mi je vslužbenec ta vezek z besedo: „Prešernov avtograf je notri; mogoče — da vas zanima.“

Res, da je pisano s Prešernovo roko na drugi strani zveščevi doslovno takole:

Donum auctoris
für meinen Vetter
Johann Prešhérin Hö-
rer der Physik.

Dr. Prešhérin m/p.

Poznal sem tega „Vettra“, ki je preminil notar v Radovljici. Bil je veseljaček, če mu je neslo, in vsaj na pol nemčevalček, postave bolj male, nego velike, rdečega obraza in plešec. Star ni postal. Pesnik se je menda premislil: Ut quid perditio haec, — in mu ni izročil „Krstá“.

Njegov oče Boštijan — po domače — iz Vrbe mi je zelo v spominu iz mojih res lepih mladih dni

v hiši starega očeta Urbana Frtina, pri Kraljiču na Breznici. Po nedeljski maši se je o zimskem času hodil gret v starega očeta hišo. Kosili so takoj po maši; a se ne spominjam, da bi bil kdaj prisedel. To se ni zlagalo z nazori kmeta — boljarja, ker Boštijanova hiša je bila ena prvih v Vrbi.

Osebno mu je bil notar „Johann“ še dosti podoben — precej majhen, kakor on, v obraz rdeč, kakor oče — a prijaznega nastopanja pa nikakor ni imel tega, kakor oče in tiste lepe belordeče barve v obrazu tudi ne, kakor oče. Ko je hodil Boštijan do Kraljiča na Breznici, bil je morda 60—70leten; a obrazova barva je bila nenavadno sveža in mladostna, recimo štiridesetih let.

Omenjam očeta Boštijana tu tudi zato, ker je bil v Kranju pesniku strežnik v njega zadnjih prehudih dneh — telesno in duševno prehudih. Beda je trkala posebno še takrat na bolnikova vrata; a župnik Jurij iz Koroške mu je bil uober brat. Jurij je imel to, česar pesnik nikoli. Z denarjem za pesnika-brata je poslal v Kranj sestro Lenko, to, ki počiva v mojem grobišču pri sv. Krištofu v Ljubljani.

Tomo Zupan.

2.

V zapuščini vpokojenega deželnega blagajnika in odbornika družbe sv. Cirila in Metoda Dragotina Žagarja, umrlega dne 11. rožnika 1903, sem našel zanimivo knjigo, vezano v polplatno z obledelim napisom na hrbtu: „Kerst Čbelica 1-5“. Napis ji označuje vsebino. V enih platnicah je združen tu drja Prešerna „Kerst per Šavizi“ z vsemi letniki

„Krajnške Zhbelize“ (prvi trije so drugega natiska, poslednja dva prvega). Dragocen je „Kerft“, ki se začenja ž njim knjiga. Na drugi strani njegovega naslovnega lista stoji namreč nastopna svojeročno pisana posvetitev Prešernova:

Gospodu

Šmuku.

Naj fhtéjejo vfi drúgi dnár,
Sa víno pévz da péfem v dár.

Dr. Prešérin s. r.

Da, „gospodu Smuku“ — po domače Vodopivcu*) na Viru št. 13 onkraj Bistrice na Dunajski cesti so svoje dni mnogi šteli za vino denar. Zlobni jeziki so rekali nekdej celo, da je v Vodopivčevi gostilni sv. Martin, čegar znamenje stoji poleg nje, zapil svojega konja, ker ga nima v velikem oltarju v Dobu, kamor spada Vir. Na glasu je bila ta gostilna nekoč. Od Trsta pa do Dunaja ji baje ni bilo enake, kar se tiče pijače in druge postrežbe. Sloveli so posebno Vodopivčevi šparglji. Tej znameniti gostilni je gospodaril še pred dobrimi šestdesetimi leti Frančišek Smuk, rojen na vernih duš dan l. 1793. Njegova hiša, sezidana leta 1831. v eno nadstropje, je s posestvom — celim zemljiščem — vred spadala pod velesalsko gosposko. Pet let mlajša soproga Margareta mu je bila rodom s Črnuč in se je pisala po starših za Severico. Ž njo je imel sedmero dece. Po njegovi smrti je jelo hirati gospodarstvo pri Vodopivčevih. Poslednji udarec jim je dala železnica, ki je

*) Na Smuka-Vodopivca na Viru sta me blagovolila opozoriti: gospa Ana Podkrajšekova in g. mestni komisar Ivan Robida; srčna hvala jima zato!

izpraznila dunajsko cesto in kajpada tudi obširno Vodopivčevo dvorišče in hlev, kjer so dotlej ostajali mnogi vozniki.

Frančišek Smuk je bil tudi župan — „Oberrichter“. Preminil je dne 5. velikega travna 1844 za sušico in počiva na dobovskem pokopališču. Na desni strani žagradskih vrat v Dobu je v steno vzdian njegov spomenik: črna marmornata plošča z božjim očesom v timpanu, vrhu katerega stoji žara ovita z belim ovojem. Na plošči je tale napis:

Zur Erinnerung — gewidmet dem inniggeliebten Gatten und — Vater — Franz Smuck, — Realitätenbesitzer, geb: am 2. November 1793 — gest: am 5. Mai 1844 — von seiner tiefbetrübten Gattin — — Margaretha, geb: Sever — und seinen trauernden Kindern: — Margaretha, Anna, Maria, Franziska — Franz, Michael und Rosalia. —

Ruhe sanft zu früh verwelkter Vater,
Mühsam, sorgenvoll war deines Lebens Lauf,
Weinend stehen deine Kinder hier am Grabe,
Senden Bitten für dein Heil zum Schöpfer auf. —

Margaretha Smuck, — geb. 1798, gest. 15. Mai 1877. — V dnu stoji kamenarjevo ime: Ign. Thomann fecit.

Smukovi nagrobni verzi so krasni. Morda jih je napravil isti pesnik, ki je bil poklonil Smuku „Kerft per Savizi“. Danes bi mu bila Vila zapela slovensko. Toliko so se premenili časi — in mi v njih. Prešeren je bil dobro znan z Vodopivčevimi in je rad zahajal v družbi svojih ljubljanskih prijateljev na Vir.

Kako je došla Smuku poklonjena knjižica v Žagarjeve roke? Najbrže mu jo je podaril Smukov

sin Frančišek, rojen dne 27. sušca 1834, ki se je posvetil vojaštvu in postal nadporočnik. Naposled je zblaznel in umrl v graški bolnici. Tudi drugim členom te nekdanj ugleadne rodbine ni bila sreča posebno mila. Njihovo posestvo je prišlo v tujo last.

Na Viru št. 13 gospodari sedaj g. Frančišek Majdič, posestnik lepo urejenega parnega mlina, ki ga je sezidal na dolnji strani hiše.

I. Vrhovnik.

Prešernova pipa.

Julija meseca t. l. je bilo. V hiši bolesti in pokore — v ljubljanski bolnici — sem ležal ter lečil svojega rojstva polomljene kosti. Pogostoma me je tu pohajal pobratim, trnovski župnik Vrhovnik. Nekoč vstopi nenavadno vesel. Na obrazu že sem mu bral, da prinaša mikavno posebnost, važno novost. In istinito! Iz žepa izvadi starikavo, v polplatno vezano knjigo ter mi jo molče pomoli. „Kaj vraga!“ viknem, „si pa že zopet kje iztaknil kacega domačega ‚starega kvasika‘?“

Glej! Bila je prvotna izdaja dr. Prešernovega „Krstu pri Savici“, kateri je bila privezana Kastelčeva „Kranjska čebelica“, a prvo stran njenih platnic kitila je lastnoročna dedikacija prvega slovenskega pesnika, namenjena Smuku!*)

„Duša, kako si prišel do te knjige?“ baram prijatelja.

„Našel sem jo v zapuščini rajnega deželnega blagajnika Dragotina Žagarja.“

---

*) Glej sestavek: Dve posvetitvi „Krstu pri Savici“ 2.

„To je vrlo zanimivo. Ta epigram ni še objavljen nikjer. Kdo je bil ta Smuk?“

„Ne vem.“

„Očividno je bil krčmar, h kateremu je zahajal dr. Prešeren, velik čestilec pristne kaplje, na vino. To morava dognati. V Ljubljani bivajoč posečal je naš pesnik gostilno pri Bitencu v Blatnih ulicah*) in ono pri zlatem jagnjetu**) na Št. Peterskem predmestju, kateri so kasneje prideli ime: pri malem avstrijskem cesarju. Morda se je jeden lastnikov pravkar omenjenih krčem pisal za Smuka. Meni živi še nekoliko tu bivajočih starejših sorodnikov in znancev. Mogoče mi njih kdo razreši to zagonetko.“

Zdajci pripomni moja, pri tem pogovoru navzočna soproga: „Za Smuke so se pisali Vodopivci na Viru pri Dobu. Morda je Prešernov Smuk tam doma.“

„Beži, beži,“ jo zavrnem jaz. „Na Vir, skoro tri ure od Ljubljane, naj bi bil hodil dr. Prešeren vino pit? Ta je bosa!“

Tudi prijatelj je pritrdil mojemu mnenju. Ali trdovratna moja žena me opozori na nagrobni spomenik Smukov, vzdan na dobovskem pokopališču, kateri je bil izklesal nje pokojni oče, oziroma moj tast, Ignacij Toman, in čegar epitaf sva čitala zajedno jedva tri tedne pred tem pogovorom. Občudoval sem

*) Zdaj kolodvorske ulice. Na njenem starem prostoru stoji zdaj hotel Štrukelj.

**) Zdaj Sv. Petra cesta. Tudi že porušena. Novozgrajena hiša nosi št. 5 in ime: pri avstrijskem cesarju, ter je last gospe Marije Potočnikove. Prvotna stara gostilna „pri avstrijskem cesarju“ je mejila na krčmo „pri zlatem jagnjetu“, oziroma „pri malem avstrijskem cesarju“. Na starem torišču obeh teh gostilen je zdaj zgrajen novi hotel „pri avstrijskem cesarju“.

ondaj klasični slog onih granes ter ljutil se, da ima Smuk, po imenu sodeč, pristen Slovenec, nemški nagrobni napis in poleg še v kraju, kjer bivajo izključno domačini Slovenci! — Nekaj dni kasneje sva hodila skozi Vir. Tu mi pokaže soproga veliko jednonadstropno hišo. Vidiš, to je bila svojina v Dobu pokopanemu Smuku. Po domače se je rekalo hiši: pri Vodopivcu. Opozorila me je tudi na poleg te hiše stoječe znamenje sv. Martina. Pregledovaje je, sem se grohotal izvirni ideji kiparjevi, ki je oblekel berača v anahronistične — zakrpane hlače. Umeje se, da je ta sv. Martin oježen, dočim je vpodobljen tam na velikem žrtveniku župne cerkve v Dobu, kateri je zavetnik in koji župi pripada tudi Vir, v vladikini opravi.

Dasi mi opazka sprogina o Smuku ni hotela v glavo, bilo je vendarle nekaj na njej. Moj prijatelj je namreč kasneje dognal, da je virški Vodopivec — Fran Smuk tisti, kateremu je dr. Prešeren dedical gori omenjeno knjigo.

Toda v kaki zvezi je vse to s Prešernovo pipo? vpraša radoznali čitatelj.

Pehajoč se, da doženem, kdo bi bil oni Smuk, napotil sem se tudi h gospe Mariji Potočnikovi, hišni posestnici in gostilničarici pri avstrijskem cesarju, vdovi po pekarju in posestniku Ivanu Potočniku, zamrlem dne 4. junija 1884. leta. Pokojnik je prikupil 1875. leta sosednjo hišo, t. j. hišo, v kateri je bila že omenjena krčma: pri zlatem jagnjetu, in kojoj so potem jeli nazivati: pri malem avstrijskem cesarju. Dr. Prešeren je svoj čas zahajal v to gostilno. Gospa mi sicer ni vedela ničesar povedati o Smuku, omenila pa je, da hrani pipo, ki je bila svojina drju Prešernu. Pripo-

vedovala mi je, da jo je nekoč prinesel pokojni nje mož domov, rekoč: „Tu imam Prešernovo „fajfo“; moramo jo lepo spraviti, da bo v spomin.“ Kedaj, kodi in od koga je rajni Potočnik osvojil si to pipo, tega njegova gospa vdova ni mogla povedati. Rad bi bil kupil to pipo, toda ni mi bila na prodaj. Na mojo prošnjo je obljubila gospa Potočnikova, da jo podari Rudolfinišču, a rade volje mi jo je prepustila za nekaj časa.

O priliki sem pokazal pipo g. arhivarju Aškercu, ki je menil, da treba preje dognati, je li dr. Prešeren sploh kedaj kadil. Skliceval se je na osebo, katere nasprotna izjava iz več vzrokov ne more biti merodajna. Dr. Prešeren je kadil! Gosp. Rudolf Endlicher, c. kr. okrajni tajnik v p., pripoveduje tozadevno:

Dr. Chrobatova soproga je bila moja sestra. Dalje časa smo imeli s Chrobatovimi celo stanovanje in hrano zajedno. Ko je bil dr. Prešeren koncipijent pri mojem svaku dr. Chrobatu, bil sem jaz še jurist ter sem ga osebno dobro poznal. Pri dr. Chrobatu sta bila na hrani poljska emigranta: grof Horodinski in Emil Korytko, na črno kavo pa je prihajal po obedu često koncipijent dr. Prešeren. Pri tej priliki se je pušilo in jaz sam sem videl, da je tu dr. Prešeren vedno redno kadil.

Evo dokaza od še živečega očividca, da je dr. Prešeren pušil, in povsem tem ni niti povoda dvojiti, da je pipa, katero hrani sedaj gospa Potočnikova, avtentično Prešernova.

Pipa je lesena ter na glavi in dulcu okovana z belim pakfongom. Glava z okovom vred je 11,5 cm visoka, a noga, ki nosi sedem narogljanih, zaokroženih

okraskov v podobi školjke, meri v dolžini 13 *cm*. Gorenji prerez glavi ima 5, a vzbočeni, na vrhu zaokroženi školjkasti pokrov 2 *cm* višočine. Dulčev prerez = 4·5 *cm*. Glava je v dolenjem koncu počena ter zamazana z rdečim pečatnim voskom.

Iz pip take oblike so kadili naši očetje v dobi od leta 1830. do 1860. l. Živo pomnim, da sta mi imela ded in oče tej slični, s srebrom okovani luli. In jednacij pip se bo dobilo gotovo še nekaj izvodov pri starejših „aristokratih“ trnovsko-krakovskih.

Veren, seveda pomanjšan lik Prešernove pipe vidiš ob koncu te črtice v sklepni vinjeti. Narisal jo je po naravi moj netjak, g. stavbenik A. J. Kozin.

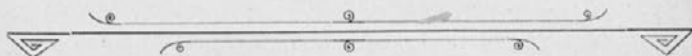
Pišoč to črtico in razmotrivajoč poleg Prešernovo pipo sam pušim iz dolge lule. Bolujem sicer, a ipak mi izvrstno diši zlata zel. Iz dima pa, ki se v kolo-barjih vije po sobi, pronika prelesten lik! Ob pisalni mizi sedi prvi naš Francè s pipo v ustih in piše nesmrtno svoje poezije, a tabakov dim mu, vencu slično, okrožuje resno glavo. Tudi njemu diši zlata zel. In ne morem si kaj! Iztrkal sem svojo porcelanko, izvadil jej cev ter nasadil nanjo pipo Prešernovo. Še bolje diši iz nje vonjavi knaster in dehteči krul. In vlečem in pušim iz te svete relikvije ter sanjam dalje o neumrljivem srečno-nesrečnem našem pesniku.

Harambaša.

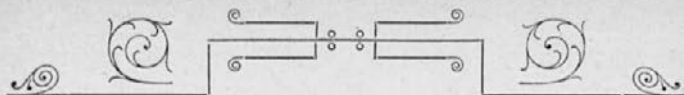

Vestnik
družbe sv. Cirila in Metoda.
XVI. in XVII.

Družbe sv. Cirila in Metoda

redna XVII. velika skupščina

dne 7. avgusta 1902. l. v Ilirski Bistrici.

I. Letošnja velika skupščina se je vršila ob velikanski udeležbi v prijazni in bogati Il. Bistrici.

Ko se je ustavil iz Ljubljane došli vlak na postaji Il. Bistrica-Trnovo, zagrmeli so topiči došlecem v pozdrav in v obilnem številu zbrani tamošnji bivalci pa so jih pozdravili z navdušenimi živio-klici.

V bližini kolodvora pri slavoloku je pozdravil skupščinarje imenom moške podružnice nje prvomestnik nadučitelj Martin Zarnik, imenom ženske podružnice pa gospa prvomestnica Pavlina Bachmannova. (Gdč. Terezina Tomšičeva je poklonila prvomestniku krasen šopek.) Obema se je zahvalil družbin prvomestnik Tomo Zupan.

Po z navdušenjem sprejetih vsprejemnih nagovorih in po prvomestnikovi zahvali so se napotili domačini in skupščinarji skozi bogato in ukusno nakiteno vas Trnovo k službi božji v dekanijsko cerkev.

V bližini cerkve je stal krasen slavolok, pri katerem sta udeležnike z iskrenimi nagovori pozdravila

trnovski župan Rudolf Valenčič imenom občine in dekan dr. J. M. Kržišnik pa imenom svoje župnije.

II. Po prvomestnikovi zahvali se je pričela sv. maša — pokojnica za rajnega dekana Ivana Vesela in za mrtve ter žive družbenike, katero je daroval omenjeni gospod dekan in pri kateri je krasno pel bistriško-trnovski mešani zbor.

Koj po cerkvenem opravilu obiskali so skupščinarji ta dan lepo okrašen grob družbinega velikega dobrotnika pokojnega dekana, slovenskega pesnika in pisatelja Ivana Vesel.

Sedaj se podado udeležniki velike skupščine v prijazno s slavolokom in z zastavami krasno in obilo oplešano vas Il. Bistrico. Pri slavoloku je došlece imenom svoje občine prav pristrčno pozdravil bistriški župan Anton Žnideršič, kateremu se je zahvalil prvomestnik Tomo Zupan.

III. Ob 11. uri se je pričela glavna skupščina v lepo okrašeni dvorani hotela „Ilirija“.

Prvomestnik Tomo Zupan, je otvoril skupščino povdarjajoč narodno zavednost Bistričanov in Trnovčanov, ki so že od nekdanj storili največ za narodno prosveto. Bistrica je imela prva svojo podružnico, katere prvomestnica od začetka do sedaj je požrtvovalna rodoljubkinja gospa Bachmannova. Pozval je Bistričane, naj oni, ki so takorekoč najbolj poklicani v to, sodijo, ali je družba sv. Cirila in Metoda tudi v prošlem letu zadostila svoji nalogi ali ne. Konstatujoč sklepčnost velike skupščine, pozove prvomestnik družbinega tajnika dekana Antona Žlogarja, da prebere vodstveno poročilo.

Poročilo tajništva

za XVII. veliko skupščino družbe sv. Cirila in Metoda
v Ilirski Bistrici dne 7. avgusta 1902.

Slavna skupščina!

Velecenjene dame! Mili rojaki!

Ljudsko štetje l. 1900. razgrnilo je nam Slovencem žalostno sliko. Na vsej periferiji naših dežel se krči slovenski živelj. Dasi podatki štetja glede materinega jezika oziroma narodnosti nikakor niso zanesljivi — in v znanostne svrhe ne porabljivi, dasi vemo, da nas je v istini več, kakor so nas našteli v svoji prebrisanosti naši nasprotniki, vendar nam tudi to dejstvo glasno kliče: memento mori!

Kaj je vzrok našemu nazadovanju? Poleg velike narodnogospodarske krize — ki se vleče kot črna nit skoro po vsej Evropi — so krčenju našega naroda krivi naši nenasitljivi nasprotniki na eno in naša lastna nebrižnost na drugo stran... Količno ran zasekava slovenskemu življu leto za letom nemški Schulverein, Südmark, Südmarkische Bank od nemške; Lega nazionale, Dante Allighieri in sorodna društva od laške strani, je slovenskim rodoljubom dovolj v spominu.

A tudi indiferentnost raznih slojev mej nami je zakrivila, da je „prišel, ko so ljudje spali, sovražnik

ter zasejal ljuliko mej pšenico“. Znano je, da plevel veliko rajši raste kakor dobra setev . . . Razni paraziti, zasejani po nasprotnikih po vseh naših deželah, izpivajo najboljšo kri na našem narodnem telesu. Ali moremo kar hladnokrvno gledati, kako gineva naš rod?

Ni čuda, da je nastala družba sv. Cirila in Metoda, ki hoče odbijati neopravičene napade naših sovražnikov, pa tudi vzdramiti iz letargije lastne rojake. Nedvomno pa preti našemu narodu največja nevarnost na šolskem polju. Vkljub natornemu pravu, vkljub jasnemu državnemu zakonu nima naša mladež še zadostno slovenskih šol.

V tej sili preostaja nam le samopomoč in samobramba — in to izvršuje v skromnih razmerah uprav naša družba.

Kako je v pretekli upravni dobi izpolnovala svoje zvanje, naj slavni skupščini njeno vodstvo načrta vsaj v glavnih potezah.

Vodstvene seje.

Pri lanski skupščini v Mariboru, katera se je vsled trdaljubivih ondotnih rodoljubov sijajno izvršila, so bili v družbino vodstvo zopet poklicani: Dr. Dragotin vitez Bleiweis-Trsteniški, Gregor Einspieler, Anton Žlogar kot prejšnji in kot novi član Dragotin Žagar. — Nadzorništvo je ostalo isto. — V rabsodništvo je bil mesto zamrlega predsednika notarske zbornice Ivana Gogola izvoljen odvetnik dr. Danilo Majaron, in mesto v družbino vodstvo poklicanega Drag. Žagarja pa c. kr. profesor Makso Pleteršnik.

Vodstvenih sej je bilo pet. V teh so se reševale najvažnejše zadeve, v nujnih zadevah pa je ukrepalo prvomestništvo in tajništvo.

O podružnicah.

To leto nismo zabeležili nobene nove podružnice. To bi še ne bilo najhujše, ako bi le dosedanje v polni meri izvrševale svojo domovinsko dolžnost. Ni dvoma, da je od podružničnega načelnštva odvisen društveni razvoj.

Ko bi naše podružnice bolj uvaževale društvena pravila, ki imajo jako širok obseg, veliko živahnije družbino življenje bi se razvilo po Slovenskem, veliko več poduka, glediščnih iger in poštene zabave bi imeli — in s tem povzdignili tudi naš priprosti ljud k omiki in narodni zavesti; a pridobila bi naša družba tudi v gmotnem obziru, ker mnogobrojni mali prispevki slednjič spravijo vkup veliko vsoto, saj je istinita prislovica: Zrno do zrna pogača — kamen do kamena palača. Tega v *svesti* so si posamni naši družbeniki, ki gredo med maso naroda, da jo pridobé za domovinsko stvar. Za zgled naj navedemo častitljivega starosto vpok. sodnika Frana Hrašovec, ki po Nemškem Gradci nabere po stotine družbinih podpornikov, ko bi jih brez njegovega napore ne imeli niti po desetke. Mogoče da tudi ta vzgled vpliva na akademično mladež, kajti tudi akademična podružnica pošilja lepih prispevkov, kar je tem več vredno, ker si studujoča mladež takorekoč pritrjava od ust — in daruje še potrebniši naši deci.

Radostno pa beležimo v glavnej knjigi lepo število novih pokroviteljev, prav blizo smo tretji

stotini. Letos pristopivši pokrovitelji so navedeni v „Imeniku pokroviteljev“ pod št. 20, 28, 45, 49, 80, 105, 183, 185, 192, 193, 202, 262, 263 in 309.

Do 1. vel. srpana 1902. šteje naša družba 144 podružnic in sicer 78 mešanih, 36 ženskih in 30 moških. Pokroviteljev je 298, ustanovnikov 1181, letnikov 5341 in rednih podpornikov 2491, skupaj torej 9309.

Žal, da moramo pri tem omenjati, da smo prejšnja leta že beležili večjo vsoto — celó 12.000. Da se je skrčilo število, gre na rovaš spečim podružnicam. Naj jim bode to opomin, da bodo budeče! In to bodo tem rajše, če stopijo z vodstvom v družbine zavode. Ti so navedeni zadaj pod naslovom: „Družbini zavodi.“

Pri tem moramo omenjati, da bi imeli še veliko večje število šolarjev, ako bi to dopuščali naši učni prostori.

Slavna skupščina! Ali ni prizor v srce segajoč, ako si predočimo to celo armado šolske mladine, katera bi se zgubila v nemških, oziroma v laških šolah, če bi je ne ščitila uprav naša družba? Ali ne vidi vsak rodoljub, ki je položil kak dar na domovinski altar, da s tem rešuje slovensko deco narodnega pogina? In pomislite, če bi se teh 2580 otrok vzgojilo v nam nasprotnem duhu, koliko zla bi iz tega izviraló, kako mračna bi bila naša bodočnost!

A družbini zavodi jim dajo trdno podlago in varno zaslombo za prihodnost, kajti v njih se vzgojuje v pravem duhu. Hočemo imeti značajni naraščaj, mora se naša mladež vzgajati v verskem, narodnem, patrijotičnem duhu. Družbino učiteljstvo se zaveda te svoje visoke zadače, zato hoče

v zmislu zdrave pedagogike vzgojiti nam uprav tam, kjer so naše postojanke in kjer se v kaj čudni luči kaže patrijotizem naših nasprotnikov — značajne katoličane, vnete Slovence, zveste Avstrijce.

V dokaz tega navedemo verske, narodne in patrijotične slavnosti po naših zavodih, ki se redoma ponavljajo vsako leto in po otrocih blagodejno vplivajo na rodbine — reči smemo, da so tako prava šola slovenskega rodoljubja.

Da se pa v naših zavodih izpolnjujejo do pičice tudi državni šolski zakoni in naredbe, imajo priložnost prepričati se razni državni šolski nadzorniki, kakor tudi vsi od družbinega vodstva naprošeni cerkveni in posvetni nadzorniki za gospodarske in pedagoško-didaktične svrhe.

Šolski in učni pripomočki.

Kolikor bolj se razširjajo naši zavodi, toliko bolj rastejo tudi šolske potrebščine. Družbinō vodstvo je drage volje ustreglo vsem utemeljenim prošnjam, katere dohajajo osobito iz obmejnih pokrajin. Vsled tega se je razposlalo 2611 šolskih, zabavnih, poučnih knjig, in se nabavilo učil in samoučil za 229 kron.

Dobrotniki.

Glede teh naj tajništvo le splošno omenja, da se vkljub premnogim narodnim davkom, ki jih zahteva tako bujno razvito društveno gibanje na Slovenskem, trudoljubivost za našo družbo ni ohladila. Vodstvo je razposlalo običajne okrožnice posojilnicam,

hranilnicam, narodnim društvom, županstvom slovenskih občin — in ni trkalo brezuspešno na njihovo požrtvovalnost. O teh in drugih prispevkih slavno skupščino itak obvesti družbino blagajništvo. Na čelu vsem občinam stoji z rednim svojim darom ljubljanska prestolica. Izmed deželnih zborov samo kranjski redno prispeva, med tem ko drugi darujejo le nam nasprotnim društvom, in naši družbi, katera se žrtvuje za njih deželane, ne darujejo ničesar. Iz tega se vidi, kje vlada krščanska pravičnost, kje pa nacionalna nestrpnost.

Znano je, da dobro osnovane veselice, zabave, poučni shodi . . . pripomorejo največ vodstveni blagajni. Kolikor se je javilo družbinem vodstvu, osnovale so take zabave: ženska in moška podružnica v Krškem, podružnica v Mariboru dramatično predstavo, istotako ženska podružnica v Črnomlju, podružnica v Trziču, podružnica v Mokronogu, ženska podružnica v Dornbergu, ženska podružnica v Vel. Laščah, ženska in moška šentpeterska v Ljubljani, šenklavško-frančiškanska in šentjakobsko-trnovska ženska v Ljubljani, ženska in moška podružnica v Kamniku, čitalnica v Šiški, Litija — vedno originalna v naše družbine svrhe — osnovala je zabavo šolski mladeži.

Več tvrdk zalaga razno blago v družbin prid. Te so navedene zadaj pred anoncami.

Glejte slovenske gospodinje, skoro vseh vsakdanjih potreb lahko dobivate pri domačih trgovcih, s tem pa ob enem podpirate tudi slovensko deco — skazujete pravo krščansko delo usmiljenja, katero Vam bo poplačano z blagoslovom v Vaših rodbinah v zmislu Zveličarjevih besed: Kar ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, to ste meni storili!

Naj ne bo torej nobene slovenske hiše, ki bi se ne zalagala z omenjenimi potrebščinami!

Tudi to akcijo vrlo podpira slovensko časništvo, katero je od začetka do slej ohranilo svoje simpatije naši družbi. Njemu, visokim korporacijam, podružničnim načelništvom, županstvom, posojilnicam, društvom, posamnikom, ki so kakor si bodi podpirali družbine težnje, naj je danes izrečena iskrena vodstvena zahvala.

Ko nam dolžnost naklada hvaležno se spominjati zamrlih dobrotnikov, ne smemo danes zamolčati moža, slovenskega pesnika, ki je v tej župniji deloval in tu sklenil svoje blagososno življenje, to je dekan Ivan Vesel, kateri je v svoji oporoki odlikoval našo družbo ter jej volil večino svoje ostaline. Da je ta tem večja, zahvaliti je družbinega razsodnika gosp. dr. Fr. Stora, kateri je ves svoj zaslužek prepustil v družbine svrhe. V zadnji upravni dobi imenujemo mej prominolimi gospo Marijo Bračko, župana Stepic v Višnji gori, Matija Drobivnik, Ivana Dolinar, bivšega nadzornika naših šol v Trstu. Preminol je iz lanske skupščine znani župnik Pogačnik na Koroškem ob skrajni slovenski meji. Gospa Franja Macak, soproga višjega evidenčnega nadzornika v Trstu, istotam je zamrla bivša prvomestnica ženske podružnice gospa Natalija Truden. Koroški Slovenci obžalujejo svojega starosto 94letnega prošta Lovro Serajnika; ko se je šlo za to, da naša družba podari koroškim bratom prvo slovensko šolo, je častitljivi starček prvi ponudil svojo hišo v Velikovcu zanjo — a se ve, prostori niso bili primerni, pa z veseljem je obiskal tudi sedanjo našo „Narodno šolo“ v Št. Rupertu. Bivši podružnični prvo-

mestnik in pokrovitelj Fran Peče je umrl v Starem Trgu pri Ložu. Vpok. župnik Ivan Globočnik počiva v Beljaku na Peravi. Bivša prvomestnica ženske podružnice Ana dr. Zarnikova v Ljubljani. Župnik Fran Korman, rodom Nemeč, se je spomnil naše družbe, vidoč lepe uspehe v „Narodni šoli“ velikovski. Župnik Ivan Grm v Škocijanu na Dolenjskem. Fran Fischer, hotelir v Kamniku, dobro znan od ondotne skupščine. Gospa Agneza Boljka spomnila se je družbe z volilom. Župnik Anton Prešl in župnik Fran Klemenec sta se preselila v večnost. Operni pevec Josip Nolli kot urednik Slov. Naroda je z nepretrganimi zbirkami najizdatnejše podpiral našo družbo. Istotako počiva v Ljubljani Josip Kušar, predsednik kupčijski zbornici.

Zanimiv pojav preteklega leta je ta, da se je mnogo teh umrlih družbe spominjalo v svojih zadnjih voljah, zapuščajoč nam po 200, tudi po 400 kron. Tega v tej meri do letošnjega upravnega leta še nikoli ni bilo.

Slavna skupščina! Tu imate torej skromen obris družbinega gibanja v pretekli dobi. Ne preostaja nam družega, nego Vas opetovano povabiti na vztrajno delo. Kolikor je od vodstva odvisno, bode ono — ki je v teh 17 letih skoro nespremenjeno pred Vami, neprestano motrilo položaj slovenskega šolstva v najbolj nevarnih postojankah našega ozemlja. Odložilo ne bode vajeti iz rok, dok ga podpira Vaše zupanje. Vodilna zvezda — prava krščansko-narodna šola na podlagi materinega jezika vsej slovenski deci, ki prebiva na tej lepi zemlji, odkazani jej po pravičnosti božji — razsvetluj tudi v bodoče naša pota! A to je tudi pesnikova zvezda —

oznanjevalka srečnih dni . . . Ali ne zaslužijo rodovi, doslej tlačeni, milejše bodočnosti; in med temi trpini skoro največji si ti, moj narod slovenski! Koliko žrtvuješ za druge in zase, kar bi po pravici drugi morali storiti zate. Ti se vzdiguješ, ti hrepeniš po višji izobrazbi, po pravi omiki, katera se crpi v ljudski, srednji in visoki šoli, ter hočeš biti ravnopraven brat mej avstrijskimi narodi, a neprijatelji tvoji te skušajo vkleniti v verige inferijornosti! . .

A duh slovenstva, duh slovanstva se več vsužnjiti ne da . . . Tvoj je vstajenja dan! . . Dvajseti vek bo naš, zdaj pride Sloven do besede; naše pravo mora zmagati . . . Zorna setev zavetnikov naše družbe — ss. blagovestnikov Cirila in Metoda — gre v tem veku v klasje. Ako se slovenski rodovi oklenejo njunih vodilnih idej v delovanju za vero in dom — napoči jim kmalu zlati vek. — Vsaj kar nas je v naši družbi, oziramo se zaupno v slovanska Dioskura! Prapor, ki sta ga ona razvila pred tisočletjem, naj visoko vihra in zbere vse sinove in hčere okrog sebe, da se bo izpolnilo, kar poje pesnik:

Mi smo zedinjeni
In vsi prešinjeni
Od enega duhá.
Ne veste, da nas na tisoč
Pod eno zbranih je zastavo?
.....
Pod enim svetim praporom
Korakamo na boj
Za vero in za mili dom,
Za lepi jezik svoj.

„Mir“ 1902, št. 28.

Prvomestnik Tomo Zupan se je spominjal umrlih družbenikov ter povabil skupščinarje, naj se v znak hvaležnosti in iskrenega obžalovanja dvignejo raz sedeže. (Se je zgodilo.)

Ker se na prvomestnikov poziv nihče ne oglasi k tajnikovemu poročilu, se preide k 3. točki dnevnega reda.

V. Glavni blagajnik Martin Petelin poroča po pravilih o denarnem družbinem stanju za l. 1901.

R A Č U N

družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za XVI. upravno leto 1901.

D o h o d k i		K	h
1	Prispevki podružnic	11325	76
2	Pokroviteljina	2654	—
3	Dohodki podružniških in drugih veselic	3850	09
4	Podpora slav. deželnega zbora kranjskega	2000	—
5	Podpora slav. obč. sveta ljubljanskega .	1000	—
6	Darila 31 slovenskih občin	461	—
7	Darila 44 slov. posojilnic in 4 društev .	2212	54
8	Dar koroških Slovencev	1000	—
9	Novoletni darovi	119	—
10	Darovi Bohorjanov	77	93
11	Ciril-Methodovi darovi	236	75
12	Razni darovi	1614	66
13	Iz nabiralnikov	82	53
14	Zbirke časnikov	5157	20
15	Od vžigalic	1400	—
16	Od kave	600	—
17	Od voščila, mila in cilindrov	203	54
18	Volila	2832	84
19	Prejete obresti	342	83
20	Za prodane knjige	657	—
21	Za prodane društvene znake	60	—
22	Za J. Vrečkov spomenik	200	—
23	Vrnjeno posojilo	2010	—
24	Vrnjeni davek	93	73
Skupaj		40191	40
Stroški		39694	35
Prebitek		497	5
Saldo 31. decembra 1900		2721	87
Saldo 31. decembra 1901		3218	92

Nadzorstvo:

Oroslav Dolenc.   **Francišek Ravnihar.**
Ivan Vrhovnik.

T r o š k i		K	h
1	Šolstvo v Trstu	12520	56
2	Šolsko poslopje v Trstu	4024	64
3	Šolska vrtea v Rojanu in na Greti	3513	4
4	Šolstvo na Goriškem	2150	—
5	Šolstvo na Muti	1821	28
6	Poslopje na Muti	271	97
7	Šolski vrtec v Mariboru	1327	—
8	Šolski vrtec v Celju	1256	—
9	Šolstvo v Velikovcu	5309	67
10	Šolski vrtec v Trziču	1444	—
11	Podpore	510	—
12	Nagrade	1190	—
13	Knjige, učila in tiskovine	1341	99
14	Stanarina v „Narodnem Domu“	168	—
15	Za društvene znake	324	—
16	Obresti od dolgov	1522	84
17	Dano posojilo	180	—
18	Za spomenika dobrotnikoma	300	—
19	Razni stroški	519	36
Skupaj		39694	35

V Ljubljani, dne 17. februarja 1902.

Vodstvo:

Tomo Zupan,
prvomestnik.

Anton Žlogar,
tajnik.

Martin Petelin,
blagajnik.

Po tem dokončanem svojem službenem poročilu si izprosi blagajnik Martin Petelin besede ter zasebno nadaljuje:

Za prihodnost imam glede dohodkov dobre nade. Od 1. januarja do 7. avgusta je bilo 23.568·14 K dohodkov in 19.444·35 K troškov. V dobrih sedmih mesecih se je torej nabralo 23.568·14 K v pokritje za tekoče leto proračunjenih družbinih troškov v znesku 31.619·99 K. Ako prejmem v ostalih petih mesecih tek. leta še 8051·85 K, bo proračun popolnoma pokrit. Da bodo pa prispevki v omenjeni dobi tudi obilni ni dvoma, če prihajajo take pošiljatve, kakor včeraj od ženske in moške podružnice v Kamniku dohodek veselice 600 K. Taka darežljivost slovenskega domoljubja vzbuja prijetne nade, da bodo dohodki koncem tekočega leta prekoračili proračun za par tisoč kron. Zahvaljujoč vse one faktorje, ki so pripomogli blagajni k tako lepemu uspehu, zlasti vse marljive podružnice, posebno ženske podružnice in slovensko novinarstvo, ki je blagohotno ob vsaki priliki opozarjalo na našo družbo, jih prosim še nadaljne iste blagonaklonjenosti.

VI. Prvomestnik pozove uda družbinega nadzorništva, mestn. župnika Ivana Vrhovnika, naj veliki skupščini prebere „poročilo družbinega nadzorništva“.

To poročilo se glasi:

Računi so se pregledali 17. februarja 1902. za l. 1901. Tega dne je bilo

dohodkov	4641·69 K
troškov	<u>2608·00 „</u>
prebitka	2033·69 K
Saldo 31. dec. 1901	<u>3218·92 „</u>
skupaj	5252·61 K

Nadzorništvo izreka blagajniku zahvalo na vzornem redu in predlaga, da naj slavna skupščina potrdi račun za l. 1901. in da v zmislu § 22 družbinih pravil vodstvu oprostilo. (Soglasno sprejeto.)

VII. Prvomestnik Tomo Zupan naznanja, da je letos treba voliti prvomestnika in tri odbornike. Ker je na dnevnem redu tudi prvomestnikova volitev, prepusti predsedništvo podpredsedniku Luki Svetecu.

Skupščinar župan Anton Žnideršič predlaga, da se izvoli prvomestnikom z vzklikom dosedanji prvomestnik Tomo Zupan. Skupščina pritja temu nasvetu.

Na predlog župana Antona Žnideršiča se z vzklikom soglasno izvolijo dosedanji odborniki, nadzorniki in razsodniki. (Imena izvoljencev se objavijo skupaj ob koncu).

VIII. Prvomestnik naznanja, da je s tem končan današnji vspeh ter vpraša, ima li kateri čl. skupščinarjev kako željo, ter ali sploh hoče kdo kakega pojasnila v družbinih zadevah.

Dež. poslanec dr. Otokar Rybář, odv. v Trstu, izjavlja, da družba za Trst največ žrtvuje ter izreka za to družbino naklonjenost imenom tržaških Slovencev prisrčno zahvalo. Zahvaljuje se tudi, da je družbino vodstvo za prihodnje šolsko leto 1902./3. dovolilo otvoritev V. deškega razreda pri Sv. Jakobu v Trstu ter prosi, naj bi se tudi dekliška šola razširila v petrazrednico. Dalje toplo priporoča, da se otroški vrtec na Greti še nadalje vzdržuje, ker je neobhodno potreben. Tudi vabi naj družbino vodstvo potom slovenske državnozbornske delegacije na Du-

naju posreduje, da reši vlada rekurz tržaških Slovencev za slovenske šole v Trstu.

Prvomestnik naznanja, da se bodo podane želje in prošnje obravnavale v prihodnjih vodstvenih sejah ter izjavlja, da je družba glede rešitve omenjenega rekurza že opetovano prosila državnih poslancev njihovega posredovanja o tej za slovenstvo sploh važni kulturni zadevi.

Skupščinar Svetko Hanibal Škrl iz Trsta navetuje, naj bi se vpeljala kontrola ob prodaji razglednic v družbin prid ter prosi naj se deluje na to, da bodo vžigalice ceneje.

Skupščinar Josip Močnik, mestni župan v Kamniku, pa izraža željo, da bi se izdelovale boljše in manjše vžigalice po nižji ceni, kakor so sedanje.

Prvomestnik obljublja tem željam po možnosti ustreči.

Ker nihče več ne želi besede, prosi prvomestnik dovoljenja, da pismeno izjavi potom c. kr. okrajnega glavarstva v Postojini lojalna čustva današnje velike skupščine do najvišjega prestola.

Sprejeto z burnim odobravanjem.

K sklepu se prvomestnik zahvaljuje dekanijskemu predstojništvu za božjo službo, za pobožnost vne-majoče cerkveno petje, vsem prijaznim bivalcem iz Il. Bistrice in Trnovega, osobito načelništvu ženske in moške podružnice, dekanu, trnovskemu ter ilirsko-bistriškemu županu za njihove prisrčne vsprejemne nagovore; vsem čč. zborovalkam in zborovalcem; vsem delegatom naših posameznih podružnic; sploh vsem udeležnikom, ki so vsak po svoje sodelovali ob da-

našnji veliki skupščini — prav vsem, katerim je pri srcu družba sv. Cirila in Metoda.

Družba je vsled lojalne izjave XVII. velike skupščine prejela naslednji čestilni jo dopis v slovenskem jeziku:

Deželno predsedstvo
na Kranjskem.

Št. 3690 pr.

Ljubljana, dne 6. septembra 1902.

Cenjenemu vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani.

Njegova ekscelenca gospod ministerski predsednik kot vodja c. kr. ministerstva za notranje zadeve mi je na podlagi dotičnega Najvišjega povelja naročil, da cenjenemu vodstvu naznanjam Najvišjo zahvalo za povodom XVII. velike skupščine v Il. Bistrici dne 7. avgusta t. l. v imenu družbe sv. Cirila in Metoda poklonjeni izraz zvestobe, vdanosti in pokorščine.

C. kr. deželni predsednik:

Hein I. r.

IX. Popoludne ob 1. uri je bil skupni obed na vrtu hotela „Ilirija“, katerega se je udeležilo toliko oseb, da je bil vrt popolnoma zaseden. Med obedom so prav pridno svirali in peli tamburaši iz Petrinja; tudi dobro izvežban kvartet je večkrat nastopil.

Prvi je nazdravil prvomestnik Tomo Zupan z vznesenimi besedami presvetlemu cesarju Francu Jožefu I. Napitnica se je vsprejela z velikim navdušenjem.

Anton Žnideršič, župan ilirsko-bistriški, je napil družbi; podpredsednik Luka Svetec prvič Trnovčanom in Bistričanom, drugič državnemu poslancu ter prvomestniku naše posestrime „za Istru“ Alojziju Spinčiču; Spinčič družbi; prvomestnica tržaške ženske podružnice gospa Karla Ponikvarjeva slovenskemu narodu; kanonik župnik Frančišek Treiber imenom koroških Slovencev žilavosti

in vstrajnosti slovenstva in dekan dr. J. M. Kržišnik pa slovenskemu ženstvu.

Med obedom se je brzojavnim potom čestitalo škofu Juraju Josipu Strossmayru v Slatino povodom njegovega dijamantnega doktorskega jubileja.

Po obedu so si skupščinarji ogledali prijazno in lepo vas Il. Bistrice, industrijalna podjetja ter izvirek Bistrice.

Preverjeni smo, da ostane ta dan vsakemu skupščinarju v preprijetnem spominu.

Omenjati je še, da so pred zborovanjem XVII. velike skupščine bistriške in trnovske gospice: Alojzija in Bibijana Bizajlovi, Mici Brinšekova, Josipina Čermakova, Antonija Hodnikova in Terezina Tomšičeva pogostile skupščinarje z mrzlimi jedili in da so omenjene in gospice: Eda Orožnova, Anica Močnikova, Antonija Kadivčeva, Helena Bavdekova ter gospe: Helena Vidmarjeva in Marija Trčkova nabrale za družbo velikih svot s prodajanjem razglednic, družbinih znakov in sladkorčkov.

Brzojavnih in pismenih pozdravov je došlo 23.

Družbe sv. Cirila in Metoda

redna XVIII. velika skupščina

dne 6. avgusta 1903. leta v Litiji.

• Vz gledno narodno in družbi sv. Cirila in Metoda posebno naklonjeno č. prebivalstvo prijaznega trga Litije je le njemu prirojeno prisrčnostjo vsprejelo letošnje veliko skupščino.

Na kolodvoru je bila zbrana velika množica godbo in gasilnim društvom, katera je iz Ljubljane došle skupščinarje z živio-klici ob zvokih veličastne narodne himne „Naprej zastava Slave“ navdušeno aklamirala. V imenu dekanijske duhovščine je došlece prav prisrčno pozdravil dekan Anton Žlogar ter je prvomestniku Tomo Zupanu izročil 200 K pokroviteljnine te svoje duhovščine. Imenom litijskih Slovenk pa je nagovorila skupščinarje gdč. Ana Mešekova v prav navdušenih besedah kliče vsem iskreno: „Živeli! Živeli stotisočkrat!“ ter je izročila prvomestniku v znak spoštovanja do družbe krasen šopek svežih cvetlic s trobojnim trakom. Ko se je prvomestnik obema zahvalil za prisrčen sprejem, odkorakalo se je — na čelu godba in gasilno društvo — z zastavami in zelenjem jako ukusno okrašeno restavracijo pri „Pošti“, kjer je bil pripravljen zajutrek.

Po dohodu skupščinarjev s štajerskim vlakom ob 9. uri se je vršil glavni pozdrav pri prekrasnem slavoloku ob mostu z jako umestnim napisom: „Le k nam, ker naši ste!“ Tu je goste pozdravil imenom občine trški župan Damijan in posebno prisrčno ter duhovito pa jih je nagovorila gospa Ana Ditrichova imenom litijske podružnice podavši prvomesniku mesto običajnega šopka 200 kron podružnične pokroviteljnine.

Pa tudi mladina ni zaostala za odraslimi. Tudi ta se je po dečku v gorenjski narodni noši, govorečem v vezani besedi poklonila mladim srcem posvečeni družbi.

Vsem se je zahvalil prvomestnik.

Že tu pred vsprejemom in pa med sprevodom v z zastavami, slavoloki in zelenjem bogato okrašeni trg so litijske dame obsipale goste s šopki.

Ob pol deseti uri je domači župnik podružnični predsednik Jernej Zupančič daroval sv. mašo za mrtve in žive ude, pri kateri je izborno pel pomnoženi litijski cerkveni mešani zbor.

Prvomestnik Tomo Zupan otvori na Oblakovem vrtu ob polu 11. uri skupščino, konstatira njeno sklepčnost, predstavi vladnega zastopnika, c. kr. višjega nadkomisarja Antona Kleina ter sklepom vodstvene seje z dne 5. avgusta 1903. predlaga, naj skupščina izvoli za častnega uda starosto slovenskega in velezaslužnega podpredsednika družbe sv. Cirila in Metoda Luka Svetca. Vsled po predlagatelju naštetih in že v obče znanih in priznanih Svetčevih in njegove č. rodbine zaslug za družbo sv. Cirila in Metoda skupščinarji navdušeno in soglasno pritrdijo prvomestnikovemu predlogu. Ko je prvomestnik spremljal novega

častnega uda k predsedniški mizi, priredili so mu skupščinarji prisrčno ovacijo. Prvomestnik nadalje izjavlja, da je bil prvi in zadnji častni ud pokojni vodja korških Slovencev Andrej Einspieler, drugi in sedaj edini pa je Luka Svetec, kateremu je izročil diplomo častnega uda. Silna redkost te družbine odlike govori torej za nje dragoceno veljavo.

Prvomestnik Tomo Zupan pozove dekana, tajnika Antona Žlogarja, da prebere vodstveno poročilo od XVII. redne velike skupščine v Il. Bistrici, dne 7. avgusta 1902, pa do danes.

Izvestje tajništva

za XVIII. veliko skupščino družbe sv. Cirila in Metoda
v Litiji, dne 6. avgusta 1903. leta.

Kar pride, zopet odide. Društva nastajajo in zginjajo. Kakor nanese potreba, snujejo se razna društva. Našo družbo sv. Cirila in Metoda je v življenje poklicala že skrajna sila, v kateri se je nahajala šolska mladež, osobito po obmejnih krajih naše slovenske domovine. Naša družba ima že svojo zgodovino za seboj — dolgih 17 let. Ta zgodovina — o kateri govore „Vestniki šolske družbe sv. Cirila in Metoda“ v svojih 15 zvezkih, zadnji je izšel leta 1902. — je častna za nas, sramotna za naše narodne nasprotnike. Častna — pravimo — za nas, ker se borimo za vzvišene idejale. Mi hočemo priboriti vsej slovenski mladini po vsejčiherni domovini pravico pouka in vzgoje v mili materinščini, kjerkoli se jej ta krati in zabranjuje vkljub jasnemu državnemu zakonu. Sramotna je ta zgodovina za naše nasprotnike; kajti oni se na laški in na nemški strani boré proti zdravemu razumu, proti božjemu, naravnemu in državnemu pravu; naši nasprotniki za sebe zahtevajo narodno vzgojo in jo imajo, a nam je ne privoščijo, in kjerkoli morejo, iznarodujejo slovenske otroke.

In oblastva, ki bi morala biti zaščitnica vsem narodom — to gledajo, to trpe, mesto da bi vzela sama

v roke šolstvo ter ga uredila vsakemu narodu v zmyslu njegovih potreb ter tako zadovoljila vse svoje narode. Žal! da se ne poslušajo blagohotni nasveti dobrosmislečih in sicer celó nemških mož. Naj omenjamo tu samó, kar piše znani državnik baron Helfert (v „Kultur“, 1903 št. 304 ozir. „Mir“ št. 24 l. 1903.) o naših avstrijskih razmerah: „Vsakatera država more obstati in se razviti le na tistih podlagah, na katerih je nastala. O jednotni državi po francoskem uzorcu v Avstriji ne moremo govoriti. Avstrija je nastala po združenju mnogih samopравnih delov in le v tem sestavu zamore obstati. Združena celota zajema svojo moč iz zdravja in moči svojih delov . . . Jaz sem še danes prepričanja, da bi vse v naši lepi Avstriji bilo lepše, . . . če bi se terjatvam raznih narodov bolj ustrezalo, kakor se zdaj godi. Najvažniši del narodnostne jednakopravnosti pa je ravnopravnost v šoli, in tega načela sem se vedno držal. Moji svetovalci so me počteno podpirali, zlasti odločni Exner. Ko se je nekoč govorilo o ravnopravnosti Rusinov, mi je le-ta pisal: „Načelo jednakopravnosti terja, da je ljudski jezik tudi učni jezik v šoli“ . . . Tako tajni svetnik Helfert.

Temu pač vsak pravičnomisleč državljan lahko pritrdi. In vendar uprav Rusini ter Slovenci trpé največje krivice. Zato si pa pomagajo, kakor vedo in znajo. Zato ima družba sv. Cirila in Metoda že dolgoletno zgodovino, ki bo pričala poznim potomcem, kako trnjevo pot je hodilo slovensko šolstvo, predno je zmagalo na vsej črti.

Že osemnajstič stopa danes pred Vas, čč. skupščinarji, vodstvo družbe Sv. Cirila in Metoda, da Vam

razgrne zgodovino preteklega 17. leta. Ako izvestitelju sledite, uverili se boste, da je naša družba zvesta ostala svojim tradicijam takó, da pred Vami stoji kakor ob prvi skupščini nespremenjenih nazorov ter visoko vihti naš trobojni prapor slovenski.

Iz vodstva.

Lanska skupščina se je vršila blizu ob mejniku dveh pobratimskih narodov — slovenskega ter hrvatskega — v Ilirski Bistrici na Notranjskem, kjer je prisostvoval tudi prvomestnik posestrine hrvatske družbe sv. Cirila in Metoda, državni poslanec Vekoslav Spinčič. Čast in zahvala ondotnim rodoljubom in domorodkinjam, ki so skupščinarjem v tem oddaljenem kraju storili boravljenje tako prijetno. Med zborovanjem so bili v družbino vodstvo poklicani: Monsignore Tomo Zupan, starosta Luka Svetec, župan Ivan Hribar, ravnatelj Ivan Šubic. Ker je bil med izžrebanimi tudi prvomestnik, pozvala ga je skupščina na isto mesto.

Nadzorstvo in razsodništvo je ostalo isto.

Vodstvenih sej je bilo sedem.

O podružnicah.

Kakor drevo brez vej, tako bi naša družba ne vspevala brez podružnic; iz njih zajema svojo življensko moč. Lani smo izkazali vkupno 144 podružnic. O vseh se ne more trditi, da bi bile vztrajale pri svoji prvotni navdušenosti, skoro tretjina se sme šteti med „speče“. Najbolj žalostno je, ako podružnica, ki se je svoječasnó osnovala z veliko gorečnostjo ter zbirala v tistem kraju vsaj bolj zavedne rodoljube okrog svojega

ognjišča, vsled malenkostnih osebnosti zaspi, ali se celó razdruži, kar se je baje v par slučajih zgodilo, dasi vodstvo o tem ni obveščeno. Čudno bi bilo, da bi se ne dobilo par rodoljubov, ki bi jej vdihnili nove življenske moči. Gotovo bi bilo sramotno za kraj, ki ima že narodno postojanko, če bi jo brez boja prepustili nasprotniku.

Tekom upravnega leta so bile ustanovljene naslednje podružnice: Tek. št. 145. „Gorenja Radgona“ na Štajarskem: (javljena še le letos, osnovana 1901); Št. 146. „Polzela“ na Štajarskem; št. 147. „Žice pri Ločah“ na Štajarskem. Tako je tudi zelena Štajarska za našo družbo bolj ozelenela. Št. 148. „Ženska podružnica v Novem mestu.“ Št. 149. Podružnica za „Jesenice — Koroško Belo.“ Osobito ta podružnica, ustanovljena dne 2. avgusta, mora razveseliti slehrnega Slovenca, kateri opazuje borbo rodoljubov v „Gorenjski dolini“, uprav na kraju, kjer kmalu prisopiha hlaпон pod Rožico in otvori tesnejo zvezo s Koroškimi brati. A vedite, rojaki, da po tisti progi pride tudi sovrag, ki bo sejal ljuliko med pšenico. Most do Adrije bo po tej železnici prej zgotovljen.

Začetkom avgusta torej vodstvo beleži v glavni knjigi 146 podružnic, in sicer: 80 mešanih, 31 moških in 35 ženskih s približno 8000 člani, med temi 324 pokroviteljev, 1203 ustanovnikov, 5414 letnikov, drugi so podporniki.

Radostnim srcem pripomnimo, da število ženskih podružnic za sedem presega ono moških. Slovensko ženstvo se je v naši družbi tako lepo organizovalo, da se lahko postavi v zgled ženstvu številnejših narodov, nego smo mi.

Brezdvomno izročajo slovenske dame naši družbi največje prispevke, kar spričujejo tudi letošnje pokroviteljnine.

Letos smo tretjo stotino pokroviteljev že daleč preseгли. Letos pristopivši pokrovitelji so navedeni v „Imeniku pokroviteljev“ pod št. 21, 32, 36, 60, 91, 95, 106, 117, 126, 127, 132, 147, 148, 149, 157, 158, 159, 160, 174, 175, 176, 177, 184, 232, 290, 310.

Ker imajo naše podružnice po svojih pravilih neoporekljivo pravico pri svojih zborovanjih poleg tvarine upravnega značaja obravnavati i druge poučne predmete ter s predstavami nuditi primernega vedrila, lahko nadomestujejo — izvzemši politično — vsako drugo poučno-zabavno društvo. Primerne zabave ki dosežejo tudi lepe gmotne prispevke, so osnovele, kolikor se nam je poročalo, nastopne podružnice: moška in ženska v Celju, istotako obe v Ribnici, v Kamniku, v Kranju, šentpeterski v Ljubljani. Izvenakademiska podružnica v Gradcu (čije duša, c. kr. okr. sodnik, starosta Hrašovec je danes tu navzoč). Ženska podružnica v Rojanu, podružnica za Beljak in okolico, in v Kotmarivesi, podružnica „Gorenjska dolina v Kranjski gori“, ženske podružnice: v Črnomlju, Novem mestu, Logatcu, Mariboru. V Mariboru sta uprizorile obe podružnici in druga narodna društva meseca junija ljudsko veselico v velikem slogu, ki je družbi naklonila nad tisoč kron.

Družbini šolski zavodi.

Društveniki žele vedeti, kako so se porabljali njihovi darovi, ki so jih položili na domovinski altar.

Stopijo naj z nami v vzgojevalne in učne zavode in naj si ogledajo mladež, ki se zbira ob družbinem ognjišču. Njih zgodovinski razvoj so popisali že prejšnji „Vestniki“. Za leto 1903. so naštetih zadaj pod naslovom: „Družbini zavodi“.

Častiti skupščinarji! Tam je toliko števil, da si jih skoro ni mogoče zapomniti. A eno številko si blagovoljno zapomnite vsi, da lahko vsakemu poveste: čemu daruje za družbo sv. Cirila in Metoda. To je 2491 slovenskih otrok, ki bi brez naše družbe izginili v valovih iredente italijanske in germanske. In če še opozarjamo na okoliščino, da ima osrednja Kranjska največ podružnic in največ prispeva v družbine namene — a ima le en sam zavod, torej efektivno najmanj dobička, je to le eklatanten dokaz, da ima družba res pred očmi glavni smoter: zaprečiti raznarodovanje naše dece, kjer je v največji nevarnosti. Bratje in sestre slovenske, živeče ob mejah naših, osrednja dežela Vas s tem kliče, da se oklenite njenega materinega osrčja ter napijte domovinske ljubavi, s katero Vas ona objemlje kot svoje drage sinove in hčere!

Šolsko-učni pomočki.

Kakor prejšnja leta razposlala je družba raznim šolam 2563 knjig, za blizo 300 kron pa mnogovrstnih učil.

Dobrotniki naše družbe.

Tako živahno društveno gibanje, kakor je razvito na Slovenskem, zahteva tudi ogromnih denarnih žrtev.

Narodni davek že skoro presega moči posameznih rodoljubov. Vender moramo z veseljem konstatovati, da se radodarnost za našo družbo nikakor ni zmanjšala, pač pa v zadnjem letu še povečala. Dokaz, da častito občinstvo ve ceniti napore naše družbe, ki zahtevajo ogromnih vsot za vzdrževanje šolskih zavodov.

Iz poročila blagajniškega boste, čč. skupščinarji, izvedeli posamezne darove, tu le splošno omenjamo, da se med dobrotniki nahajajo mnogobrojna narodna društva, posojilnice, hranilnice, občine in posamniki.

Naši družbi v prid so prirejela razna društva veselice, zabave, koncerte, slavnostne predstave itd. Kolikor se je vodstvu javilo, bila so: Bralno društvo v Žužemberku, Bralno društvo pri sv. Barbari pri Mariboru, kakor tudi „Mladinska zveza“ istega društva, mladina v Podbrezju na Gorenjskem in mladina v Litiji, rodoljubi v Mariboru, mladeniška in dekliška Marijina družba na Breznici na Gorenjskem, dekliška Marijina družba v Šmartnem pri Litiji povodom jubileja † papeža Leona XIII., Bralno društvo v Trziču na Gorenjskem, tržaška narodna društva na vrtu Ciril-Metodove šole veliko ljudsko veselico. Lepe božičnice in šolske veselice so bile v družbinih zavodih v Celju, Mariboru, Št. Rupertu, Gorici in Trstu.

Nabirke ob veselih in žalostnih dogodkih za našo družbo so že običajne; tudi družbini nabiralniki v rodoljubnih hišah še niso pozabljeni.

Družbeni nadzornik Ivan Vrhovnik je spisal: Listi nabožnoslovstveni, izišli so kot ponatis iz „Danice“. Istotako: pesnik Janez Bilc: „Tarbula“ in „Smrt pra-

vičnega“, kar se je razposlalo znanim rodoljubom, ki so doposlali zanje družbi lepih darov.

Trgovske tvrdke, ki zalagajo razne potrebščine v korist naši družbi so navedene zadaj pred oznanili (anonsami).

Naši časniki drage volje priobčujejo družbine vesti, v nemajo slovensko občinstvo za družbo ter radi pobirajo darove.

Vsem naštetim in nenaštetim se s tem izreka iskrena vodstvena zahvala.

Smrt neprenehoma zahteva svojih žrtev. Pokosila je tudi naših članov in dobrotnikov dokaj. Pred vsemi se hvaležno spominjamo Nj. Svetosti papeža Leona XIII., kateri je s svojo okrožnico „Grande munus“ zanetil ogenj krščanske in narodne navdušenosti za sv. blagovestnika Cirila in Metoda med slovanskimi narodi; tudi naša družba sloni na Leonovih idejah. Poleg tega je † Leon XIII. odičil tudi našega družbinega prvomestnika s papeško-dvornim dostojanstvom v znak, da odobruje naše družbe delovanje za krščansko in narodno vzgojo slovenske mladine. Preminoli so: župnik Fran Walter; šolska sestra M. Kamila Boljkovac, bivša učiteljica ženskih ročnih del na Muti; bivši prvoborec Ivan Nabergoj, dež. poslanec na Proseku; zgodovinarja in pisatelja Vrhovec in Rutar, profesorja v Ljubljani; Marija Zadravec, posestnica pri Sv. Miklavžu pri Ormožu; Marija Pirnat, posestnica v Ljubljani; Fran Štrukelj, hotelir v Ljubljani istotako ondi gdč. Ida Ravnihar ter poštni kontrolor Ivan Košiček; Marija Primožič, posestnica na Vačah; vojaški župnik, kanonik Karol L. Huth; Luka Kenda, posestnik v Kropi, je volil družbi 40% svojega premoženja. Notar Iv

Konjicah Martin Kocbek si je stekel velike zasluge pri družbinem zavodu na Muti; Dr. Andrej Vojska, deželni sodni nadsvetnik v Novem Mestu; Josip Hutter, c. kr. davčni nadzornik v Litiji; Fran Trdina, trgovec v Ljubljani; bivši član našega vodstva Andrej Žumer, c. kr. okr. šolski nadzornik v Kranju; župnik Alojzij Ledvinko v Škocijanah na Koroškem; Mihael Truden, veletržec v Trstu; dekan Matej Sitar v Šmariji pri Ljubljani; v Ljubljani kurat Ivan Mavrič, zapustivši družbi 200 kron; veletržec F. Ks. Souvan, družbini pokrovitelj; vpokoj. deželni blagajnik Dragotin Žagar, član našega vodstva, ki je do zadnjega sodeloval pri mnogih narodnih podjetjih.

Vseh živih in mrtvih dobrotnikov smo se danes spominjali pri sv. daritvi. Prominulim naj bo blag spomin, živim pa naj bode bodrilo za neumorno delo v korist lastnega naroda.

Slavna skupščina! Iz teh skromnih podatkov že ste si lahko napravili sliko društvenega gibanja v preteklem letu. Čuli ste, da imamo res lepo število podružnic — a če listamo med njimi, najdemo še dokaj imen, katerih tu ni. O, ko bi pač šinila tu in tam iskra slovenske zavesti ter zanetila ogenj pozitivne delavnosti za duševno in gmotno povzdigo našega naroda! Besed je bilo dosti, a videti hočemo dejanja. Saj veste, častiti, da moramo Slovenci priboriti si vse z lastnimi močmi. Neumorno delo nas bo okrepilo, da bomo kljubovali vsem viharjem, ki se zbirajo nad nami. Kdo ne vidi, da sovrag sili že v osrčje našega ozemlja; da so vsa podjetja, ki jih tujci snujejo med nami, več ali manj naperjena proti nam! Bodimo vendar na straži; saj se gre vendar za tisto krasno domovino, ki je zdaj

še naša, ki bo pa po naši malomarnosti lahko postala tuja! In tu mora nehati vsaka malenkostna osebnost. „Vsi moramo pred očmi imeti le eno veliko zadevo: blagor svojega naroda, svoje domovine! („Slov.“ 1. 8. 1903.)

Zato pa nas mora prevevati ljubezen, katera je nositeljica velikih dejanj, katera zre na skupni blagor. Družbinemu vodstvu plava to pred očmi, vsa družbina zgodovina je temu porok. Zato Vam, častiti, družbino vodstvo želi take ljubezni strinjajoč se s pesnikom Gregorčičem:

„Saj pač dovolj ognjena
Ljubav do doma ni nobena . . .“

Vodstvo Vas zagotavlja, da hoče vztrajati pri tem trudapolnem delu za rešitev slovenske mladine; apeluje pa tudi na Vas, čč. skupščinarji! da nesete seboj ta ogenj domovinske ljubavi ter ga netite mej brati in sestrami tako, da najde po vsejčiherni Sloveniji dejanski odziv pesnikov klic:

„Brodarjem pomoči nesimo,
Naš čolnič pogube otmimo!“

Prvomestnik se s toplimi besedami spominja umrlih udov, posebno pa pokojnega družbinega odbornika Dragotina Žagarja, ki je priobčeval v časopisih notice v prid družbi. Na prvomestnikov poziv so skupščinarji v znak sožalja v počeščenje spomina blagih pokojnikov vstali s svojih sedežev.

Mesto blagajnika, gim. profesorja Martina Petelina, ki je zaradi bolehnosti bival v morski kopeli, je poročal odbornik, gimn. profesor dr. Ivan Svetina sledeče:

R A Č U N

družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za XVII. upravno leto 1902.

D o h o d k i		K	h
1	Prispevki podružnic	10859	92
2	Pokroviteljina	2374	—
3	Dohodki podružniških in drugih veselie	2285	64
4	Podpora slav. obč. sveta ljubljanskega .	1000	—
5	Darila 4 občin	118	—
6	Darila 42 posojilnic in 4 društev	2763	75
7	Dar koroških Slovencev	1000	—
8	Novoletni darovi	698	30
9	Darovi Mohorjanov	224	90
10	Ciril-Methodovi darovi	91	20
11	Razni darovi	1392	94
12	Iz nabiralnikov	114	09
13	Zbirke časnikov	3604	91
14	Od vžigalic	1800	—
15	Od kave	600	—
16	Od platna	400	—
17	Volila	3881	57
18	Prejete obresti	101	53
19	Za prodane knjige	573	32
20	Za prodane društvene znake	198	67
21	Vrnjeno posojilo	80	—
	Skupaj	34162	74
	Troški	35232	43
	Primankljaj	1069	69
	Saldo 31. decembra 1901	3218	92
	Saldo 31. decembra 1902	2149	23

Nadzorstvo:

Martin Malenšek.	Oroslav Dolenc.
Frančišek Povše.	Ivan Vrhovnik.

T r o š k i		K	h
1	Šolstvo v Trstu	12553	—
2	Šolsko poslopje v Trstu	2040	—
3	Šolska vrtca v Rojanu in na Greti	2760	91
4	Šolstvo na Goriškem	2600	—
5	Šolstvo na Muti	1500	—
6	Poslopje na Muti	138	53
7	Šolski vrtec v Mariboru	1068	—
8	Šolski vrtec v Celju	600	—
9	Šolstvo v Velikovcu	3981	16
10	Šolski vrtec v Tržiču	1401	20
11	Podpore	380	—
12	Nagrade	1590	—
13	Knjige, učila in tiskovine.	1700	82
14	Stanarina v „Narodnem domu“	168	—
15	Obresti od dolgov	2444	26
16	Razni troški	306	55
Skupaj		35232	43

V Ljubljani, dne 26. februarja 1903.

Vodstvo:

Tomo Zupan,
prvomestnik.

Anton Žlogar,
tajnik.

Martin Petelin,
blagajnik.

V imenu nadzorništva je poročal mestni župnik Martin Malenšek. Poročilo se glasi:

Računi so se pregledali 14. aprila in 20. julija l. 1903. Dne 14. aprila t. l. je bilo v blagajni 8716·82 K, dne 20. julija t. l. pa 6494 K — h. Slednje imenovana vsota je bila naložena pri sledečih denarnih zavodih: V mariborski posojilnici 200 K, državna obli-gacija 200 K, temeljna delnica dolenjskih železnic 200 K, v ljubljanski mestni hranilnici 353·29 K, v novomeški hranilnici 10 K, delnica „Narodne tiskarne“ v Ljubljani 120 K, v poštni hranilnici 4630·99 K in v gotovini 779·72 K.

Nadzorništvo predlaga, da naj slavna skupščina potrdi račun za l. 1902 in v smislu § 16. družbinih pravil da vodstvu oprostilo. — Skupščina je to storila.

V odbor, nadzorništvo in razsodništvo so bili na predlog prvomestnice šentjakobsko-trnovske ženske podružnice, gospe Ivane Zupančičeve per acclamationem izvoljeni prejšnji odborniki, nadzorniki in razsodniki; le mesto umrlega Dragotina Žagarja je prišel v odbor razsodnik dr. Fr. Stor, mesto njega pa v razsodništvo dr. Fr. Tominšek.

Na prvomestnikovo vprašanje, če kdo želi besede ali kakega pojasnila, oglasi se predsednik gretske podružnice Fr. Godnik in prosi, naj bi družba zopet prevzela gretski vrtec v svojo popolno oskrbovanje. Delegat Fr. Drenik nasvetuje, naj o tej prošnji ukrepa družbino vodstvo, oziraje se na družbino gmotno stanje.

Delegat Iv. N. Resman izreka imenom skupščine družbinemu vodstvu toplo zahvalo na njegovem požrtvovalnem delovanju ter prosi nadaljnega vstranja v prid obmejni slovenski deci.

Delegat Ant. Stemberger iz Trsta predlaga, da družba naprosi slovenske državne poslance, naj se pridružijo češki obstrukciji s pogojem, da Čehi prevzamejo v svoj program tudi slovensko šolstvo.

Preds. T. Zupan izjavlja, da spada obstrukcija v politični delokrog. Ker se družba glasom svojih pravil s politiko ne sme pečati, ne more dati stavljenega predloga na glasovanje. Obljublja pa, da je voljan naprositi slov. drž. poslance, da kaj store za slov. šolstvo.

Prvomesnik Tomo Zupan predlaga, naj današnja skupščina po deputaciji treh članov izreče udanost, zvestobo in pokorščino Nj. Veličanstvu cesarju Franc Jožefu I. potom tukajšnjega okrajnega glavarstva. Predlog se je vsprejel z velikim navdušenjem.

Konečno se prvomesnik zahvali župniku Jerneju Zupančiču za božjo službo, Litijčanom na pristrčnem sprejemu, skupščinarjem in vsem družbinim dobrotnikom za njihovo požrtvovalnost ter zaključi zborovanje ob $\frac{1}{2}$ 1 uri.

Družba je vsled vdanostne izjave XVIII. velike skupščine prejela naslednji častilni dopis v slov. jeziku:

Št. 3453./pr.

Ljubljana, 13. avgusta 1903.

Cenjenemu vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda v roke visokočastitega gospoda prvomesnika Tomo Zupana, komornika Nj. Svetosti papeža, c. kr. profesorja i. t. d.
v Ljubljani.

Vsled Najvišjega povelja Njega cesarskega in kraljevega Apostolskega Veličanstva naznanjam cenjeni družbi sv. Cirila in Metoda Najvišjo zahvalo za presvitlemu cesarju povodom letošnjega glavnega zbora poklonjeni izraz zvestobe in vdanosti.

Za c. kr. deželnega predsednika:

Schaffgotsch s. r.

Ob 1. uri se je pričel skupni obed v gostilničnih prostorih gosp. Oblaka. Med obedom je svirala litijska godba. Prvi je nazdravil prvomestnik Tomo Zupan presvitlemu cesarju Franc Jožefu I. Napitnica je razvnela notranja čutila poslušalcev, ki so jih izrazili z živahnimi slava- in živio-klici. Godba je pa zaigrala cesarsko pesem, katero so navzočniki stoje poslušali.

Napivali so še: Dr. Ant. Medved narodni Litiji in prvomestniku Tomo Zupanu, gospa Kristina Gregorčičeva jako duhovito narodni zavesti obljublajoč, da hoče ženstvo tudi v bodoče vršiti svojo narodno dolžnost; izborna govornica gospa Karla Ponikvarjeva iz Trsta v izbranih besedah opisuje nalogo narodne žene in matere ter napije vzorni narodni rod-bini Svetčevi in Fr. Treiber družbi sv. Cirila in Metoda.

Ob 4. uri popoldne so skupščinarji z godbo na čelu odkorakali v Šmartno, da si ogledajo novo dekanijsko cerkev. Vas Šmartno je bila vsa v zastavah in zelenju. Pred slavolokom so skupščinarje pričakovali: župan z občinskim odborom, gasilno društvo, pevsko društvo „Zvon“, dekleta v narodni noši, ki so obsipala goste s šopki, in prebivalstvo prikupljivega Šmartna. Ko je pevsko društvo „Zvon“ odpelo krasno skladbo skupščinarjem v pozdrav, pozdravil je goste župan Leopold Hostnik imenom občine, učenka Anica Knafličeva imenom mladine, podavši predsedniku krasen šopek, Gregor Porenta imenom gasilnega društva in pevovodja Rudolf Pleskovič imenom društva „Zvon“.

Sedaj so si ogledali izletniki zares prekrasno in veličanstveno dekanijsko cerkev.

Po ogledovanju cerkve se je razvila na vrtu in dvorišču gostilne pri Robavsu živahna zabava ob ubranem petju vrlega društva „Zvon“ in ob zvokih litijske godbe. Nastopilo je tudi več govornikov.

Brzobjavnih pozdravov je družba prejela 17, kate-
tere je tajnik Ant. Žlogar navzočnikom prebral.

Ob 7. uri zvečer so jeli odhajati veseli skupščinarji proti kolodvoru, hvaleč Litijčane in Šmarčane, ki so jim nudili toliko prijetnega užitka.

Imenik

z izkazom poslanih doneskov

Tekoča št.	Naslov podružnice :
I. Kranjsko.	
—	Družba sv. Cirila in Metoda
1	Bistriški okraj na Notranjskem: Ženska podružnica
2	Bled
3	Brdski sodnijski okraj
4	Cerklje na Gorenjskem
5	Cerknica in okolica: Ženska podružnica
6	Črnomelj: Moška podružnica
7	Črnomelj: Prva belokranjska ženska podružnica
8	Gorenjska dolina s sedežem v Kranjski gori
9	Gorje in okolica
10	Idrija: Moška podružnica
11	Idrija: Ženska podružnica
12	Kamnik z okolico: Moška podružnica
13	Kamnik: Ženska podružnica
14	Kostanjeviški okraj
15	Kranj: Moška podružnica
16	Kranj: Ženska podružnica
17	Kropa-Kamna Gorica-Dobrava
18	Krško in okolica: Moška podružnica
19	Krško in okolica: Ženska podružnica
20	Litija
21	Ljubljana: Prva ljubljanska
22	Ljubljana: Šenklaško-frančiškanska ženska podružnica
23	Ljubljana: Šentjakobsko-trnovska moška podružnica
24	Ljubljana: Šentjakobsko-trnovska ženska podružnica
25	Ljubljana: Šentpeterska moška podružnica
26	Ljubljana: Šentpeterska I. ženska podružnica
27	Logatec: Moška podružnica *)
28	Logatec: Ženska podružnica
29	Loški potok
30	Meniševska v Begunjah
31	Metlika

*) L. 1903. oživljena.

podružnic

za 1901. in 1902. leto.

Časni udje	Pokrovitelji	Ustanovniki	Letniki	Podporniki	Skupaj	Znesek za leto			
						1901.		1902.	
						K	h	K	h
1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
—	—	12	66	15	93	—	—	133	50
—	7	5	—	—	12	—	—	—	—
—	2	8	63	16	89	105	—	127	60
—	1	12	49	—	62	53	32	98	—
—	2	—	55	—	57	110	—	—	—
—	—	5	—	—	5	—	—	—	—
—	—	6	43	4	53	104	58	86	48
—	2	4	40	—	46	23	24	80	—
—	—	5	33	—	38	50	—	66	—
—	2	11	18	—	31	32	80	34	—
—	1	21	40	20	82	76	—	68	—
—	5	16	143	18	182	220	—	287	80
—	5	2	63	3	73	82	—	126	30
—	—	6	—	—	6	—	—	—	—
—	5	15	87	8	115	171	—	175	60
—	1	21	65	—	87	726	—	194	—
—	4	8	—	—	12	—	—	—	—
—	—	7	38	9	54	91	34	76	92
—	1	4	40	—	45	198	33	80	—
—	31	8	24	79	142	962	—	419	—
—	33	29	52	—	114	141	—	103	—
—	16	25	145	80	266	514	10	584	—
—	6	14	61	—	81	187	—	122	—
—	20	31	145	20	216	820	10	584	—
—	10	24	107	5	146	965	79	214	54
—	6	21	300	40	367	1236	18	719	81
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	5	4	32	—	41	312	40	74	40
—	2	17	—	—	19	—	—	—	—
—	—	10	—	—	10	—	—	—	—
—	—	9	—	—	9	—	—	—	—

Tekoča št.	Naslov podružnice :
32	Mokronog
33	Naklo z okolico na Gorenjskem
34	Novo mesto: Moška podružnica
35	Novo mesto: Ženska podružnica *)
36	Pivka s sedežem v Št. Petru
37	Poljanska dolina
38	Postojina: Moška podružnica
39	Postojina: Ženska podružnica
40	Prem
41	Radovljica: Moška podružnica
42	Radovljica: Ženska podružnica
43	Ribnica: Moška podružnica
44	Ribnica in okolica: Ženska podružnica
45	Selice na Gorenjskem
46	Senožeče
47	Smednik
48	Stari trg pri Ložu: Moška podružnica
49	Stari trg pri Ložu: Ženska podružnica
50	Šiška
51	Škofja Loka: Moška podružnica
52	Škofja Loka: Ženska podružnica
53	Trnovo-Bistrica: Moška podružnica
54	Tržič in okolica
55	Turjak
56	Velike Lašče: Ženska podružnica
57	Št. Vid nad Ljubljano: Ženska podružnica
58	Vipava
59	Vrhnika: Moška podružnica
60	Vrhnika: Ženska podružnica
61	Zagorje ob Savi
62	Zatična-Višnja Gora
63	Železniki na Gorenjskem
64	Žužemberk in okolica
	Skupaj . . . . .

*) Ustanovljena 1. 1902.

Častni udje	Pokrovitelji	Ustanovniki	Letniki	Podporniki	Skupaj	Znesek za leto			
						1901.		1902.	
						K	h	K	h
—	2	6	50	—	58	100	—	—	—
—	4	16	53	5	78	145	—	107	—
—	—	3	34	86	123	—	—	264	—
—	3	22	17	—	42	130	80	34	—
—	1	4	20	—	25	40	—	40	—
—	3	26	26	—	55	143	—	72	—
—	1	7	26	—	34	—	—	50	—
—	—	5	—	—	5	—	—	—	—
—	1	5	37	—	43	82	—	74	—
—	2	2	60	21	85	200	—	113	—
—	4	17	45	—	66	86	—	282	34
—	3	4	86	—	93	560	84	504	34
—	1	—	16	—	17	32	30	32	—
—	—	6	—	—	6	—	—	—	—
—	1	11	—	—	12	—	—	—	—
—	2	11	—	—	13	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	4	11	124	—	139	201	30	248	—
—	1	7	63	8	79	198	—	127	30
—	2	3	—	—	5	—	—	—	—
—	1	16	35	7	59	95	—	133	47
—	1	7	65	15	88	533	20	239	20
—	1	6	—	—	7	—	—	—	—
—	1	3	16	13	33	154	02	33	33
—	1	2	—	—	3	—	—	—	—
—	1	16	16	—	33	—	—	32	—
—	7	20	60	16	103	116	—	121	60
—	3	6	52	10	71	140	—	105	—
—	7	3	—	—	10	—	—	—	—
—	3	14	25	8	50	—	—	51	30
—	1	—	—	—	1	—	—	—	—
—	—	10	20	—	30	55	50	40	—
1	229	629	2655	506	4020	10195	14	7159	83

Tekoča št.	Naslov podružnice:
1	Braslovče
2	Breški okraj v Brežicah
3	Celje: Moška podružnica
4	Celje: Ženska podružnica
5	Gornji Grad
6	Gornja Radgona
7	Gradec: Akademiška podružnica
8	Gradec: Izvenakademiška podružnica
9	Št. Jurij ob južni železnici: Moška podružnica
10	Št. Jurij ob južni železnici: Ženska podružnica
11	Konjice
12	Laški trg in okolica
13	Lehen
14	Sv. Lenart v Slov. Goricah
15	Ljutomer z okolico
16	Sv. Lovrenc nad Mariborom: Ženska podružnica
17	Maribor: Moška podružnica
18	Maribor: Ženska podružnica
19	Ormoški okraj: Moška podružnica
20	Ormož: Ženska podružnica
21	Ponikva
22	Ptuj
23	Rečica v Savinjski dolini
24	Ruše in okolica: Ženska podružnica
25	Sevnica
26	Slovenska Bistrica
27	Slovenji Gradec in okolica
28	Šaleška dolina v Šoštanju
29	Škofja Ves pri Celju
30	Šmarje-Slatina
31	Trbovlje in okolica: Moška podružnica
32	Trbovlje in okolica: Ženska podružnica
33	Velenje
34	Velika Pirešica
35	Vransko
36	Vuhred-marenberški okraj
37	Zalec pri Celju
Skupaj	

Pokrovitelji	Ustanovniki	Letniki	Podporniki	Skupaj	Znesek za leto			
					1901.		1902.	
					K	h	K	h
—	13	—	—	13	—	—	—	—
1	13	—	—	14	—	—	—	—
5	9	150	40	204	153	7	567	01
3	5	250	20	278	255	—	736	51
—	23	—	—	23	—	—	—	—
—	—	100	—	100	217	30	200	—
1	5	25	—	31	52	—	50	—
3	24	146	9	182	260	—	534	02
—	5	—	—	5	—	—	—	—
2	5	32	10	49	60	—	65	—
1	15	41	10	67	—	—	83	78
—	8	17	—	25	34	—	—	—
—	4	24	10	38	—	—	49	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	133	11	144	403	46	267	10
1	4	30	—	35	200	—	270	—
10	12	130	—	152	328	29	472	49
—	—	100	—	100	111	89	380	—
1	14	17	10	42	40	—	35	—
—	10	34	—	44	60	80	48	80
—	5	—	—	5	—	—	—	—
3	17	20	1	41	39	—	40	10
—	2	—	—	2	—	—	—	—
—	—	37	—	37	100	—	140	—
—	4	—	—	4	—	—	—	—
1	8	100	—	109	—	—	200	—
—	19	20	18	57	25	40	41	81
—	6	—	—	6	—	—	—	—
—	4	—	—	4	—	—	—	—
—	5	40	—	45	66	—	80	—
—	25	26	5	56	126	44	53	—
—	—	44	2	46	200	—	88	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	2	15	18	5	50	—	—
—	4	85	—	89	—	—	170	—
—	10	20	6	36	82	—	40	66
1	16	45	—	62	90	—	—	—
33	295	1668	167	2163	2910	15	4622	48

Tekoča št.	Naslov podružnice:
1	Apače . . . . .
2	Beljak in okolica . . . . .
3	Celovec in okolica . . . . .
4	Črna in okolica . . . . .
5	Haber pri Medgorjah . . . . .
6	Št. Janž v Rožni dolini . . . . .
7	Št. Kancijan in okolica . . . . .
8	Kotmara Ves in okolica . . . . .
9	Libeliče . . . . .
10	Pliberk in okolica s sedežem v Šmihelu . . . . .
11	Pokrče in okolica . . . . .
12	Pribla Ves in okolica . . . . .
13	Rožak in okolica . . . . .
14	Št. Šteben in okolica na Zilji . . . . .
15	Tolsti Vrh in okolica . . . . .
16	Velikovec in okolica . . . . .
17	Ziljska dolina in župnija Vrata . . . . .
	Skupaj . . . . .
	IV. Primorsko.
	a) Goriško.
1	Ajdovščina in okolica: Moška podružnica . . . . .
2	Ajdovščina in okolica: Ženska podružnica . . . . .
3	Bovec . . . . .
4	Briska podružnica s sedežem v Biljani . . . . .
5	Cerkno in okolica . . . . .
6	Dornberg-Prvačina-Vogrsko in Gradišče: Moška podruž.
7	Dornberg: Ženska podružnica . . . . .
8	Gorica: Moška podružnica . . . . .
9	Gorica: Ženska podružnica . . . . .
10	Kanal . . . . .
11	Kobarid: Moška podružnica . . . . .
12	Komenski okraj . . . . .
13	Naklo na Krasu . . . . .
14	Prvačina: Ženska podružnica . . . . .
15	Ročinj in okolica: Ženska podružnica . . . . .
16	Sežana in okolica: Moška podružnica . . . . .

Pokrovitelji	Ustanovniki	Letniki	Podporniki	Skupaj	Znesek za leto			
					1901.		1902.	
					K	h	K	h
—	1	—	—	1	—	—	—	—
—	20	—	—	20	—	—	—	—
5	8	—	—	13	—	—	—	—
—	6	—	—	6	—	—	—	—
—	1	16	—	17	16	—	32	—
—	1	—	—	1	—	—	—	—
—	2	20	7	29	38	—	40	78
—	1	10	—	11	25	—	20	—
—	—	10	19	29	12	—	21	40
—	7	22	10	39	40	—	45	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	6	—	6	13	40	12	—
—	8	13	15	36	—	—	27	50
—	1	12	10	23	21	—	25	—
—	1	13	10	24	27	—	—	—
—	—	52	17	69	54	—	105	70
—	3	—	—	3	—	—	—	—
5	60	174	88	327	246	40	329	38
—	1	30	—	31	55	—	60	—
2	—	53	12	67	117	20	107	20
—	6	43	—	49	42	—	86	—
—	10	—	—	10	—	—	—	—
—	2	—	—	2	—	—	—	—
—	3	—	—	3	—	—	—	—
1	1	28	—	30	84	—	56	—
6	15	—	—	21	—	—	—	—
—	27	160	—	187	130	—	120	—
—	4	—	—	4	—	—	—	—
1	8	20	—	29	40	—	40	—
—	14	—	—	14	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	10	—	12	20	—	20	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	2	—	—	6	—	—	—	—

Tekoča št.	Naslov podružnice:
17	Sežana in okolica: Ženska podružnica . . . . .
18	Šempas . . . . .
19	Tolmin: Moška podružnica . . . . .
20	Tolmin: Ženska podružnica . . . . .
	Skupaj . . . . .
	<i>b) Trst.</i>
1	Greta pri Trstu . . . . .
2	Bojan pri Trstu: Ženska podružnica . . . . .
3	Sv. Ivan v Vrdeli pri Trstu . . . . .
4	Trst: Moška podružnica . . . . .
5	Trst: Ženska podružnica . . . . .
	Skupaj . . . . .
	<i>c) Istra.</i>
1	Podgrad . . . . .

Dostavek k „Imeniku podružnic“.

V letu 1903. sta prenehali ženska podružnica za **Kobarid** in mešana podružnica za **Teharje**.

Ustanovili sta se: **Jesenice-Koroška Bela:** Mešana podružnica. 30 letnikov. — **Polzela:** Mešana podružnica. 23 letnikov in 24 podpornikov.

Pokrovitelji	Ustanovniki	Letniki	Podporniki	Skupaj	Znesek za leto			
					1901.		1902.	
					K	h	K	h
9	7	43	—	59	224	—	286	—
—	2	9	11	22	31	40	22	—
—	5	—	—	5	—	—	—	—
—	9	—	—	9	—	—	—	—
25	116	396	23	560	743	60	797	20
5	8	200	—	213	300	—	400	—
—	2	—	—	2	—	—	—	—
3	10	—	—	13	—	—	—	—
12	41	113	6	172	3133	22	1552	89
8	25	155	50	238	3460	—	1840	—
28	86	468	56	638	6893	22	3792	89
5	17	—	—	22	—	—	—	—

Družba sv. Cirila in Metoda

torej šteje po XVIII. veliki skupščini 146 podružnic s 7807 člani. — Podružnic in družbenikov je naznanjenih:

	Podružnic			Skupaj	častnih udov	pokrovi- teljev	ustanov- nikov	letnikov	podpor- nikov	v k u p	Podružnični prispevki za l.					
	mešanih	moških	ženskih								1901.		1902.		V k u p	
											K	h	K	h	K	h
za Kranjsko	29	17	19	65	1	229	629	2685	506	4050	10195	14	7159	83	17334	97
Štajersko	25	6	7	38	—	33	295	1691	191	2210	2910	15	4622	48	7532	63
Koroško	17	—	—	17	—	5	60	174	88	327	246	40	329	38	575	78
Goriško	7	6	7	20	—	25	116	396	23	560	743	60	797	20	1540	80
Trst	1	2	2	5	—	28	86	468	56	638	6893	22	3792	89	10686	11
Istro	1	—	—	1	—	5	17	—	—	22	—	—	—	—	—	—
vkup	80	31	35	146	1	325	1203	5414	864	7807	20988	51	16701	78	37690	29

Opomnja. Izkazi so tako natisnjeni, kakor so bili vodstvu do 10. septembra 1903. objavljeni. Nekatere podružnice začasno mirujejo. — Ker se računi podružničnih doneskov sklepajo koncem decembra vsakega leta, vpisane so tu denarne svote za l. 1901. in 1902. Za leto 1903. pa se pričelo v "Koledarju" za l. 1905., ki bo izšel oktobra 1904. l. Slavna podružnična načelnikstva prosimo, naj nam v prihodnje naznanjujejo vselej tudi stan svojih izvoljenih s funkcijonarjev in ne le njihovih golih imen ter tudi število podružničnih udov. Častite rodoljube, divajoče v onih krajih, kjer naše podružnice mirujejo, pa nujno in prav lepo prosimo, naj delujejo za zopetno in trajno oživitvev. Speče podružnice namreč ne pospešujejo naših slovenskemu narodu koristnih namer in tudi ne povzdigujejo ponosa slovenskemu imenu.

Častni ud

družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Sveteč Luka, vitez Franc-Jožefovega reda, podpredsednik družbi sv. Cirila in Metoda, c. kr. notar, posestnik v Litiji i. d.

Pokrovitelji

družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani,

ki so po § 4. a) družbinih pravil vplačali vsaj po 200 kron.

1. **Abiturijenti** slovenski 1896. l. v Ljubljani po zastopniku dr. Leonu Stare.
2. **Abiturijenti** slovenski in hrvatski 1891. l.
3. Gospa **Accettova** Ivana, posestnica v Ljubljani.
4. „**Adrija**“, pevsko društvo v Barkovljah pri Trstu.
5. **Akademija** slovenskih bogoslovcev v Celovcu, šolskega leta 1895./6., zastopnik Štefan Singer, prefekt v Celovcu.
6. **Alijančič** Andrej †, prelat in stolni kanonik v Celovcu.
7. Gosp. **Alijančičeva** Marija na Dobravi pri Kropi.
8. **Aljaž** Jakob, župnik na Dovjem.
9. Gospica **Arcetova** Josipina, posestnica v Ljubljani.
10. **Bogoslovci slovenski**, Gorica. 1891. l.
11. „ „ „ 1892. l.
12. „ „ „ 1893. l.
13. „ „ „ 1894. l.
14. „ „ „ 1895. l.
15. **Bogoslovci ljubljanski** 1892. l.
16. „ „ 1897. l.
17. „ mariborski 1892. l.
18. „ „ šol. leta 1895/6.,
19. „ „ 1899 l.
20. „ „ 1902. l.
21. „ „ 1903. l.
22. Gospa **Brataničeva** Marija †, veleposestnica v Celju.
23. **Brezničani — mašniki**, zastopnik najmlajši župnik.
24. **Bukovec** Fr., župnik v Trvižu v Istri.

25. Dr. **Celestin** Fr. †, vseučiliščni profesor v Zagrebu.
26. **Čitalnica Narodna** v Kranju.
27. **Čitalnica** v Planini pri Rakeku.
28. **Čitalnica** v Sp. Šiški.
29. **Čitalnica Slovanska** v Trstu.
30. **Čitalnica** v Vipavi.
31. Gospa dr. **Dečkova** Adela, odvetnikova soproga v Celju.
32. **Dekanija Šmartno pri Litiji**, zastopnik vsakokratni dekan, sedaj Ant. Žlogar.
33. **Dolenec** Oroslav, posestnik v Ljubljani.
34. **Dom Gorjanski** v Gorjah, zaštopnik njegov predsednik. Davovalec ameriški misijonar Josip Zalokar.
35. **Dom Katoliški** na Vrhniki.
36. **Domoljub**, neimenovan v Idriji.
37. **Drčar** Martin †, župnik v Preski.
38. Gospica **Druškovičeva** Ana, trgovčeva hči v Ljubljani.
39. „**Društvo bralno**“ pri Sv. Ivanu poleg Trsta.
40. „ „ Litija.
41. „ „ Trebnje.
42. **Društvo delavsko podporno** v Trstu.
43. „**Društvo hranilno in posojilno**“ v Ptuj.
44. „**Društvo konsumno**“ pri Sv. Ivanu v Vrdeli.
45. **Društvo pevsko „Kolo“** v Trstu.
46. „**Društvo slovensko učiteljsko**“ v Ljubljani.
47. „**Društvo učiteljev in šolskih prijateljev**“ za okraj Kamnik.
48. „**Društvo učiteljsko za kranjski šolski okraj**“.
49. **Društvo „Zvezda“** na Dunaju.
50. **Družba Vincencijeva** v Tržiču.
51. **Duhovščina ljubljanskega mesta št. I.**, zastopnik mest. župnik Martin Malenšek.
52. Ista št. II., zastopnik stolni kanonik Fr. Lampe †.
53. **Einspieler** Andrej †, mnsgr., profesor v Celovcu.
54. **Ferk** Feliks, zdravnik in veleposest. v Mariboru.
55. **Fon** Jak., župnik v Kredi.
56. **Gerdol** Iv., posestnik v Škorklji pri Trstu.
57. Dr. **Glančnik** Jer., odvetnik v Mariboru.
58. **Gregorčič** Sim., duhovnik in slov. pesnik v Gradišču nad Gorico.

59. Dr. **Gregorič** Vin., dež. primarij v Ljubljani.
60. **Gričar** Ivan, trgovec v Ljubljani.
61. **Gruden** Jak. †, župnik.
62. **Hajšek** Ant., č. kanonik, dekan v Slov. Bistrici.
63. **Hren** Jak., c. kr. dež. sod. svetnik v Ljubljani.
64. **Hrovatin** Ant. †, mnsgr. č. kanonik v Trstu.
65. **Jan** Jurij †, č. kan. in dekan v Dolini v Istri.
66. Dr. **Jeglič** Ant. Bonaventura, knez in škof ljubljanski itd. itd.
67. **Jurca** And., veletrgovec v Ptuju.
68. **Jurca** Fr., trgovec v Postojni.
69. Gospica **Kadivčeva** Antonija, posest. v Ljubljani.
70. **Kalan** And., stolni kanonik v Ljubljani.
71. **Kalister** Fr. †, veletrgovec v Trstu.
72. Gospa **Kalistrova** Ivana, soproga veletrgovčeva v Trstu.
73. **Kavčič** Hinko †, posestnik in deželni poslanec v Razdrtem. V hvaležni spomin njegovega delovanja zbrali in darovali prijatelji po njega smrti 1893. l.
74. **Klub slovenski** v Celovcu.
75. **Koblar** Ant., dekan v Kranju, c. kr. konservator.
76. Gospa **Koblarjeva** Marija, posestnica v Litiji.
77. Gospica **Koblarjeva** Vekosl. v Litiji.
78. **Kotnik** Fr. †, veleposestnik na Vrhniki.
79. Dr. **Krek** Gregorij, dvorni svetnik, vseučiliški profesor v. p. akademik v Ljubljani.
80. Dr. **Krisper** Valentin, odvetnik v Ljubljani.
81. **Kržič** Ant., c. kr. učiteljiščni profesor, ud c. kr. dežel. šolsk. sveta — kot zastopnik „Katol. društva detoljubov“.
82. **Luxa** Mart. posest. in gostil. na Proseku.
83. Gospa **Majdičeva** Ana, veletovarnarjeva soproga v Hudinju.
84. **Majdič** Peter, veletovarnar v Hudinju pri Celju.
85. **Majdič** Vin., veletovarnar v Kranju.
86. Gospa **Mallyjeva** Antonija, tovarnarjeva soproga v Ljubljani.
87. **Mally** Fr. tovarnar v Ljubljani.
88. Dr. **Marolt** Janko, okrožni zdravnik na Vrhniki.
89. **Martelanec** Drag. †, hranilnični uradnik na Greti pri Trstu.
90. **Matjan** Jak., veleposest. v Zg. Šiški.
91. **Mejač** Iv., trgovec v Ljubljani.
92. **Mestna občina Idrija.**

93. **Mestna občina Ljubljana.**
94. **Miklavčič** Karel, župnik na Primskovem pri Kranju.
95. **Mladina Litijška**, zastopnik vsakokratni nadučitelj, sedaj Bernard Andoljšek.
96. Dr. **Munda** Fr., odvetnik in posestnik v Ljubljani.
97. **Murnik** Iv., ces. svètnik, vitez železni kroni III. vrste in Fran-Josipovemu redu v Ljubljani.
98. Gospa **Murnikova** Marija †, bivša soproga ces. svètnika.
99. **Nabrgoj** Iv. †, posestnik na Proseku.
100. **Naselbina** slovenska v Pulju, zastopnik c. in kr. mornarski kapelan Iv. Ambrož.
101. **Notar** Ant., ekspozit v Plavji, p. Zaule pri Trstu.
102. **Občina Draga.**
103. **Občina Selice** na Gorenjskem.
104. **Občina Sežana** na Krasu.
105. „**Obitelj Truden-Bogdanovičeva**“ v Barkovljah pri Trstu v spomin † gospe Natalije Trudnove.
106. **Oblak** Iv., župnik na Bledu.
107. **Perdan** Iv. †, prvomestnik trgovski kamori in veletrgovec v Ljubljani.
108. Dr. **Perne** Fr., c. kr. gimn. profesor v Kranju.
109. **Petričič** Vaso, predsednik ljubljanski mestni hranilnici, veletržec v Ljubljani.
110. **Plantan** Iv., drž. poslanec, c. kr. notar v Ljubljani.
111. **Podružnica akademiška** v Gradcu.
112. **Podružnica Bled** v proslavo 50 letnega vladanja cesarja Fran Josipa I.
113. **Podružnica** Brežice.
114. **Podružnica** Kropa-Kamna-Gorica-Dobrava št. I.
115. Ista št. II.
116. Ista št. III.
117. **Podružnica** v Litiji, zastopnik vsakokratni predsednik, sedaj župnik Jernej Zupančič.
118. **Podružnica** v Loškem Potoku.
119. **Podružnica** v Mokronogu.
120. „**Podružnica Pivška**“ v Št. Petru na Krasu št. I.
121. Ista št. II.
122. **Podružnica** Šiška št. I.
123. Ista št. II., zastopnik trgovec Ant. Pogačnik.

124. **Podružnica** v Železnikih.
125. **Podružnica moška** v Kamniku št. I.
126. Ista št. II., zastopnik c. kr. višji okr. živinozdravnik Jos. Nik. Zadnikar.
127. Ista št. III., zastopnik mestni župan Jos. Močnik.
128. **Podružnica moška** v Kranju.
129. **Podružnica moška šentpeterska** v Ljubljani, zastopnik trgovski sotrudnik Fr. Mulaček.
130. **Podružnica moška** v Postojni.
131. **Podružnica moška** v Ribnici št. I.
132. Ista št. II., zastopnik c. kr. dež. sod. svetnik Fr. Višnikar.
133. **Podružnica moška** v Sežani št. I.
134. Ista št. II.
135. **Podružnica moška** v Starem Trgu, zastopnik vsakokratni predsednik.
136. **Podružnica moška** na Vrhniki št. I.
137. Ista št. II.
138. **Podružnica ženska** v Ajdovščini št. I.
139. Ista št. II.
140. **Podružnica ženska** v Celju.
141. **Podružnica ženska** v Cerknici.
142. **Podružnica ženska** v Dornbergu.
143. **Podružnica ženska** v Idriji.
144. **Podružnica ženska** v Št. Jurju ob južni železnici.
145. **Podružnica ženska** v Kamniku št. I.
146. Ista št. II.
147. Ista št. III., zastopnica gospa Marija Fischerjeva.
148. Ista št. IV., zastopnica odvetnikova soproga Ana dr. Krautova.
149. Ista št. V., zastopnica gdč. Terezija Karolnikova.
150. **Podružnica ženska** v Kranju.
151. **Podružnica ženska** v Krškem.
152. **Podružnica ženska** v Laščah.
153. **Podružnica ženska šenklavško-frančiškanska** v Ljubljani št. I., zastopnica gospa Marija pl. dr. Bleiweis-Trsteniška.
154. Ista št. II., zastopnica gospa Julija dr. Ferjančičeva.
155. Ista št. III., zastopnica gospa Ana Lahova.
156. Ista št. IV., zastopnica gospa Marija dr. Zupančeva.
157. Ista št. V., zastopnica „Glasbena Matica“ po vsakokratnem svojem predsedniku, sedaj po c. kr. rač. nadsvet. Ant. Svetku.

158. Ista št. VI., zastopnica gdč. nadzorovalna dama mestne višje dekliške šole Marija Wessnerjeva.
159. Ista št. VII., zastopnica gospa odvetnikova soproga Lina dr. Hudnikova.
160. Ista št. VIII., zastopnica gospa ravnateljeva soproga Marija Grassellijeva.
161. **Podružnica ženska šentjakobsko-trnovska** v Ljubljani št. I., zastopnica gospa Hedviga Šubičeva.
162. Ista št. II., zastopnica gospa Ivanka Gutnikova †.
163. Ista št. III., zastopnica gdč. mestna učiteljica-voditeljica Minka Maroltova.
164. Ista št. IV., zastopnica gospa mestna učiteljica Ivanka Beg-Praprotnikova.
165. Ista št. V., zastopnik magistratni oficijal Ant. Gutnik.
166. Ista št. VI., zastopnica gospa Marija Petrovčičeva.
167. Ista št. VII., zastopnica gospa Ivanka Zupančičeva.
168. Ista št. VIII., zastopnica gospa Marija Peruškova.
169. Ista št. IX., zastopnica gospa Marija Kušarjeva.
170. Ista št. X., zastopnica gospica Jelica Lozarjeva.
171. Ista št. XI., zastopnica gospica Brigita Souvanova.
172. Ista št. XII., zastopnica gospa Josipina Vidmarjeva.
173. Ista št. XIII., zastopnica gospa županja Milica Hribarjeva.
174. Ista št. XIV., zastopnik konc. vodja „Glasbene Matice“ Matej Hubad.
175. Ista št. XV., zastopnica gospa tovarnarjeva soproga Jelka Naglasova.
176. Ista št. XVI., zastopnica veletrgovčeva hči gdč. Vera Souvanova.
177. Ista št. XVII., zastopnica posestnikova hči gdč. Lea Trtnikova.
178. **Podružnica I. ženska šentpeterska** v Ljubljani št. I.
179. Ista št. II.
180. **Podružnica ženska** v Logatcu št. I.
181. Ista št. II.
182. Ista št. III., zastopnica gospa Ivana Šegova.
183. Ista št. IV., zastopnica gdč. Mimi Tollazzijeva.
184. Ista št. V. zastopnica gdč. učiteljica Evgenija Pehanijeva.
185. **Podružnica ženska pri sv. Lovrencu nad Mariborom.**
186. **Podružnica ženska** v Postojni.

187. **Podružnica ženska** v Prvačini. št. I.
188. Ista št. II.
189. **Podružnica ženska** v Radovljici št. I.
190. Ista št. II.
191. **Podružnica ženska** v Ribnici št. I.
192. Ista št. II., zastopnica gospa Albina Višnikarjeva, soproga dež. sod. svetnika.
193. Ista št. III., zastopnica gospa Ana Podboj-Cenetova, posestnica.
194. **Podružnica ženska** v Sežani št. I., zastopnica gospa Mici dr. Treova v Gorici.
195. Ista št. II., zastopnica gospa Zinka dr. Rybářeva v Trstu.
196. Ista št. III., zastopnica gospa Franja Guličeva.
197. Ista št. IV., zastopnica Ivanka Lozejeva, učiteljica v Tomaju.
198. Ista št. V., zastopnica gaspa Maša Gromova v Trstu.
199. Ista št. VI., zastopnica gospica Ant. Drufovka.
200. Ista št. VII., zastopnica gospica Zvezdoslava Delakova, učiteljica v Storjah.
201. Ista št. VIII., zastopnica gospa Janja Štolfova.
202. Ista št. IX.
203. **Podružnica ženska** v Škofji Loki št. I., zastopnica Jerica Dolenčeva.
204. Ista št. II.
205. **Podružnica ženska** v Trstu št. I., zastopnica gospa Natalija Trudnova.
206. Ista št. II., zastopnica gdč. Milika Mankočeva.
207. Ista št. III., zastopnica g. Franja dr. Pertotova.
208. Ista št. IV. zastopnica gospa učiteljica Marica Nadlišek-Bartolova.
209. Ista št. V., zastopnica gospa Karla Ponikvarjeva.
210. **Podružnica ženska** v Št. Vidu nad Ljubljano.
211. **Podružnica ženska** na Vrhniki št. I.
212. Ista št. II.
213. **Pogačar** Sim., vpok c. kr. voj. oskrbnik v Ljubljani.
214. **Posojilnica** v Celju.
215. " v Mariboru št. I.
216. " " št. II.
217. " " št. III.
218. " v Ormožu.

219. **Posojilnica** v Radovljici.
 220. " v Ribnici.
 221. " **Savinjska** v Žalcu.
 222. " **in hranilnica** v Trstu.
 223. " v Vitanju.
 224. **Predovič** Elija, veletrg. v Ljubljani.
 225. **Profesorji** slovenski ljubljanske I. drž. gim., zastopnik vpok. c. kr. prof. Makso Pleteršnik.
 226. **Ramoveš** Andr., župnik v Dobrepoljah.
 227. **Ramoveš** Jer., župnik v Poljanah nad Škofjo Loko.
 228. Gospa **Ravniharjeva** Fani, soproga dežel. knjigovodje v p. v Ljubljani.
 229. **Resman** Iv. Nep., vpok. načelnik železnične postaje v Ljubljani.
 230. **Rodbina** Lovro Verbičeva. V spomin ob očetovi smrti 11. avgusta 1897. Zastopnik Jos. Verbič, posestnik v Borovnici.
 231. **Rodè** Jos., posestnik v Kamniku.
 232. **Rodoljub** neimenovan v Celovcu.
 233. „**Rodoljubi lokovski**“ zastopnica gosp. Marija Muhova.
 234. **Rohrman** Vik., posestnik in tovarnar v Ljubljani.
 235. **Rozina** Julij †, trgovec v Podubu pri Ložu.
 236. „**Samci Novomeški**“.
 237. „**Samci Šentpeterski**“ na Krasu.
 238. Dr. **Sedej** Fr., stolni kanonik in dekan v Gorici.
 239. **Skočir** Avgust, župnik deželne bolnišnice v Gradcu.
 240. **Skrinjar** Sim., uradnik v Trstu.
 241. **Skupina** poštnih uradnikov v Ljubljani, zastopnik c. kr. oficijal Iv. Hafner.
 242. **Slavija banka** v Ljubljani.
 243. „**Slovenke litijske**“ št. I., zastopnica gospa Jos. Koblarjeva.
 244. Iste št. II., zastopnica gospa Hel. Bevkova.
 245. Iste št. III., zastopnica gospa Milivoja Vončinova.
 246. Iste št. IV., zastopnica gospa Agneza Lenčkova.
 247. Iste št. V., zastopnik c. kr. notar Luka Svetec.
 248. Iste št. VI., zastopnica gospa Minka Vrančičeva, soproga želez. uradnika v Ljubljani.
 249. Iste št. VII., zastopnica gospa Kristina Gregorčičeva.
 250. Iste št. VIII., zastopnica gospa Ter. Sveteceva.
 251. Iste št. IX., zastopnica gospa Hel. Bevkova.

252. „Slovenke Litijske in Šmartinske“ št. I., zastopnica gospa Ter. Svetčeva.
253. Iste št. II., zastopnica gdč. Ljudmila Roblekova.
254. Iste št. III., zastopnica gospa Marija Zoretova.
255. Iste št. IV., zastopnica gospa Iv. Knafličeva.
256. Iste št. V. zastopnica učiteljica gdč. Kristina Demšarjeva.
257. Iste št. VI., zastopnica gdč. Minka Demšarjeva †.
258. Iste št. VII., zastopnica gdč. Amalija Jenkova.
259. Iste št. VIII., zastopnica gospa Jos. Bartlova, nadučiteljeva soproga v Ljubljani.
260. Iste št. IX., zastopnica gospa Emilija Beneševa.
261. Iste št. X., zastopnik c. kr. notar Luka Svetec.
262. Iste št. XI., zastopnica gdč. Ana Moosova, učiteljica v Šiški.
263. Iste št. XII., zastopnica gospa Jos. Lebingerjeva, posestnica in trgovka v Litiji.
264. **Slovenski rimski romarji**, zastopnik knezoškof dr. Ant. Bonaventura Jeglič.
265. „Sokol Dolenjski“ v Novem mestu.
266. „Sokol Ljubljanski“.
267. **Souvan** Fr. Ks. †, veletrgovec v Ljubljani.
268. Gospa **Souvanova** Ursula, soproga veletrgovčeva v Ljubljani.
269. Dr. **Srnc** Jos. odvetnik, dež. poslanec v Celju.
270. Gospa dr. **Storova** Ana, soproga odvetnikova v Ljubljani.
271. Dr. **Stor** Frančišek, odvetnik v Ljubljani.
272. Dr. **Stor** Fr., odvetnik v Ljubljani.
273. **Stor** Stanko, gim. dijak v Kalksburgu.
274. **Svec** Luka, vitez Fr. Jos. reda, častni član „družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“, c. kr. notar, posestnik i. dr. v Litiji.
275. Dr. **Svetina** Iv., k.-š. duh. svetnik, c. kr. gimn. profesor v Ljubljani.
276. **Šabec** Iv. †, veletrgovec v Trstu.
277. Gospa dr. **Škofic-Trtnikova** Iv. †, soproga prof.
278. **Štepančič** Fr. †, veleposestnik v Temnici.
279. Gospa dr. **Tavčarjeva** Franja, soproga odvetnika in dež. odbornika v Ljubljani.
280. **Tiskarna Blaznikova** v Ljubljani, zastopnica gospica Albina Blaznikova.
281. „Tiskarna Narodna“ v Ljubljani.

282. **Tomažič** Iv. E. †, mestni župnik v Škofji Loki.
283. **Trg Litija**.
284. **Trg Vrhnika**, zastopnik vsakokratni župan.
285. Dr. **Turner** Pavel, zasebnik na Dunaju.
286. **Valenčič** Iv., trgovec v Trnovem pri Ilirski Bistrici.
287. **Vas Podholm** pri Blejskem jezeru, zastopnik duhovni predstojnik gorjanske župnije. Darovalec misij. Jos. Zalokar.
288. **Vas Šmartno** pri Litiji.
289. **Vas Št. Vid** pri Zatičini.
290. **Vatovec** Ivan Marija, dež. poslanec v Trstu.
291. Gospa **Velkovrhova** Franja, tovarnarjeva soproga v Ljubljani, 1898. l., v spomin 50-letnice vladanja cesarja Franca Jožefa I.
292. **Velkovrh** Iv., tovarnar in mestni odbornik v Ljubljani.
293. **Verbič** Jos., tovarnar v Bistri.
294. Dr. **Vicco** Ant. †, vitez, graščak v Podgradu v Istri.
295. Dr. **Vidrič** Lovro †, odvetnik v Zagrebu.
296. **Vilhar** Iv., ravnatelj, hišnik in meščan v Ljubljani.
297. **Visokošolci slovenski** na Dunaju, 1892. l.
298. **Volk** Iv., kapelan v Škocijanu pri Dobravi (Dolenjsko).
299. Dr. **Vošnjak** Jos., zdravniški svetovalec, posestnik v Venčeslu pri Slov. Bistrici.
300. **Vošnjak** Mih., posestnik v Celju.
301. **Vrhovnik** Iv., trnovski župnik v Ljubljani.
302. **Vršec** Makso †, bankir v Ljubljani.
303. **Zalokar** Jos., duhovni pastir v Red Jacketu; Michigan, United States of North Amerika.
304. **Zamejic** And., vitez železne krone III. vrste, stolni dekan v Ljubljani.
305. **Zarnik** Ant., posestnik in trgovec v Krtini.
306. „**Zaveza zagorskih Slovenk**“ št. I., zastopnica gospa Marija Weinbergerjeva.
307. Ista št. II., zastopnica gdč. Amalija Čerinova.
308. Ista št. III., zastopnica gdč. Lavoslava Eibensteinerjeva.
309. Ista št. IV., zastopnica gospa Uršula Jerinova.
310. Ista št. V., zastopnica gospa Ivana Poljšakova.
311. **Zelenik** Jos., posestnik pri Sv. Vrbanu poleg Ptuja.
312. Msgr. **Zupan** Tomo, komornik, konzistorijalni svetnik, c. kr. gimn. profesor, vlastelin.

313. Dr. **Zupanec** Jer. †, vitez Fran-Josipovega reda, notarske kamore predsednik.
314. **Žižek** Fr., zdravnik v Gradcu.
315. **Žlogar** Ant., dekan v Šmartnem pri Litiji.
316. **Župnija Breznica**, zastopnik vsakokratni župnik brezniški ali pa njegov namestnik, sedaj župnik Tomo Potočnik.
317. **Župnija Cerklje** na Gorenjskem.
318. **Župnija Sv. Ivan** pri Trstu.
319. **Župnija Kranjska gora**, zastopnik vsakokratni župnik v Kranjski gori ali njegov namestnik.
320. **Župnija Št. Lambert** pri Zagorju ob Savi.
321. **Župnija trnovska v Ljubljani**.
322. **Župnija Rojan** pri Trstu.
323. **Župnija Višnja Gora**.
324. **Župnija Zagorje** ob Savi.

Dostavek k „Imeniku pokroviteljev“.

325. „Slovenke Litijske št. XIII.“ Zastopnik najstarejši družbin častni ud, sedaj c. kr. notar Luka Svetec.

A. Vodstvo

družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

po volitvi pri XVIII. veliki skupščini v Litiiji 6. avgusta 1903.

1. *Prvomestnik*: Mons. Tomo **Zupan**, tajni komornik Nj. Svetosti papeža Pija X., konzistorijalni svetnik, gimn. profesor, odbornik „društvu za krščansko umetnost“, posestnik i. dr. Izvoljen 1902. l.
2. Dr. Dragotin vitez **Bleiweis-Trsteniški**, ljubljanski podžupan, ravnatelj deželne bolnice, član c. kr. dež. šolskega sveta, hišni posestnik i. dr., 1901. l.
3. Gregor **Einspieler**, župnik v Podkloštru na Koroškem in dr., 1901. l.
4. Ivan **Hribar**, ljubljanski častni meščan, ljubljanski mestni župan, ravnatelj banke „Slavije“, dež. poslanec i. dr., 1902. l.
5. Cesarski svet. Ivan **Murnik**, vitez reda železne krone III. vrste, vitez Franc-Jožefovega reda, 1903. l.

6. *Blagajnik*: Martin **Petelin**, c. kr. gimn. profesor, posestnik in dr., 1903. l.
7. *Podpredsednik*: Častni član „družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“, Luka **Sveteč**, vitez Franc-Jožefovega reda, c. kr. notar v Litiji, posestnik in dr., 1902. l.
8. Dr. Ivan **Svetina**, k. š. duhovni svetnik, gimn. profesor, izpraševalec iz veronauka pri učit. izpitih, 1903. l.
9. Ivan **Šubic**, vitez Franc-Jožefovega reda, c. kr. ravnatelj umetno-obrtne strokovne šole, ljubljanski mestni odbornik, 1902. l.
10. Andrej **Zamejic**, vitez reda železne krone III. vrste, stolni dekan, konzistorijalni svetnik, član c. kr. mest. šolskega sveta, izpraševalec iz veronauka pri učiteljskih izpitih, predsednik I. Vincencijeve konference in dr., 1903. l.
11. † Dragotin **Žagar***), deželni blagajnik v p.
12. *Tajnik*: Anton **Žlogar**, dekan v Šmartnem pri Litiji i. dr., 1901. l.

B. Nadzorništvo

družbe sv. Cirila in Metoda:

1. Oroslav **Dolenec**, hišni posestnik, svečar in dr.
2. Martin **Malenšek**, imejitelj zlatega križa s krono, šentpeterski župnik v Ljubljani.
3. Ravnatelj Frančišek **Povše**, vitez Franc-Jožefovega reda, dež. odbornik, državni poslanec, graščak in dr.
4. Frančišek **Ravnihar**, deželni knjigovodja v p., vlastelin in dr.
5. Ivan **Vrhovnik**, trnovski župnik v Ljubljani.

C. Razsodništvo

družbe sv. Cirila in Metoda:

1. Andrej **Kalan**, stolni kanonik, voditelj Marijanišča.
2. Dr. Danilo **Majaron**, predsednik odvetniške zbornice, odvetnik.
3. Dr. Frančišek **Munda**, odvetnik, hišni posestnik.
4. Maks **Pleteršnik**, c. kr. gimn. profesor v p.
5. Dr. Frančišek **Tominešek**, odvetnik.

---

*) Pri XVIII. veliki skupščini v Litiji 6. avgusta 1903. l. je bil mesto umrlega Drag. Žagarja izvoljen dr. Frančišek **Štor**, odvetnik.

Društveni zavodi.

Tek. št.	Značaj zavoda	Kraj	Ime voditelja (ice)	Število otrok
1	Otroški vrtec	Celje	Ses. Mr. Angelina Križaničeva	45
2	" "	Maribor	Ses. Leopoldina Flucherjeva	56
3	" "	Rojan pri Trstu	Mihael Kamušič	70
4	" "	Greta pri Trstu	Mihael Kamušič	45
5	" "	Pevma pri Gorici	Gdč. Frančiška Stantičeva	56
6	" "	Tržič	Josip Kragl	56
7	Enorazredna ljudska šola	Muta	Ses. Mr. Uršula Gosakova	45
8	Štirirazredna deška lj. šola s pravico javnosti pri Sv. Jakobu	Trst	Mihael Kamušič	309

Tč. št.	Značaj zavoda	Kraj	Ime voditelja (ice)	Število otrok
9	Petrazredna dekleška lj. šola s pravico javnosti pri Sv. Jakobu	Trst	Ses. Mr. Rafaela Kovačičeva	313
10	Štirirazredna ljudska šola	Št. Rupert pri Velikovcu	Francišek Treiber	211
11	Internat	Št. Rupert pri Velikovcu	Ses. Mr. Cirila Šijančeva	26
Po družbi podpirani zavodi:				
12	Priv. otr. vrtec	Sv. Ivan pri Trstu	Gospa Antonija Grmekova	42
13	" " "	Škedenj pri Trstu	Mihael Kamušič	45
14	" " "	Rocol poleg Trsta	Mihael Kamušič	56
15	Otroški vrtec	Podgora pri Gorici	Gdč. Melvina Plaperjeva	69
16	Drugi otroški vrtec	" " "	Gdč. Marija Bundčeva	47
17	Otroški vrtec	Devin (Goriško)		25

Društva „Šolski Dom“:

Tek. št.	Značaj zavoda	Kraj	Ime voditelja (ice)	Število otrok
18	1. otroški vrtec v ulici sv. Klare	Gorica	Gdč. Ana Dovganova	53
19	Otroški vrtec v Cipresni ulici	Gorica	Gdč. Ana Dovganova	63
20	Otroški vrtec pod Kostanjevico	Gorica	Gdč. Ana Dovganova	81
21	Šestrazredna ljudska šola (devet razredov)	Gorica	Leopold Abram	522
22	Dekliška pripravilalnica za izobraževališče (2 letnika)	Gorica	Francišek Vodopivec	71
23	Dekliška obrtna in nadaljevalna šola (3 letniki)	Gorica	Francišek Vodopivec	62
24	Deška obrtno-nadaljevalna šola	Gorica	Francišek Vodopivec	123
Skupaj				2491

Opomnja. Udnina, denarna in knjižna darila, prošnje, pisma, sploh vsaka doposlanina do nas naj se blagovoljno adresuje z naslovom: **Vodstvo družbe Sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.** Za katere si že bode drugačne naslove ne prevzame družba nikake garancije.

Zahvala in bodrilo.

Iz imenika podružnic ter izkaza poslanih doneskov je razvidno, da je tudi v letih 1901. in 1902. večina podružnic jako živahno delovala in so posamezni udje naše vseslovenske družbe prinašali doneskov na oltar domovinske ljubezni z ono požrtvovalnostjo, ki jo je rodilo in je vzdržuje prepričanje, da vrše vsi skupaj in vsak posameznik s svojim delovanjem v pravem pomenu **dobro delo** in se žrtvujejo v **blag namen**. Družbino vodstvo jim izreka za to iskreno zahvalo.

Hvale vredna gorečnost, s katero so podružnice v zadnjih dveh letih nabrale in doposlale slavni družbi veliko svoto 37.690 K 29 h, pa naj bo hkrati bodrilo onim podružnicam, ki so z določiljanjem doneskov kaj zaostale, da izkažejo toliko večje svote za prihodnje leto. Vemo, da ni prijetno delo zbirati in prositi denarnih doneskov, ako je tudi namen še tako blag, ker se vsakdo boji, da bi ne bil komu nadležen. A včasih je vendar le potrebno spodbujati posameznike, ker marsikdo ob raznih drugih skrbih prezre kaj dobrega, kar bi rad storil, ko bi ga kdo na primeren način na to opozoril. Mnogo pa bodo posamezni družbini udje podružničnim načelstvom olajšali delovanje, ako jim tudi neopozorjeni donašajo svojih prispevkov, kadar je to njim samim bolj prilično. Zlasti naj bi se to godilo pri vseh podružnicah, ob veselih in žalih dogodbah v narodu in v družinah; ob raznih praznovanjih, sosebo še ob novem letu in kadar svetkujemo mili god svojih apostolov-pokroviteljev: sv. Cirila in Metoda.

Knjižnica družbe sv. Cirila in Metoda.

I. zvezek: „**Franc Jožef I.**, cesar avstrijski“, strani 64. Ves natis pošel.

II. zvezek: „**Rudolf Habsburški**“, oče avstrijske cesarske rodovine, str. 77, stane 80 v.

III. zvezek: „**Valentin Vodnik**, prvi slovenski pesnik“, str. 58. Ves natis pošel.

IV. zvezek: „**Junaki**“, I. snopič, str. 88. Ves natis pošel.

V. zvezek: „**Matej Ravnikar**, tržaško-koperski škof“, str. 36, stane 80 v.

VI. zvezek: „**Pesni Valentina Vodnika**“, str. 64, stane 60 v.

VII. zvezek: „**Junaki**“, II. snopič, str. 102, stane nevezan 60 v, vezan 70 v, 100 izvodov vkup nevezanih 50 K, vezanih 60 K.

VII. zvezek: „**Janez Cigler**, slovenski pisatelj“, str. 56, stane vezan 1 K 60 v.

IX. zvezek: „**Ljubezen do mamice**“, str. 74, stane vezan 80 v.

X. zvezek: „**Igre in pesmi za otroška zabavišča in ljudske šole**“. Predgovor 38, pesmi 103, torej v vsem 141 strani, stane vezan 1 K 20 v.

XI. zvezek: „**Naš cesar Fran Josip I.**“, II. natis. Str. 67 in stane nevezan 40 v. Spisal in založil družbin prvomestnik Tomo Zupan. Pisatelj-založnik je daroval ves ta drugi, 5000 proizvodov broječi natis, družbi.

XII. zvezek: „**Franc Jožef I.**“, cesar avstrijski, II. pomnoženi natis. Str. 72 in stane nevezan 30 v. Spisal Frančišek Hubad, c. kr. učiteljiščni ravnatelj v spomin 50letnice cesarjeve vlade.

XIII. zvezek: „**Andrej baron Čehovin**, slavni junak slovenski“. Str. 39 in stane nevezan 20 v. Spisal Janko Leban, nadučitelj.

XIV. zvezek: „**Listi nabožno slovstveni**“, stane 80 v. Spisal Ivan Vrhovnik, trnovski župnik v Ljubljani.

Poleg omenjenih zvezkov se nahajajo v družbini zalogi še:

„**Materine sanje**“. Slika v jednom dejanju, str. 20, stane nevezan 30 v. Spisal Engelbert Gangl, mestni učitelj v Ljubljani.

„**Smrt Pravičnega**“. Pismo Poncij Pilatove žene prijateljici. Po francoskem prosto poslovenila pokojna Lujiza Pesjakova. Cena 20 v.

Psalmi. Preložil Ivan Vesel. Cena 1 K.

Zvezke I., III. in IV. pa bi — če jih je kdo oddati voljan — družba zopet sama rada nakupila.

Opomba. S kupom zvezkov II., V., VI., VIII. in IX. smo poskočili v tej meri, kakor jih družbi primanjkuje.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Založništvo blaga,

ki se prodaja v prid **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani**, imajo sledeče tvrdke:

Ivan **Bonač** v Ljubljani: Svinčniki družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Ivan **Drufovka** v Gorici: Voščilo za črevlje.

Ivan **Jebačin** v Ljubljani: „Kavina primes“ (cikorija) in „Sladna kava“.

Frančišek **Kollmann** v Ljubljani: Cilindri za svetilke.
Milo družbe sv. Cirila in Metoda: Založništvo v Ljubljani, Mestni trg.

Ivan **Perdan** v Ljubljani: Vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda.

J. N. **Peteršič** v Ptuju: Pisemski papir.

Vaso **Petričič** v Ljubljani: Toaletno milo.

A. E. **Škaberne** v Ljubljani: Ciril-Methodovo platno.

Svetko Hanibal **Škerl** v Trstu, Via Giulia: Biškoti.

Josip **Štoka** v Trstu, Via della Geppa 16/II: Cigaretni papirčki.

Matej **Žigon** v Škofji Loki, Stearin-sveče.

Navedeno izborna domače blago najtopleje priporočamo in prosimo, naj je vsaka Slovenka in vsaki Slovenec vselej in povsod zahteva, ker s tem ne koristi le sebi, ampak tudi družbi sv. Cirila in Metoda. Kdor rabi to blago, vročuje naši družbi znatnih svot brez vsake gmotne škode. Od vžigalic je družba od l. 1897. do danes prejela 11.000 K, od kave pa 4400 K. Lepe vsote to, a še lepše bi bile, da bi se naše prošnje bolje upoštevale. Zato pa Slovenci, da bodo naši koraki v **boljšo bodočnost**, vsaj naprej vstrajno sledite tej naši nameri in podpirajte vseslovensko šolsko družbo, kupujoč priporočeno blago.

Naznanila

v „Koledarju“ družbe sv. Cirila in Metoda

blagovole naj cenjeni mnogobrojni člani družbe uvaževati pri naročilih. Tu objavljene tvrdke so zanesljive, postrežejo točno z dobrim blagom in nizko ceno. Ker je dohodek naznanil odmenjen družbi v korist, je želeti, da se čest. naročniki pri naročbah sklicujejo izrecno na inserat v „Koledarju“, ker tako poudarjanje osigurava dotični uspeh inseriranja.

Ljubljana

Ivan Bonač

Ljubljana

Šelenburgove ulice 5 + 6. ☛ Knaflove ulice 2.

Zaloga in trgovina papirja

ter vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

(En gros & detail.)

Edina zaloga

izbornih svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda

Hardtmuthovega fabrikata. (Ceniki brezplačno.)

Največja izber različnih razglednic.

Velika renomirana knjigoveznica.

Kartonažna tvornica z električno silo.

Export.

Zaklopnice (Faltschachtel) s tiskom in brez tiska.
Okrogle prešane škatlje s tiskom in brez tiska.

Export.

Kranjski redilni prašek za prašiče

doktorja pl. Trnkóczyja, krmilno in varstveno sredstvo
se primeša k piči tudi pujskom.

1 zavitek za 50 h zadostuje za tedne.

Dobiva se pri trgovcih; po pošti 5 zavitkov od
glavne zaloge: Lekarna **Trnkóczy**, **Ljubljana**,
Kranjsko, Avstrija.

Zahvalna pisma, tudi uradna poverila prihajajo
vsak dan.

Najvišje odlikovanje v Londonu 1903.

Uradno poverilo.

Predloženi prepis se popolnoma strinja pisa-
nemu originalu na dopisnici, katera ima znamke
za 4 filerje in 2 vinarja.

Ljubljana, tretjega oktob. edentisočdevetstoena.
(Notarjev pečat.) **Ivan Plantan**, c. kr. notar.

Spoštovani gospod! Moji prašiči niso žrli, tudi
so bili sila revni. Slučajno sem dobil od jednega
mojih ljudi za poskušnjo 1 zavojček redilnega
praška za prašiče. Človek se mora kar čuditi! Ne
morem svojih prašičev dovolj krmiti, strašansko
veliko požero, tako da so se čez nekoliko dni
močno izredili, hvala temu izbornemu sredstvu.
Morem isto vsakemu najbolje priporočiti in ga
bodem tudi priporočal.

Prosim z obratno pošto 5 zavojev redilnega
praška za prašiče.

Belišče, Slavonija, 31. oktobra 1900.

Z velespoštovanjem

Josip Englisch, železniški nadziratelj.

Franc Stupica

→ v Ljubljani, Marije Terezije cesta šte. 1 ←

priporoča

razno železnino

poljedelske stroje, traverze, želez-
niške šine in cement, pumpe in
cevi za vodovode, žage in tehtnice
z uteži ter razne štedilnike.

ima

vedno veliko zalogo

kave, riža, črnega čaja in ruma,
konjaka, špirta, brinjevca ter ob
času razna poljedelska semena,
semena za zelenjad in cvetlice.

L. MIKUSCH

tovarna solnčnikov in dežnikov
v Ljubljani, Mestni trg št. 15.

Prekupcem so ceniki na razpolago.

Domača tvrdka.

Najnižje cene.

Največja zaloga
izgotovljene obleke

za gospode, gospe in dečke.

Gričar & Mejač

Prešernove ulice Ljubljana Prešernove ulice.

Velika izbora po poljubnem kroju izvršene obleke

iz najrazličnejšega blaga za vsak letni čas.

Najcenejše nakupovanje dobro in trpežno izgotovljenih oblek za

lovce, turiste, potovalce,
različno prikrojenih

== zimskih in vrhnih sukenj ==

itd. za gospode; za gospe:

plaščev in plaščkov

tudi s krznino obloženih in obrobljenih.

V zalogi imava tudi najrazličnejše blago ter vsprejemava naročila v

— izvršitev oblek —

po izbranem blagu.

Nujna naročila v najkrajšem času.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

REZERVNI ZAKLAD K 130.000.—

DELN. GLAVNICA K 1.000.000.—

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče transakcije, katere je pripravljena najkulantneje izvršiti.

Denarne vloge sprejema na knjižice in v tekočem računu, ter jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ od dne vloge do dne vzdiga.

Čekovne račune odvarja tvrdkam, katere lahko poljubno razpolagajo s čeki o svojem imetji. Sprejema **Naročila na vrednostne papirje**; preskrbuje **Nakup in prodajo** vseh vrst rent, zastavnih pisem, prioritet, delnic in srečk. Pri nakupu vrednostnih papirjev za

Vojaške ženitninske kavclje se ozira v prvi vrsti na kolikor mogoče visoko obrestovanje in preskrbuje vse tozadevne manipulacije.

Predujme na vredn. papirje daje proti prim. obrestim; sprejema **Borzna naročila** za dunajsko, praško, tržaško in inozemske borze, katere najkulantneje izvršuje.

Eskomptuje in vnovčuje menice, kakor tudi nakaznice na vsa mesta. — **Stavbene kredite** dovoljuje pod ugodnimi pogoji. — **Zavaruje srečke** in druge vrednostne papirje proti kurzni izgubi pri izžrebanju. — **Promese** izdaja k vsakemu žrebanju. Sprejema v **Depot in oskrbo** vrednostne papirje. Prodaja večje **Srečke na tekoči račun**; v tem slučaju vložil kupovalec na račun $20-30\%$ kurzne cene in ostanek pa lahko odplačuje v poljubnih obrokih. Izvršuje najkulantneje **Izplačila** za vsa tu- in inozemska mesta. — **Blagovni oddelek** se peča s prodajo sladkorja.

Vsa vprašanja se rešujejo z obratno pošto. **Ravnateljstvo.**

PODRUŽNICA V SPLJETU.

Obče znana narodna manufakturna
trgovina

Češnik & Milavec

Ljubljana, Lingarjevo ulice.

Priporočata slav. občinstvu pri nakupovanju
različnega oblačilnega blaga nju

bogato zalogo.

○ Točna postrežba. ○ Cene nizke. ○

Ustanovljena leta 1838.

C. kr. priv.

Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu.

Jamstveni zakladi družbe znašajo po sklepni bilanci od 31. decembra 1900 na temeljni glavnici (z vplačilom v gotovini 3,200.000 kron)

Premijske rezerve	K	8,000.000
»	»	59,775.468
Dobitvene rezerve	»	6,431.931
Kurzne rezerve	»	677.094
Zavarovalno stanje zavarovanj na življenje se je nanašalo 31. decembra 1900 na	»	211,297.431
Od časa obstoja družbe, t. j. od 1. julija 1838 do 31. decembra 1900 se je v vseh strokah izplačalo za škode	»	463,640.847

Družba prevzema po najkulantnejših pogojih zavarovanja proti požarnim, bliskovim in eksplozijskim škodam, dalje zavarovanja proti transportnim škodam na suhem in na vodi, življenska zavarovanja po različnih kombinacijah, kakor glavnice in rente, plačljive za časa življenja ali pa po smrti zavarovanca, otroške dote itd.

Glavni zastop za Kranjsko pri firmi

Ivan Perdan

v Ljubljani, Cesarja Jožefa trg šte. 13.

Telefon 29.

Jako velika izbira nagrobnih vencev od K 3.— do K 30.—.
Trakovi k vencem z napisi in zlatimi prami od K 3.60 do K 20.—. Žatni
trakovi za na klobuke in rokave se prav hitro in dobro oskrbe.

Trgovina z modnim blagom

D. pl. Gerhauser

Ljubljana, Stari trg 13 „Pri čebeli“.

Dalje imam vedno v zalogi:

Moško in žensko šifonasto in tricot- perilo; kravate vseh vrst; rokavice,
glace & tricot, moške in ženske nogavice; velika izbira damskih mo-
dercev in bluz; damski in otroški predpasniki, spodnja krila itd. itd.

Proti zobobolu in gnilobi zob

izborno deluje dobro znana

== **antiseptična** ==

Melusine ustna in zobna voda

katera utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodom 1 K

Melusine zobni prašek

1 škatljica 60 vin.

Razpošilja se vsak dan z obratno pošto ne manj kot 2 stekl.

Edna zaloga.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, med. mlit, medicinalnih vin, špeci-
jalitet, najfinejših parfumov, kirurških obvez, svežih min. vod itd.

Deželna lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Reseljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubilejnega mostu.

PRVA
JUGOSLOVANSKA TOVARNA
KAVINIH SUROGATOV

iii

Slovenska cikorija

se prodaja v prid šolske družbe sv. Cirila
in Metoda v Ljubljani.

Vsaka

zavedna slovenska gospodinja si šteje v dolžnost,
z nakupovanjem te cikorije podpirati prekoricno
družbo in pa domače, narodno podjetje.

Originalne zavitke in varstvene znamke
razvidite iz priloženega lista.

Prva jugoslovanska tovarna za
kavine surogate v Ljubljani.

==== Lastnik: IVAN JEBAČIN. ====

Podpisani priporoča velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu

čebelno-voščene sveče

za cerkev, procesije in pogrebe
gospodom trgovcem

voščene zvitke in méd

za prodajo v škafih, po 15, 20, 40 kg težkih prav poceni.
Zaloga in prodaja brinja in brihjevca.

Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja
točno in pošteno postrežbo

Oroslav Dolenc

svečar in lectar, trgovina z medom in voskom

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 10.

J. LOZAR

Mestni trg št. 7 **Ljubljana** Mestni trg št. 7

priporoča

volnenega perila zoper protin, za proževine
za bolnike, povoščenega platna za vozičke
in mize, zagrinjal na valjeih, belih srajc,
barvanih srajc za hribolazce, ovratnikov,
črnih in barvanih predpasnikov, žepnih rob-
cev, zapestnic, zavratnic, nogavic, kopitcev,
dokolenic, volne, bombaža belega in barv-
nega i. t. d.

Zalagatelj potrebščin za sokolska in kolesarska društva.

Vnanja naročila izvršujejo se s povratno pošto.

Kmetska posojilnica ljublj. okolice

(registrovana zadruga z neomejeno zavezo)

v Ljubljani, Dunajska cesta

v lastnem novo zgrajenem združnem domu

ustanovljena l. 1882. z neomejeno zavezo, kar pomeni, da vsak zadružnik, to je pa le tisti, ki sprejme od posojilnice posojilo, s celim svojim premoženjem in imetjem jamči za varnost hranilnih vlog naloženih pri tej posojilnici. — Poleg tega nabira posojilnica rezerv. zaklad, ki znaša uže K 80.000. Ker jamči vsak zadružnik ali dolžnik s celim svojim premoženjem za varnost hranilnih vlog, je le-ta nedvomljivo zagotovljena.

Kmetska posojilnica obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}$ ter plača rentni davek sama za vlagatelje, na kar občinstvo posebno opozarjamo.

Stanje hranilnih vlog je bilo koncem junija 1903 K 4,550.962·04. Skupno premoženje posojilnice K 4,727.573·46.

Denar pa izposoja Kmetska posojilnica le na varne stavke na zemljišča po 5% na leto z 1% uničevanja = 6% na 35 let. Po preteku te dobe se dolg uniči; po $5\frac{1}{4}$ z $1\frac{1}{2}$ % uničevanja = $6\frac{3}{4}$ na 27 let in brez uničevanja po $5\frac{1}{4}$ splošno. Tudi na sigurno zajamčene menice, ali osobni kredit posoja Kmetska posojilnica denar — tu je obrestna mera odvisna od dogovora. Prošnje rešujejo se v tedenskih sejah ravnateljstva.

Uradne ure so izvzemši nedelje in praznike od 8. do 12. ure dopold. in od 3. do 4. ure popold.

Poštno hranilničnega urada št. 828.406.

Kje naj se kupujejo dobre ure?

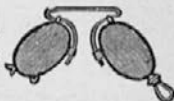
Pri **Fr. P. Zajecu**, urarju v **Ljubljani**,
Stari trg št. 28.

Priporoča veliko zalogo raznovrstnih žepnih in stenskih ur; zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah.

Optični zavod. Raznovrstna očala, ščipalniki,
dalnogledi, barometri, toplomerji itd.

Popravila očal, novih stekel itd. se opravljajo v moji lastni delavnici.

Cenike razpošiljam brezplačno.

Umetne zobe in zobovja

stavi ter opravlja vse

zobne operacije in zobna plombovanja

zobozdravnik

Dr. E. Bretl

v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 1
vogal Špitalske ulice (uhod za vodo).

Jos. Murnik v Ljubljani

trgovina

s špecerijskim, delikatesnim blagom

✦ ✦ ✦ ✦ in vinarna. ✦ ✦ ✦ ✦

Zaloga raznovrstnih pijač: šampanjca, konjaka, vina, ruma, likerja i. t. d.

Milko Krapeš

urar v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3.

Zaloga različnih stenskih in žepnih ur.

Popravila se točno in ceno izvršujejo.

Za vsako kupljeno ali popravljeno uro se jamči eno leto.

Delniška družba
združenih pivovaren Žalec in
Laški trg

* * * * v Ljubljani

priporoča svoja izborna piva

carsko, marčno in črno
„Salvator“

v sodcih in steklenicah.

Naročila sprejema za Krajsko:

Centralna pisarna v Ljubljani, Sodnijske
ulice šte. 4.

Za Štajersko pa

pivovarni v laškem trgu in Žalcu.

Zakaj je nemška kuharska knjiga »Prato: Die süddeutsche Küche« tudi pri nas razširjena v mnogo tisoč eksemplarjih?

Zato, ker doslej ni bilo kuharske knjige v slovenskem jeziku, ki bi mogla po vsebini in po zunanji opremi ž njo uspešno tekrovati.

,Dobra kuharica‘

ki je pravkar izšla v založništvo

L. Schwentnerja
v Ljubljani

se pa lahko meri ž njo v vsakem oziru.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 8 koloriranih tabel, je trdno in elegantno v platno vezana, izkratka zadošča zahtevam in potrebam tudi najfinejše kuharice.

Cena ista kakor nemški knjigi, namreč le 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Slovenke, kupujte jo in kuhajte po njenih navodilih in ne bodete se kesale!